

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021

Δεκέμβριος 2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Αττικής	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	14
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	16
1.3.1 Αεροδρόμια	16
1.3.2 Λιμένες	18
1.3.3 Οδικοί άξονες	20
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021	22
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	22
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	24
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2021	26
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	26
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής	27
1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021	28
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	28
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2014-2019	30
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .	30
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Αττικής	32
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	34
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής	35
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021	37
1.8 Απασχόληση, 2015-2021	38
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	39
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης	41
1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια	43
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής	46
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια	49
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής	52

1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια ..	55
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης.....	59
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021	63
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ.....	66
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2021.....	66
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	66
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	69
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019	72
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	72
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	75
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	78
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	78
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	80
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011	82
2.5	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021	85
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	85
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	89
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	91
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	91
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	92
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	92
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	94
3.3	Γαλάζιες Σημείες, 2021	96
3.4	Μαρίνες.....	97
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	98
3.6	Σπηλαιολογία	99
3.7	Γκολφ	100
3.8	Καζίνο	100
3.9	Καταδυτικοί προορισμοί	101
3.10	Πεζοπορία - TREKKING.....	103

3.11	Αναρριχητικά πεδία	106
3.12	Ορειβατικά Καταφύγια.....	108
3.13	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός.....	109
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	111
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2021	111
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια...	111
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής... ..	113
4.2	Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2021	114
4.2.1	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	114
4.2.2	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής....	116
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2021	117
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	117
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	119
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2021	121
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2021	123
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	123
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Λιμάνι	125
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	127
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	129
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2021.....	131
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	131
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	133
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2021	135
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	135
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	137
4.8	Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2021.....	139
4.8.1	Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	139
4.8.2	Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	141
4.9	Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2021	143
4.9.1	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	143

4.9.2	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	145
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021	147
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	147
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα.....	147
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	150
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	152
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	154
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	156
5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	158
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021	160
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	160
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	162
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα	165
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	167
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα ..	170
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής	173
5.3	Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Αττικής.....	176
5.4	Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης διάρκειας Παραμονής-Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2021.....	180
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	180
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	183
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	185
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	188
5.4.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	190
5.4.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα	192
5.4.7	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	194
5.4.8	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	196

5.5	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2021	197
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	197
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	200
5.5.3	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	203
5.6	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021	206
6	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	218
6.1	Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019	218
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	219
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής	221
6.2	Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2021	224
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	225
6.2.2	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού	226
7	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	227

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2021 – Περιφέρεια Αττικής υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Αττικής και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξη της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.9.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων–διανυκτερεύσεων–πληρότητας–Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων-διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καμπινγκ,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Αττικής συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής, με έκταση 3.808 km² (2,9% του συνόλου της χώρας), τοποθετείται γεωγραφικά στο κεντρικό τμήμα της χώρας, καταλαμβάνοντας το νοτιοανατολικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας. Έδρα της είναι η Αθήνα, πρωτεύουσα της Ελλάδας, η οποία συγκροτεί και τη μία εκ των δύο μεγάλων υπό-Ενοτήτων της, την «Περιφέρεια Πρωτευούσης».

Η Αττική είναι τριγωνική, ως προς το σχήμα χερσονήσος, η οποία εισέρχεται στο Αιγαίο Πέλαγος. Η οροσειρά του Κιθαιρώνα μήκους 16χλμ. τη χωρίζει στα βόρεια από την Βοιωτία, στα δυτικά βρίσκεται η θάλασσα και η διώρυγα της Κορίνθου, στο νότο ο Σαρωνικός κόλπος και το νησί της Εύβοιας βρίσκεται προς το βορρά και τις ανατολικές ακτές.

Τα κύρια στοιχεία του **ανάγλυφου**, που δίνουν και τη γενική μορφολογική εικόνα (ηπειρωτική και θαλάσσια) της Αττικής είναι τα βουνά (με κυριότερα την Πεντέλη, τον Υμηττό και την Πάρνηθα), οι λόφοι, οι πεδιάδες, οι κοιλάδες, τα ποτάμια (με κυριότερα τον Ασωπό, τον Ιλισό και τον Κηφισό), οι χείμαρροι, οι λίμνες (με σπουδαιότερη την τεχνητή λίμνη του Μαραθώνα, η οποία αποτελεί την κατεξοχήν δεξαμενή νερού της Αθήνας), οι υγρότοποι καθώς και η θάλασσα (κόλποι και όρμοι) με τις πολυσχιδείς ακτές. 60% της έκτασης της Αττικής χαρακτηρίζεται ως ημιορεινό, 30% περίπου ως πεδινό και μόλις 10% ως ορεινό.

Στην περιοχή της Αττικής το κλίμα είναι εύκρατο και χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, ενώ είναι γενικά ήπιο το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Παρόλο όμως που είναι μεσογειακό, το κλίμα της Αθήνας έχει αρκετά μεγάλη διαφορά στο εύρος των θερμοκρασιών μεταξύ καλοκαιριού και χειμώνα σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας.

Το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας Αττικής παρουσιάζει μεγάλη βιοποικιλότητα. Πολλά απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας καθώς και περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως οικότοποι προτεραιότητας από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, σε συνδυασμό με τα γενικότερα τοπικά χαρακτηριστικά, συνθέτουν το αποκαλούμενο «Αττικό Τοπίο». Συγκεκριμένα, οι θεσμοθετημένες περιοχές προστασίας στην Περιφέρεια Αττικής, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία είναι:

- Εθνικό πάρκο Σχοινιά-Μαραθώνα (ΦΕΚ 395/Δ/3700),
- Ορεινός Όγκος Πάρνηθας (ΦΕΚ 336/Δ/24-07-2007, Εθνικός Δρυμός),
- Εθνικός Δρυμός Σουνίου (ΦΕΚ: ΠΔ 182/1974),
- 1 Ειδικά Προστατευόμενη Περιοχή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Εθνικός Δρυμός Σουνίου),
- Αισθητικό Δάσος Καισαριανής Αττικής (ΦΕΚ 31/Α/1974),
- Όρος Υμηττός (ΦΕΚ 187/Δ/16-09-2011) και
- 24 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

Επίσης, σημαντική αναφορά θα πρέπει να γίνει για τον υδροβιότοπο του Βουρκαρίου Μεγάρων και τον υδροβιότοπο Αλυκής στα Μεσόγεια, τα οποία αποτελούν καταφύγιο για εκατοντάδες ζώα, κυρίως μεταναστευτικά ή ενδημικά πτηνά.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Αττικής χωρίζεται σε 8 Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Ανατολικής Αττικής**, περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής με 13 Δήμους. Η έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος της Παλλήνης και η έκταση της 1.513km².

Η **Π.Ε. Βορείου Τομέα Αθηνών**, είναι σύμπλεγμα 12 αυτοδιοικητικών οντοτήτων οι οποίες εκτείνονται στο βορειοανατολικό τμήμα του λεκανοπεδίου Αττικής, το οποίο περικλείεται από την Πάρνηθα, το Πεντελικό, τον Υμηττό και τα Τουρκοβούνια. Το συγκρότημα συνορεύει με τον Κεντρικό Τομέα Αθηνών και την Ενότητα Ανατολικής Αττικής. Η έκταση του Βόρειου Τομέα Αθηνών ανέρχεται στα 138,78km².

Η **Π.Ε. Δυτικού Τομέα Αθηνών**, είναι μια από τις οκτώ Περιφερειακές Ενότητες στις οποίες διαιρείται η Περιφέρεια Αττικής. Περιλαμβάνει το δυτικό τμήμα του λεκανοπεδίου των Αθηνών που περικλείεται από την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας και τα όρη Αιγάλεω και Ποικίλο. Συνορεύει με τις Ενότητες Κεντρικού Τομέα Αθηνών, Πειραιώς και Δυτικής Αττικής. Η έκταση της Ενότητας είναι 66,8km² και η έδρα της είναι ο Δήμος Περιστερίου.

Η **Π.Ε. Κεντρικού Τομέα Αθηνών**, περιλαμβάνει το αστικό τμήμα του κέντρου του λεκανοπεδίου των Αθηνών που περικλείεται από την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας, τα Τουρκοβούνια, τον Υμηττό και τον Ιλισό ποταμό. Το συγκρότημα συνορεύει με τις Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών, Δυτικού Τομέα Αθηνών και Νοτίου Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο δήμος Αθηνών και η έκταση της είναι 87,3km².

Η **Π.Ε. Νοτίου Τομέα Αθηνών**, περιλαμβάνει το νοτιότερο τμήμα του λεκανοπεδίου των Αθηνών. Το συγκρότημα συνορεύει με τις Ενότητες Πειραιώς και Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος Γλυφάδας και η έκταση της είναι 68,9km².

Η **Π.Ε. Δυτικής Αττικής**, περιλαμβάνει το δυτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής. Η Ενότητα περιλαμβάνει διοικητικά 5 Δήμους με έδρα τον Δήμο Ελευσίνας και η έκταση της είναι 1.004 km².

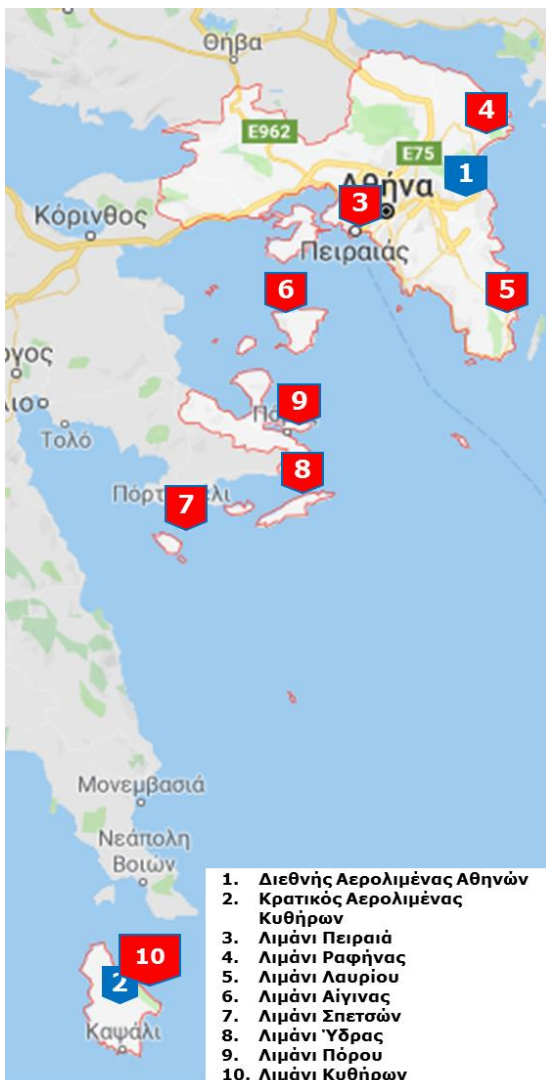
Η **Π.Ε. Πειραιώς**, περιλαμβάνει το αστικό τμήμα της πρώην Νομαρχίας Πειραιώς και αποτελεί το νοτιοδυτικό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας.

Συνορεύει με τις Ενότητες Νοτίου και Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Έδρα της Ενότητας είναι ο Δήμος Πειραιά και η έκταση της είναι 50,41km².

Η **Π.Ε. Νήσων**, περιλαμβάνει το νησιωτικό χώρο που περιγράφεται γεωγραφικά ως Αργοσαρωνικός, την περιοχή της Τροιζηνίας και τα νησιά των Κυθήρων. Προέρχεται ουσιαστικά από την απόσπαση του νησιωτικού τμήματος από την παλαιότερη Νομαρχία Πειραιά. Έδρα της Ενότητας είναι η Σαλαμίνα και η έκταση της είναι 878,9km².

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Αττικής

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει 2 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και τον Κρατικό Αερολιμένα Κυθήρων «Αλέξανδρος Ωνάσης».

Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών βρίσκεται 30χλμ. ανατολικά από το κέντρο της Αθήνας, στα Σπάτα. Ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 28 Μαρτίου 2001 και αντικατέστησε το Διεθνές Αεροδρόμιο του Ελληνικού που εξυπηρετούσε την Αθήνα για 60 χρόνια. Το αεροδρόμιο έχει έναν κύριο τερματικό σταθμό, έναν δορυφορικό και δύο ασφαλτοστρωμένους διαδρόμους απογειώσεων – προσγειώσεων, τον 03R / 21L με διαστάσεις 4.000μ. μήκος και 45μ. πλάτος και τον 03L / 21R με μήκος

3.800μ. και πλάτος 45μ., και οι δύο διάδρομοι διαθέτουν σύστημα προσγείωσης ILS. Ο δορυφορικός τερματικός σταθμός χρησιμοποιείται από εταιρείες χαμηλού κόστους.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Κυθήρων βρίσκεται στα Σύμπετρα και απέχει από την πόλη των Κυθήρων 24χλμ. Άρχισε να λειτουργεί από το 1972 και το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 1.720μ. Το μήκος του αεροδιαδρόμου είναι 1.480μ. και το πλάτος 30μ. ενώ διαθέτει έναν επιβατικό και έναν πυροσβεστικό σταθμό.

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει 2 κύρια λιμάνια, το λιμάνι του Πειραιά και το λιμάνι της Ραφήνας. Ο Πειραιάς αποτελεί το σημαντικότερο λιμάνι της Αττικής και εν γένει της Ελλάδας. Ο Οργανισμός Λιμένα Πειραιά διαχειρίζεται το μεγαλύτερο όγκο εμπορευματοκιβωτίων της χώρας και εμφανίζει το μεγαλύτερο όγκο επιβατικής κίνησης. Επίσης αποτελεί, με διαφορά, τον πρώτο σε μέγεθος και διακίνηση λιμένα της χώρας και συνιστά το σπουδαιότερο κόμβο για ανεφοδιασμό σε πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα, για την εξυπηρέτηση της επιβατικής και τουριστικής κίνησης, αλλά και για την μεταφορά πρώτων υλών και αγαθών προς την Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου.

Παράλληλα αποτελεί διεθνές κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου αφού βρίσκεται στη διασταύρωση των θαλάσσιων οδών που συνδέουν την Μεσόγειο με τη Βόρεια Ευρώπη. Επίσης ο λιμένας του Πειραιά συνιστά τη σπουδαιότερη και μεγαλύτερη ναυπηγοεπισκευαστική βάση της χώρας. Τέλος, μια από τις δραστηριότητες του ΟΛΠ αφορά και στον ελλιμενισμό των κρουαζιερόπλοιων, μια δραστηριότητα η οποία τα τελευταία χρόνια εμφανίζει μεγάλη άνθιση, με πολλαπλά οφέλη και για την τοπική κοινωνία.

Σημαντικό λιμάνι της Περιφέρειας Αττικής αποτελεί και το λιμάνι της Ραφήνας που βρίσκεται μέσα στον αστικό ιστό του Δήμου Ραφήνας-Πικερμίου, διαθέτει 13 προβλήτες πρόσδεσης για ΕΓ/ΟΓ πλοία και 2 προβλήτες για ταχύπλοα σκάφη, αλιευτικό καταφύγιο και χερσαίους χώρους που έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν πολλαπλές δραστηριότητες τόσο της ακτοπλοΐας (εμπορευματική, επιβατική κίνηση) όσο και της αλιείας.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Λαυρίου, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή και εμπορευματική κίνηση με νησιά κοντά στην Αθήνα καθώς και τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Ελευσίνας, θεωρείται λιμένας μείζονος ενδιαφέροντος με έργα αναβάθμισης μικρής προτεραιότητας. Χρησιμοποιείται κυρίως για τη διακίνηση εμπορευμάτων αλλά και την ακτοπλοΐα,
- Λιμάνι Αίγινας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Σπετσών, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,

- Λιμένας Ύδρας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Κυθήρων, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά, του Κίσαμου Χανίων και της Νεάπολης Λακωνίας,
- Λιμένας Πόρου Τροιζηνίας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά,
- Λιμένας Γαλατάς Τροιζηνίας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με τον Πόρο,
- Λιμένας Φανερωμένης Σαλαμίνας, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή σύνδεση με τον Πειραιά (μικρά καράβια και Ferry Boats),
- Λιμένας Μεθάνων, εξυπηρετεί κυρίως την ακτοπλοϊκή κίνηση με το λιμάνι του Πειραιά.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Αθήνα αποτελεί το κύριο κέντρο διοικητικών υπηρεσιών ως Πρωτεύουσα και κέντρο παροχής προηγμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, είναι ισχυρός διαμετακομιστικός σταθμός εμπορευμάτων και συγκοινωνιακός κόμβος διεθνούς επιρροής.

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Αττικής αποτελείται από μεγάλες οδικές αρτηρίες, λεωφόρους και ασφαλτοστρωμένους δρόμους.

Οι κύριες οδικές αρτηρίες που συνδέουν την Αθήνα με άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας είναι:

- Αυτοκινητόδρομος Α1, είναι ο κυριότερος οδικός άξονας της χώρας οριζόμενος ως άξονας διαπεριφερειακής σημασίας (πέραν του τμήματος βόρεια της Αττικής Οδού). Συνδέει την Αθήνα με τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη, τη Θεσσαλονίκη και έχει συνολικό μήκος 550χλμ. Αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού Ε75. Ξεκινάει από το Νέο Φάληρο και καταλήγει στο συνοριακό σταθμό των Ευζώνων.
- Αυτοκινητόδρομος Α8, είναι ο οδικός άξονας που ενώνει την Αθήνα με την Πάτρα, με συνολικό μήκος 205 χλμ. Ξεκινάει από την Ελευσίνα διέρχεται από την Κόρινθο και καταλήγει στην Πάτρα. Πρόκειται για αναβάθμιση της Νέας Εθνικής Οδού Αθηνών-Πατρών. Αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Οδού 94. Ο Αυτοκινητόδρομος Α8 συνδέεται με τον Αυτοκινητόδρομο 7 (Κεντρικής Πελοποννήσου, γνωστός και ως Μορέας) και τον Αυτοκινητόδρομο 5 (γνωστός και ως Ιονία Οδό).

Η Αττική Οδός είναι ένας κλειστός αυτοκινητόδρομος που αποτελεί το περιφερειακό οδικό δίκτυο του Μητροπολιτικού Κέντρου της Αθήνας και κόμβο σύνδεσης των δύο κύριων αυτοκινητοδρόμων που ενώνουν την Αθήνα με την υπόλοιπη Ελλάδα, Αυτοκινητόδρομος Α1 προς τη Θεσσαλονίκη και Α8 προς την Πελοπόννησο. Το συνολικό μήκος της είναι 70 χλμ., ξεκινώντας από την Ελευσίνα (το τμήμα Διεθνής Αερολιμένας Ελευθέριος Βενιζέλος-Ελευσίνα ορίζεται ως άξονας Διαπεριφερειακής Σημασίας) και καταλήγοντας στα Σπάτα. Ο κύριος οδικός άξονας συνδέεται με δευτερεύοντες δρόμους όπως η σύνδεση Μαρκόπουλο-Λαύριο, Κορωπί-Αεροδρόμιο, την Περιφερειακή Οδό Υμηττού και την Περιφερειακή Λεωφόρο Αιγάλεω.

Η Αττική Οδός αποτελεί βασικό τόπο σύνδεσης των σημείων πρόσβασης της Περιφέρειας όπως λιμάνια (Λαύριο, Ραφήνα), μέσα σταθερής τροχιάς, το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος και τους βασικούς οδικούς άξονες. Επιπλέον, έχει

συμβάλει σημαντικά στην διαχείριση της κυκλοφορίας της Περιφέρειας και στη γενικότερη ανάπτυξη της.

Αναφορά θα πρέπει να γίνει για το σιδηροδρομικό και προαστιακό σιδηρόδρομο καθώς και για το τραμ της Αττικής. Το σιδηροδρομικό δίκτυο ενώνει Πειραιά – Αθήνα – Πελοπόννησο με μήκος γραμμής 726χλμ. Ο προαστιακός σιδηρόδρομος της Αθήνας αποτελεί μια υπηρεσία που εξυπηρετεί αστικά, προαστιακά και Περιφερειακά κέντρα στην Αττική και στις όμορες Ενώτητες. Το 1^ο δίκτυο προαστιακού σιδηροδρόμου στην Αθήνα ήταν αυτό που ένωνε το λιμάνι του Πειραιά με το Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος». Αργότερα το δίκτυο επεκτάθηκε μέχρι την Κόρινθο και το Κιάτο, ενώ σήμερα στο προαστιακό δίκτυο εντάσσεται και η γραμμή προς τη Χαλκίδα.

Το τραμ της Αθήνας είναι ένα μεταφορικό μέσο σταθερής τροχιάς στην πρωτεύουσα. Το τραμ διαθέτει 3 γραμμές, οι δύο από αυτές, έχοντας αρχικά κοινή πορεία, συνδέουν το κέντρο της Αθήνας μέσω Νέου Κόσμου και Νέας Σμύρνης, με το Παλαιό Φάληρο, και από εκεί ακολουθούν χωριστές, αλλά παραλιακές διαδρομές, με τη μια γραμμή να κατευθύνεται προς το Νέο Φάληρο και την άλλη προς τη Βούλα. Η 3^η γραμμή συνδυάζει τα παραλιακά τμήματα των άλλων δύο, συνδέοντας απευθείας το Νέο Φάληρο με τη Βούλα.

Στην Περιφέρεια Αττικής, λειτουργεί το Μετρό της Αθήνας, το μοναδικό δίκτυο μετρό στην Ελλάδα. Το Μετρό της Αθήνας είναι το δίκτυο υπόγειου και επίγειου μητροπολιτικού σιδηροδρόμου της πόλης των Αθηνών, του Πειραιά και των προαστίων τους. Εξυπηρετεί το πολεοδομικό συγκρότημα Αθήνας-Πειραιά ενώ προσφέρει και πρόσβαση στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» που βρίσκεται στην Ανατολική Αττική. Το δίκτυο του Μετρό αποτελείται από 3 γραμμές με συνολικά 64 σταθμούς. Οι τελευταίοι χρονικά σταθμοί του μετρού που δόθηκαν σε εμπορική λειτουργία (6 Ιουλίου του 2020) αφορούσαν στην επέκταση της Γραμμής 3 προς Πειραιά και αφορούσε τους σταθμούς Αγ. Βαρβάρα, Κορυδαλλός και Νίκαια. Οι υπόλοιποι τρεις σταθμοί της επέκτασης της Γραμμής 3 (Δημοτικό Θέατρο, Μανιάτικα και Πειραιάς) θα δοθούν σε εμπορική λειτουργία το καλοκαίρι του 2022.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -4% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (+5%, από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 547 χιλ. το 2011 σε 505 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-3%, από 208 χιλ. το 2011 σε 201 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021), Κρήτης (-1%, από 623 χιλ. το 2011 σε 617 χιλ. το 2021) και Αττικής (-1%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

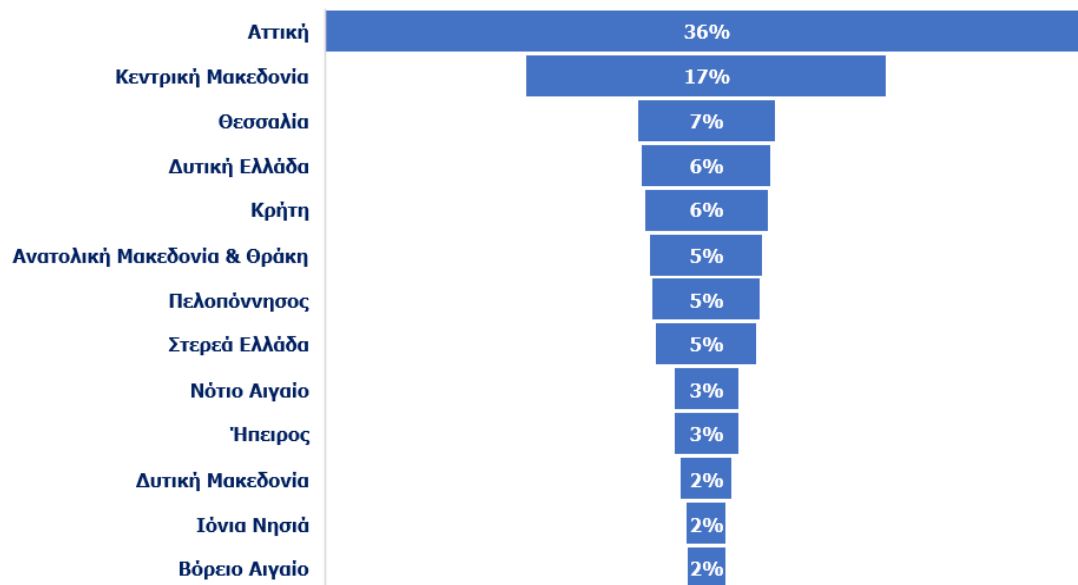
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.792.069	-5%
Θεσσαλία	732.762	687.527	-6%
Δυτική Ελλάδα	679.796	643.349	-5%
Κρήτη	623.065	617.360	-1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.069	-8%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	505.269	-8%
Νότιο Αιγαίο	309.015	324.542	5%
Ήπειρος	336.856	319.543	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	255.056	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	200.726	-3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%
Ελλάδα	10.816.286	10.432.481	-4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -1% (από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Κεντρικού Τομέα Αθηνών (-3%, από 1,0 εκατ. το 2011 σε 996 χιλ. το 2021), Νοτίου Τομέα Αθηνών (-1%, από 530 χιλ. το 2011 σε 527 χιλ. το 2021), Δυτικού Τομέα Αθηνών (-3%, από 490 χιλ. το 2011 σε 476 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-1%, από 449 χιλ. το 2011 σε 443 χιλ. το 2021) και Νήσων (-6%, από 75 χιλ. το 2011 σε 70 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών (+1%, από 592 χιλ. το 2011 σε 599 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (+3%, από 502 χιλ. το 2011 σε 517 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (+2%, από 161 χιλ. το 2011 σε 165 χιλ. το 2021) αύξηση.

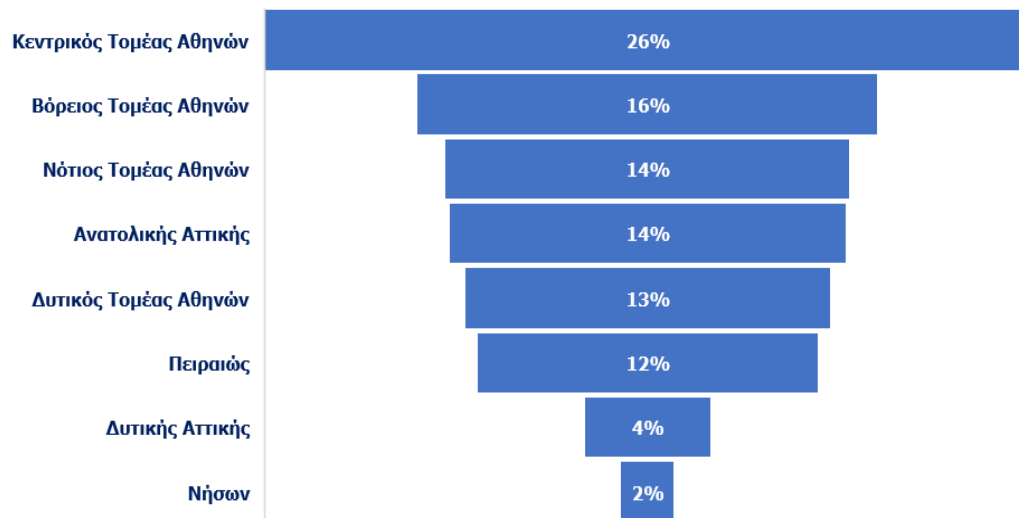
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	1.029.520	996.283	-3%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	592.490	598.847	1%
Νότιος Τομέας Αθηνών	529.826	526.996	-1%
Ανατολικής Αττικής	502.348	516.549	3%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	489.675	475.809	-3%
Πειραιώς	448.997	443.196	-1%
Δυτικής Αττικής	160.927	164.864	2%
Νήσων	74.651	69.925	-6%
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Κεντρικός Τομέας Αθηνών αντιπροσωπεύει το 26% του πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Βορείου Τομέα Αθηνών (16%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (14%), Ανατολικής Αττικής (14%), Δυτικού Τομέα Αθηνών (13%), Πειραιώς (12%), Δυτικής Αττικής (4%) και Νήσων (2%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής, 2021

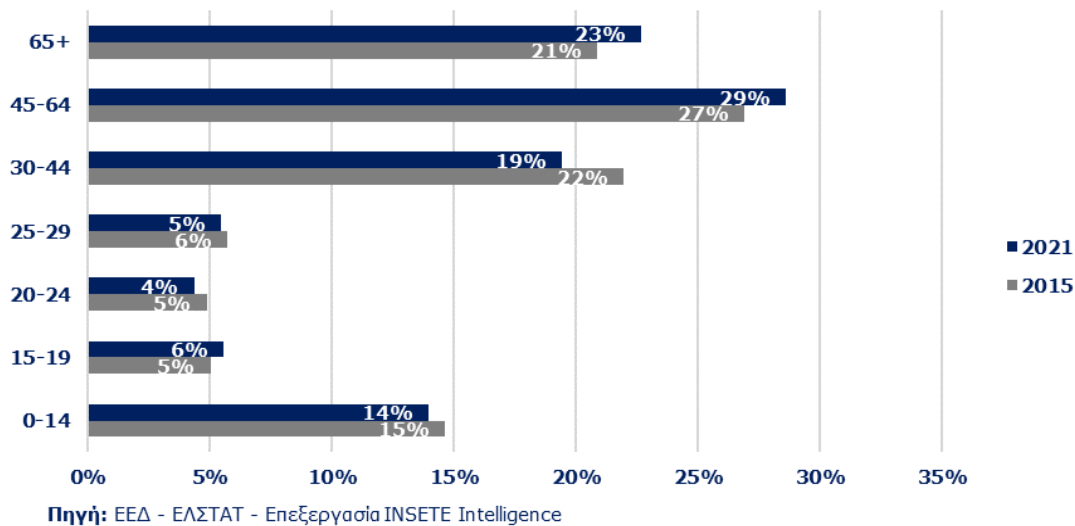

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2021

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+8%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-13%), 25-29 ετών (-7%) και 30-44 ετών (-14%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+6%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

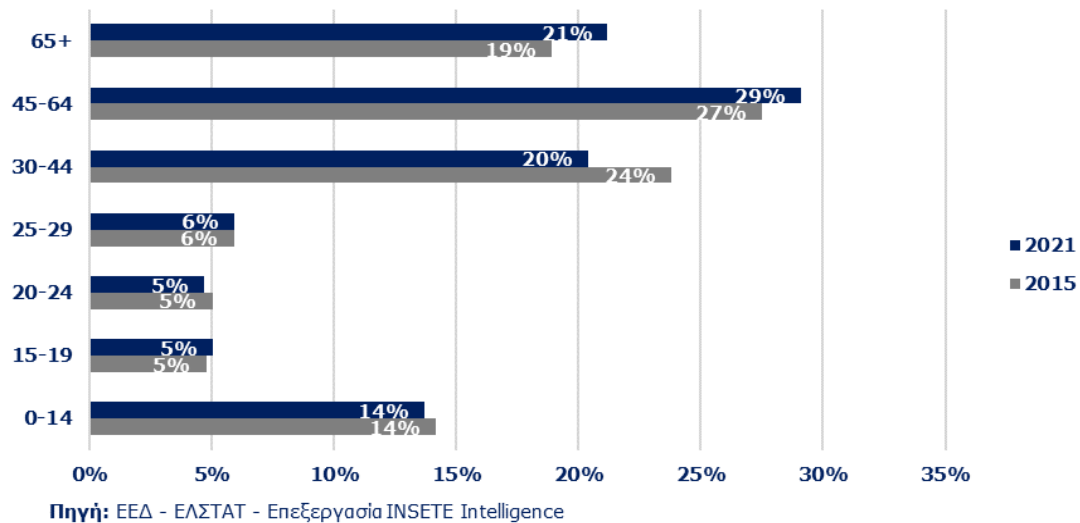
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2021

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής

Παρόμοια εικόνα με το σύνολο της χώρας παρατηρούμε και στην Περιφέρεια Αττικής. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες: 0-14 ετών (-7%), 15-19 ετών (+2%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-3%), 30-44 ετών (-17%), 45-64 ετών (+2%) και 65+ ετών (+8%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (21%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Αττικής, 2015 και 2021

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2021 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2015-2021 μείωση του σε όλες τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής (53%), Κρήτης (53%), Νοτίου Αιγαίου (53%) και Πελοποννήσου (52%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου (42%), Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (48%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Θεσσαλίας (50%), Βορείου Αιγαίου (50%), Δυτικής Ελλάδας (49%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%), Στερεάς Ελλάδας (49%), Ιονίων Νήσων (49%)

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021						
	2015			2021		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	48%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	51%	6%	86%	49%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	53%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	49%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	53%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	42%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	48%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	49%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	51%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Αττικής καταγράφει τον υψηλότερο οικονομικά ενεργό πληθυσμό στο σύνολο της χώρας (37% και για τα δύο έτη), ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 54% το 2015 και 53% το 2021. Τέλος, η Περιφέρεια Αττικής εμφανίζει το 2^ο υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού για το 2015 και το υψηλότερο ποσοστό, μαζί με τις Περιφέρειες Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου, για το 2021.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2014-2019

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2014-2019 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-23%, από 4,9 δισ. το 2014 σε 3,8 δισ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-0,4%, από € 2,6 δισ. το 2014 σε € 2,5 δισ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+3%, από € 84,6 δισ. το 2014 σε € 87,4 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+7%, από € 23,4 δισ. το 2014 σε € 25,2 δισ. το 2019), Θεσσαλία (+6%, από € 8,9 δισ. το 2014 σε € 9,4 δισ. το 2019), Κρήτη (+5%, από € 8,8 δισ. το 2014 σε € 9,2 δισ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 7,9 δισ. το 2014 σε € 8,6 δισ. το 2019), Πελοπόννησο (+6%, από € 7,8 δισ. το 2014 σε € 8,3 δισ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+0,3%, από € 8,1 δισ. το 2014 σε € 8,1 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+2%, από € 6,8 δισ. το 2014 σε € 7,0 δισ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+3%, από € 6,2 δισ. το 2014 σε € 6,4 δισ. το 2019), Ήπειρο (+1%, από € 4,0 δισ. το 2014 σε € 4,0 δισ. το 2019) και Ιόνια Νησιά (+5%, από € 3,2 δισ. το 2014 σε € 3,3 δισ. το 2019).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

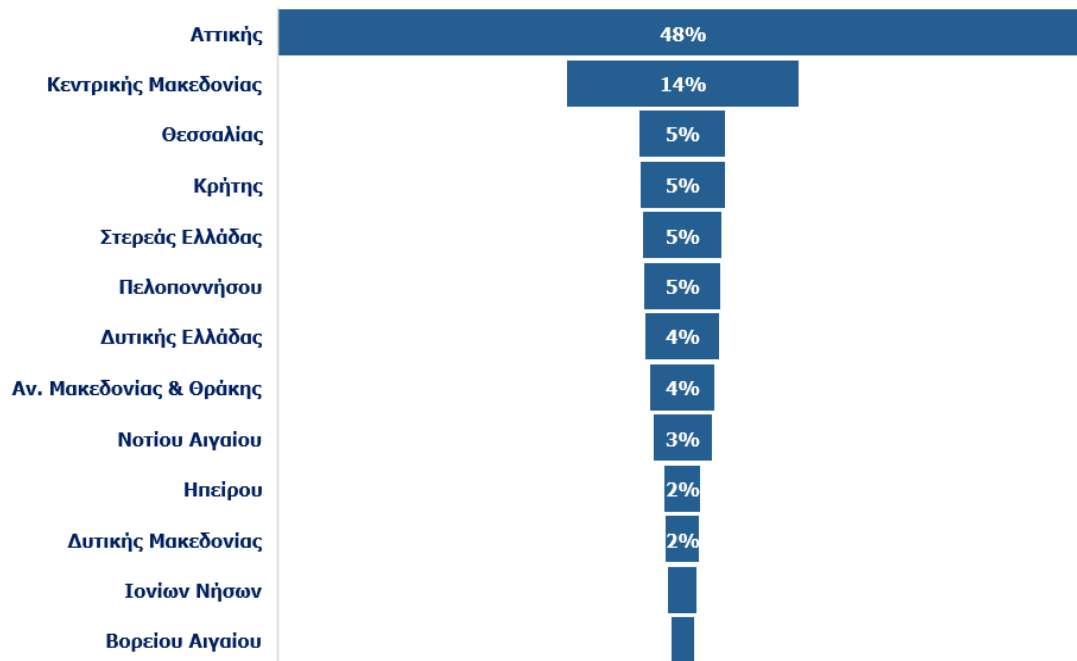
Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.419	23.817	23.801	24.037	24.601	25.162	7%
Θεσσαλίας	8.894	8.988	8.843	8.918	9.081	9.399	6%
Κρήτης	8.821	8.826	8.606	8.824	9.013	9.242	5%
Στερεάς Ελλάδας	7.935	8.027	8.136	8.313	8.434	8.594	8%
Πελοποννήσου	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%
Δυτικής Ελλάδας	8.089	8.034	7.832	7.838	7.948	8.111	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2%
Νοτίου Αιγαίου	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%
Ηπείρου	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.944	4.705	4.313	4.298	4.159	3.795	-23%
Ιονίων Νήσων	3.153	3.086	3.034	3.050	3.155	3.295	5%
Βορείου Αιγαίου	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%
Ελλάδα	177.236	176.369	174.494	176.903	179.558	183.250	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 48% του ΑΕΠ της χώρας.

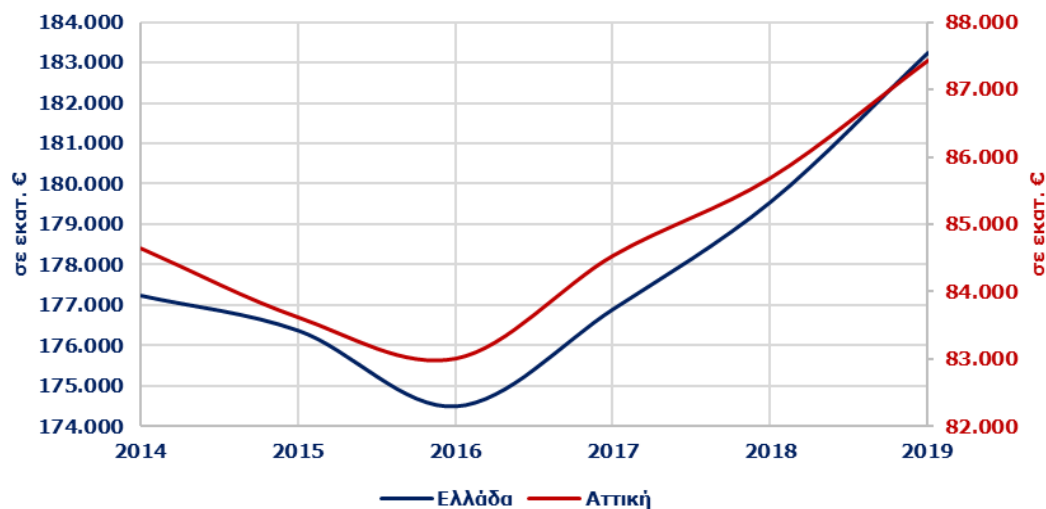
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Αττικής

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2014-2019 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που παρουσιάζει το σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση του ΑΕΠ της κατά +3% (από € 84.640 εκατ. το 2014 σε € 87.428 εκατ. το 2019).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Αττικής (σε εκατ. €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες την περίοδο 2014-2019 η εικόνα είναι θετική. Συγκεκριμένα: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+2%, από € 30.227 εκατ. το 2014 σε € 30.835 εκατ. το 2019), Βόρειος Τομέας Αθηνών (+3%, από € 15.559 εκατ. το 2014 σε € 16.019 εκατ. το 2019), Νότιος Τομέας Αθηνών (+5%, από € 9.948 εκατ. το 2014 σε € 10.428 εκατ. το 2019), Ανατολική Αττική (+3%, από 9.923 εκατ. το 2014 σε € 10.233 εκατ. το 2019), Πειραιώς & Νήσων (+4%, από € 9.535 το 2014 σε € 9.900 το 2019), Δυτικός Τομέας Αθηνών (+3%, από € 5.615 εκατ. το 2014 σε € 5.785 εκατ. το 2019) και Δυτική Αττική (+10%, από € 3.833 εκατ. το 2014 σε € 4.228 εκατ. το 2019).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019
 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	30.227	29.704	29.447	29.967	30.384	30.835	2%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	15.559	15.456	15.326	15.630	15.489	16.019	3%
Νότιος Τομέας Αθηνών	9.948	9.782	9.800	10.125	10.256	10.428	5%
Ανατολική Αττική	9.923	9.959	9.890	9.920	10.137	10.233	3%
Πειραιώς & Νήσων	9.535	9.342	9.220	9.537	9.731	9.900	4%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	5.615	5.469	5.465	5.515	5.625	5.785	3%
Δυτική Αττική	3.833	3.904	3.859	3.841	4.067	4.228	10%
Αττική	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 17.810 το 2014 σε € 14.284 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-13%, από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+6%, από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019), Νότιο Αιγαίο (+1%, από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019), Ιόνια Νησιά (+6%, από € 15.204 το 2014 σε € 16.147 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+9%, από € 14.209 το 2014 σε € 15.463 το 2019), Κρήτη (+5%, από € 13.976 το 2014 σε € 14.695 το 2019), Πελοπόννησο (+8%, από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+9%, από € 12.335 το 2014 σε € 13.430 το 2019), Θεσσαλία (+8%, από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+4%, από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019), Ήπειρο (+3%, από € 11.718 το 2014 σε € 12.093 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019 (σε €)

Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%
Ιονίων Νήσων	15.204	14.935	14.743	14.877	15.447	16.147	6%
Στερεάς Ελλάδας	14.209	14.416	14.639	14.959	15.175	15.463	9%
Κρήτης	13.976	13.972	13.611	13.939	14.212	14.695	5%
Πελοποννήσου	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%
Δυτικής Μακεδονίας	17.810	17.102	15.817	15.895	15.513	14.284	-20%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.335	12.611	12.649	12.799	13.121	13.430	9%
Θεσσαλίας	12.089	12.286	12.152	12.318	12.606	13.071	8%
Δυτικής Ελλάδας	11.975	11.977	11.758	11.845	12.091	12.450	4%
Ηπείρου	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	4%
Βορείου Αιγαίου	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%
Ελλάδα	16.272	16.299	16.193	16.449	16.730	17.092	5%

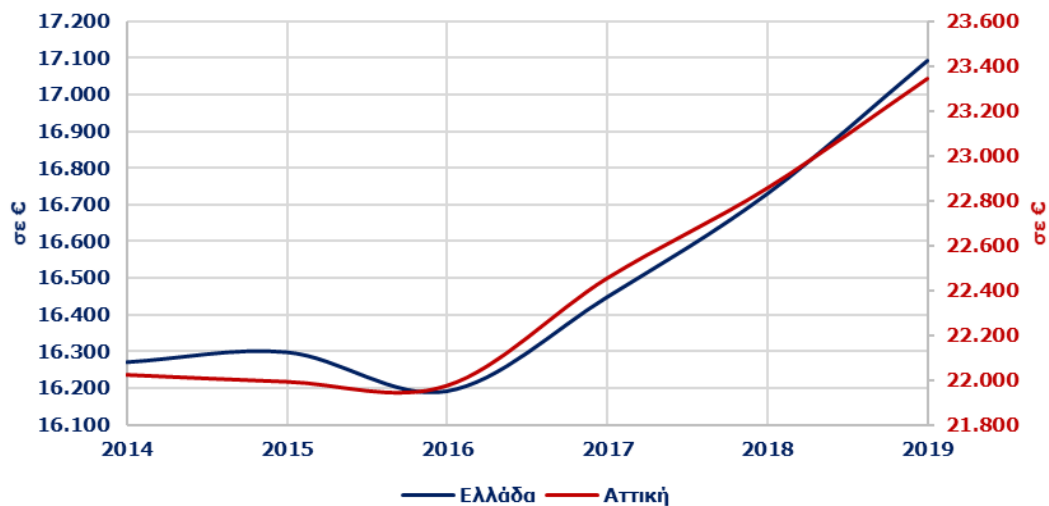
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής εμφάνισε παρόμοια εικόνα με αυτήν που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά +6% (από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Αττικής (σε €), 2014-2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2014-2019 όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Ανατολική Αττική (-0,3%, από € 18.135 το 2014 σε € 18.074 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+8%, από € 31.029 το 2014 σε € 33.634 το 2019), Βόρειος Τομέας Αθηνών (+6%, από € 25.917 το 2014 σε € 27.506 το 2019), Δυτική Αττική (+6%, από € 21.953 το 2014 σε € 23.371 το 2019), Πειραιώς & Νήσων (+10%, από € 18.303 το 2014 σε € 20.119 το 2019), Νότιος Τομέας Αθηνών (+8%, από € 18.527 το 2014 σε € 20.051 το 2019), και Δυτικός Τομέας Αθηνών (+3%, από € 11.480 το 2014 σε € 11.854 το 2019).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	31.029	31.231	31.577	32.507	33.084	33.634	8%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	25.917	25.977	26.003	26.759	26.757	27.506	6%
Δυτική Αττική	21.953	22.195	21.727	21.422	22.571	23.371	6%
Πειραιώς και Νήσων	18.303	18.182	18.153	18.950	19.549	20.119	10%
Νότιος Τομέας Αθηνών	18.527	18.381	18.466	19.122	19.541	20.051	8%
Ανατολική Αττική	18.135	18.066	17.751	17.627	17.923	18.074	0%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	11.480	11.327	11.336	11.391	11.628	11.854	3%
Αττική	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2021 ήταν της τάξης του 7,2% ή € 13,2 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Αττικής από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 14% (€ 1,9 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 2%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Αττικής το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 87.428 εκατ. το 2019 σε € 87.227 εκατ. το 2021).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2021	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2021 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2021* - σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2019 - σε €
Ν. Αιγαίο	30%	3.985	6.372	63%	18.655
Κρήτη	23%	3.058	9.221	33%	14.695
Αττική	14%	1.872	87.227	2%	23.341
Ιόνια Νησιά	13%	1.656	3.287	50%	16.147
Κεντ. Μακεδονία	10%	1.292	25.105	5%	13.430
Πελοπόννησος	2%	319	8.261	4%	14.421
Θεσσαλία	2%	229	9.378	2%	13.071
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1%	171	6.961	2%	11.639
Ήπειρος	1%	162	4.023	4%	12.093
Δυτ. Ελλάδα	1%	164	8.092	2%	12.450
Στερεά Ελλάδα	1%	144	8.575	2%	15.463
Β. Αιγαίο	1%	87	2.542	3%	11.271
Δυτ. Μακεδονία	0%	48	3.786	1%	14.284
Σύνολο Χώρας	100%	13.186	182.830	7%	17.092

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2019

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ², 2015-2021

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης-μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2021. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

² Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

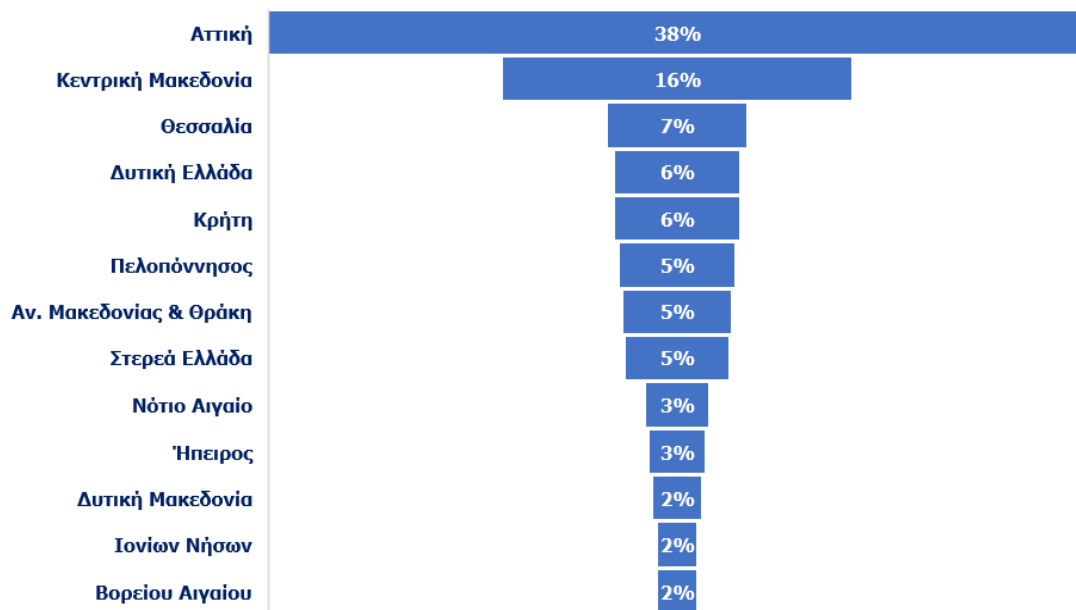
Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ	
				2015-2019	2019-2021
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	643.027	7%	0%
Θεσσαλία	229.766	253.248	257.653	10%	2%
Δυτική Ελλάδα	206.191	214.683	230.668	4%	7%
Κρήτη	209.134	252.984	230.649	21%	-9%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	212.001	9%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκη	197.901	214.647	200.305	8%	-7%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	192.212	7%	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	103.875	7%	-8%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	89.665	7%	3%
Ιονίων Νήσων	72.984	77.188	72.349	6%	-6%
Βορείου Αιγαίου	64.967	74.817	71.920	15%	-4%
Σύνολο	3.610.693	3.911.030	3.927.980	8%	0%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους κατηγορίες σημείωσαν αύξηση: Λοιποί κλάδοι (+7%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), εστίαση (+26%, από 80 χιλ. το 2015 σε 100 χιλ. το 2019) και καταλύματα (+35%, από 10 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τους απασχολούμενους στους Λοιπούς κλάδους (+5%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021) και τα καταλύματα (+17%, από 14 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι απασχολούμενοι στην εστίαση (-10%, από 100 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) μείωση.

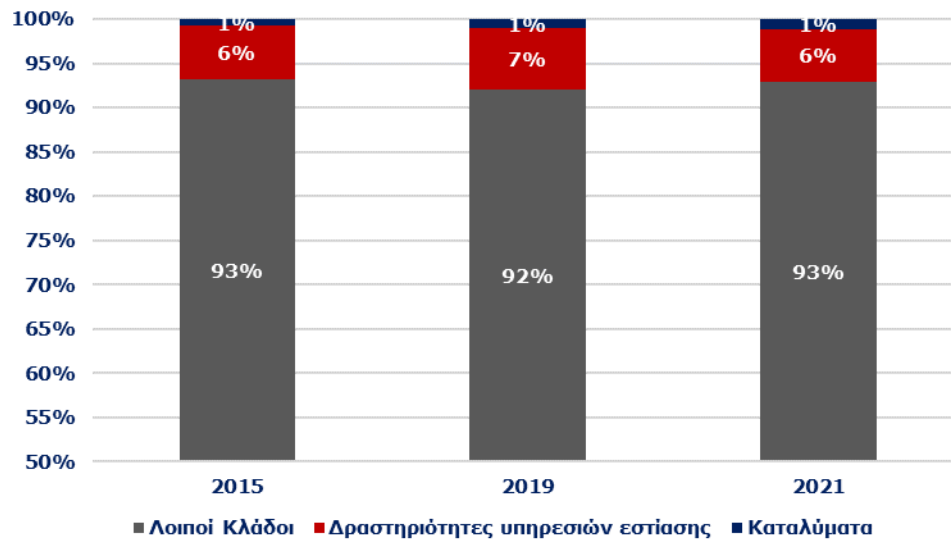
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί Κλάδοι	1.245.804	1.328.117	1.399.602	7%	5%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	79.663	100.188	90.130	26%	-10%
Καταλύματα	10.429	14.061	16.490	35%	17%
Σύνολο	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων όπως είναι φυσικό εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 93% το 2015 σε 93% το 2021) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 6% το 2015 σε 6% το 2021) και τα καταλύματα (1% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ τις μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019

σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

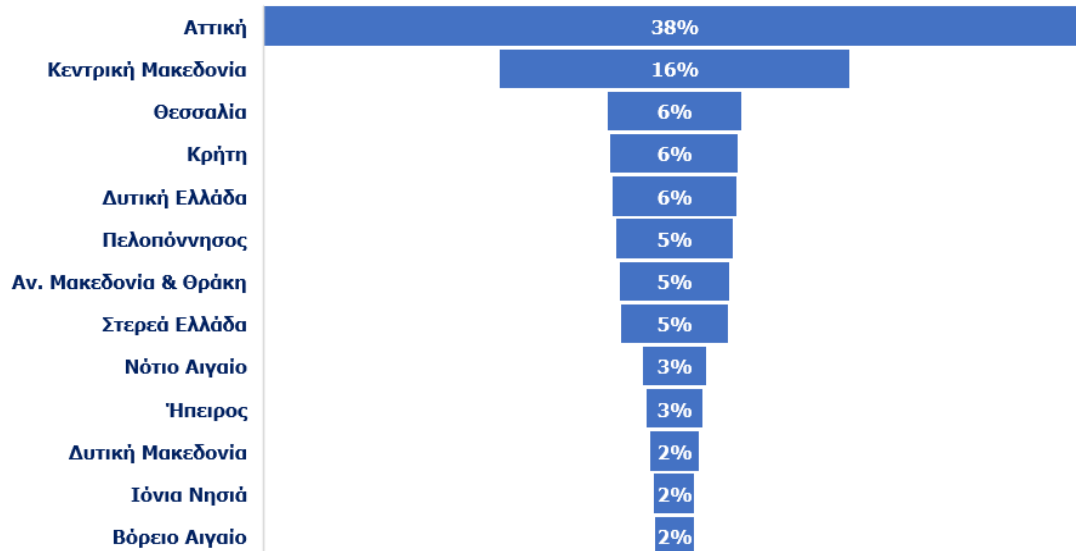
Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	587.216	6%	2%
	Μερική	55.249	66.313	55.811	20%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	224.619	10%	2%
	Μερική	30.662	33.541	33.033	9%	-2%
Δυτικής Ελλάδας	Πλήρης	187.878	197.020	210.259	5%	7%
	Μερική	18.313	17.663	20.409	-4%	16%
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	215.552	26%	-10%
	Μερική	20.048	14.118	15.097	-30%	7%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	185.869	7%	-7%
	Μερική	11.198	14.383	14.437	28%	0%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	179.820	7%	2%
	Μερική	16.156	17.501	12.392	8%	-29%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	95.487	7%	-9%
	Μερική	7.069	7.253	8.388	3%	16%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	82.141	7%	3%
	Μερική	6.504	7.107	7.524	9%	6%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.064	6%	-7%
	Μερική	3.122	3.050	3.285	-2%	8%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%
Ελλάδα	Πλήρης	3.267.448	3.550.414	3.600.931	9%	1%
	Μερική	343.244	360.616	327.049	5%	-9%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

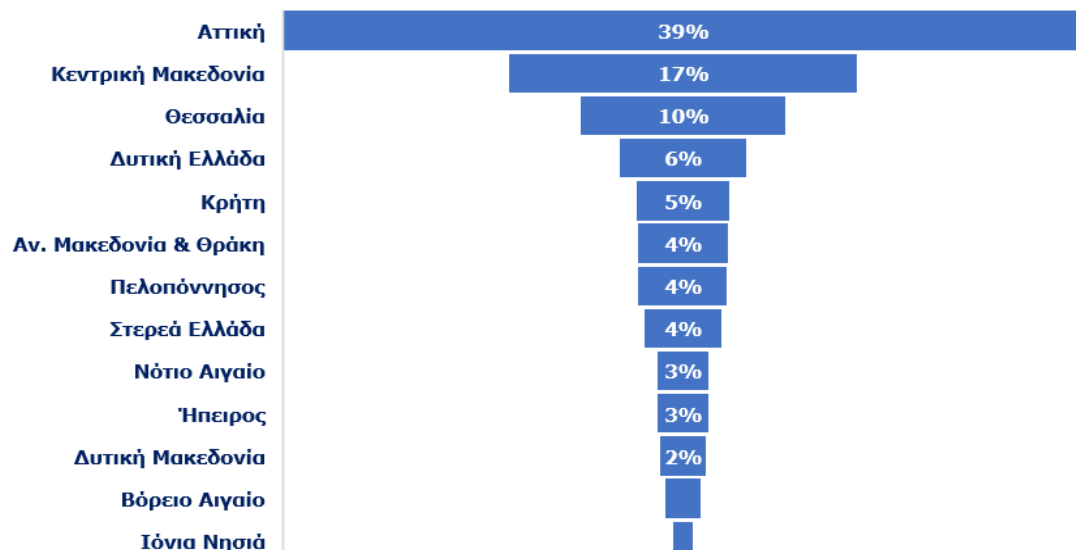
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Πελοποννήσου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +3% (από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019) ενώ οι μερικής μείωση κατά -2% (από 126 χιλ. το 2015 σε 123 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +24% (από 59 χιλ. το 2015 σε 73 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +32% (από 21 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +39% (από 9 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -4% (από 1 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψαν αύξηση κατά +7% (από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021) ενώ οι μερικής μείωση κατά -15% (από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+8%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021) και στα καταλύματα (+16%, από 13 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021) και μείωση στην εστίαση (-8%, από 73 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, οι λοιποί κλάδοι (-16%, από 123 χιλ. το 2019 σε 103 χιλ. το 2021) και η εστίαση (-15%, από 27 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021) σημείωσαν μείωση απασχολούμενων ενώ τα καταλύματα (+36%, από 1.037 απασχολούμενους το 2019 σε 1.408 απασχολούμενους το 2021) αύξηση.

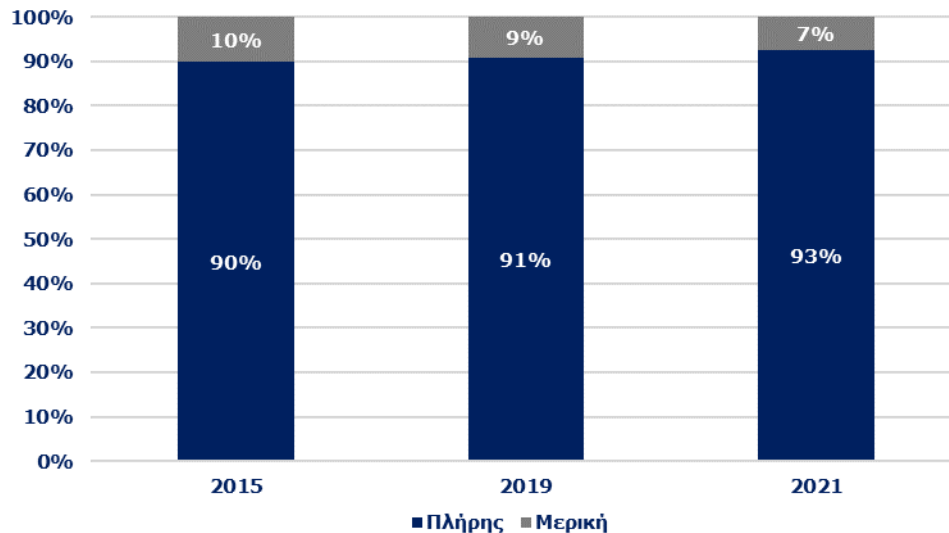
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	1.119.985	1.205.180	1.296.423	8%	8%
	Μερική	125.818	122.937	103.179	-2%	-16%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	58.878	72.718	66.687	24%	-8%
	Μερική	20.784	27.470	23.443	32%	-15%
Καταλύματα	Πλήρης	9.348	13.025	15.082	39%	16%
	Μερική	1.082	1.037	1.408	-4%	36%
Αττική	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2015-2021, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 90% το 2015 σε 93% το 2021) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 10% το 2015 σε 7% 2021).

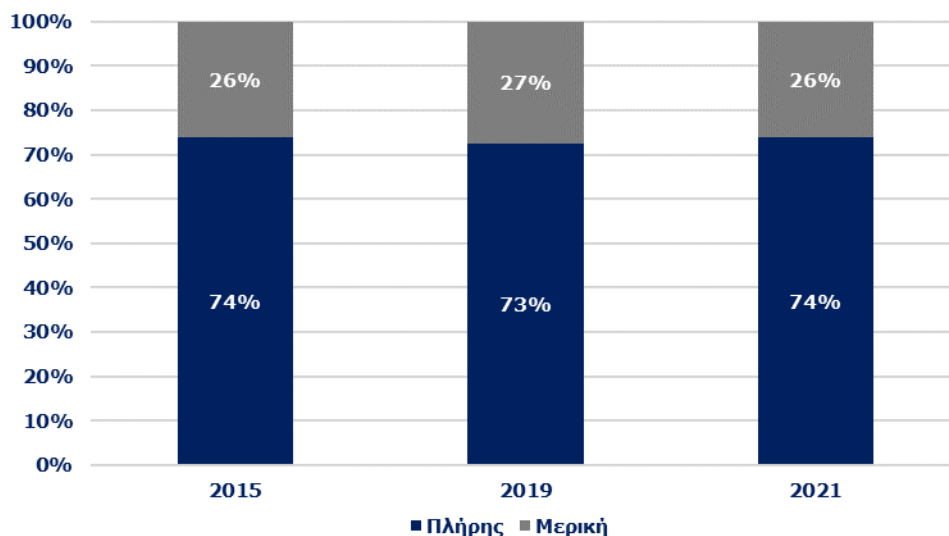
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 74% το 2015 σε 74% το 2021) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 26% το 2015 σε 26% το 2021).

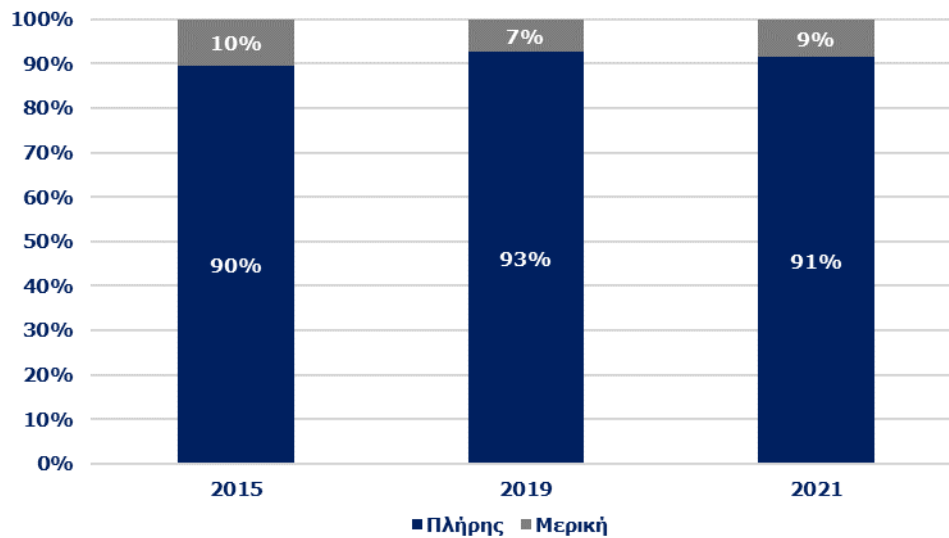
Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 90% το 2015 σε 91% το 2021) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 10% το 2015 σε 9% το 2021).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Αττικής η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης απ' ότι στους λοιπούς κλάδους και τα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας

(-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

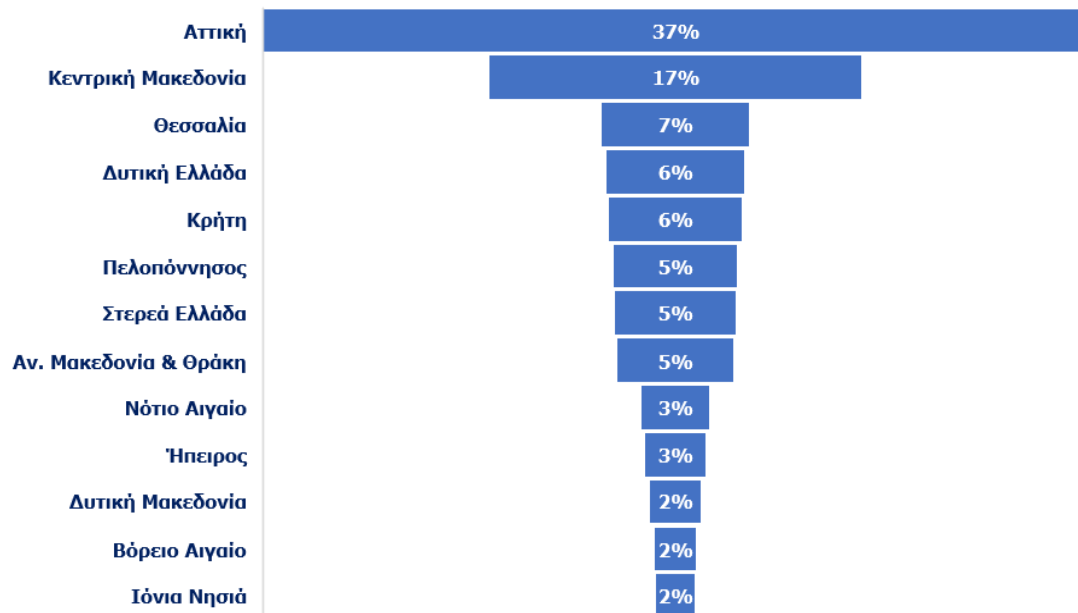
Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	375.945	8%	1%
	Γυναίκες	256.209	270.905	267.082	6%	-1%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	150.444	11%	0%
	Γυναίκες	94.863	102.915	107.209	8%	4%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.993	132.765	140.701	7%	6%
	Γυναίκες	82.198	81.918	89.967	0%	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	135.119	18%	-6%
	Γυναίκες	87.503	109.917	95.530	26%	-13%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	117.661	9%	-7%
	Γυναίκες	81.905	87.906	82.645	7%	-6%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	123.745	11%	-1%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.467	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	62.829	5%	-3%
	Γυναίκες	43.442	48.031	41.046	11%	-15%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.677	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	36.987	11%	9%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.380	8%	-7%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.969	2%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
Ελλάδα	Άνδρες	2.086.363	2.266.326	2.270.181	9%	0%
	Γυναίκες	1.524.330	1.644.704	1.657.800	8%	1%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

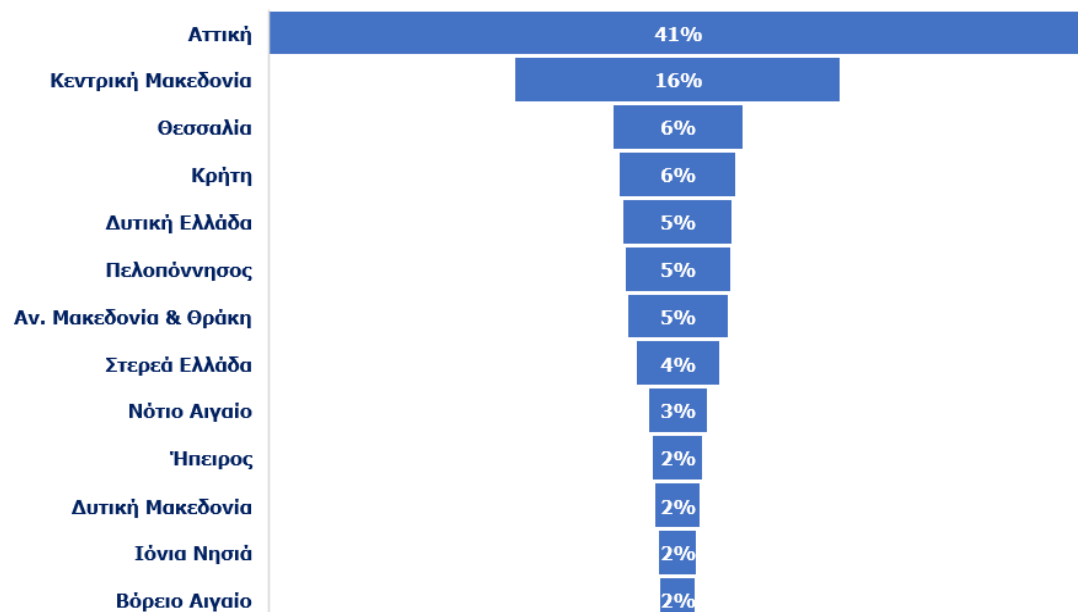
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 694 χιλ. το 2015 σε 743 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 552 χιλ. το 2015 σε 585 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι αύξηση κατά +22% (από 48 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +32% (από 32 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες αύξηση κατά +11% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +71% (από 4 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +6% (από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στην εστίαση (-13%, από 58 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) σημείωσαν μείωση ενώ στους λοιπούς κλάδους (+4%, από 743 χιλ. το 2019 σε 776 χιλ. το 2021) και στα καταλύματα (+10%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) αύξηση. Σε ότι αφορά τις γυναίκες, οι λοιποί κλάδοι (+7%, από 585 χιλ. το 2019 σε 624 χιλ. το 2021) και τα καταλύματα (+24%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) κατέγραψαν αύξηση ενώ αντίθετα η εστίαση (-6%, από 42 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021) μείωση.

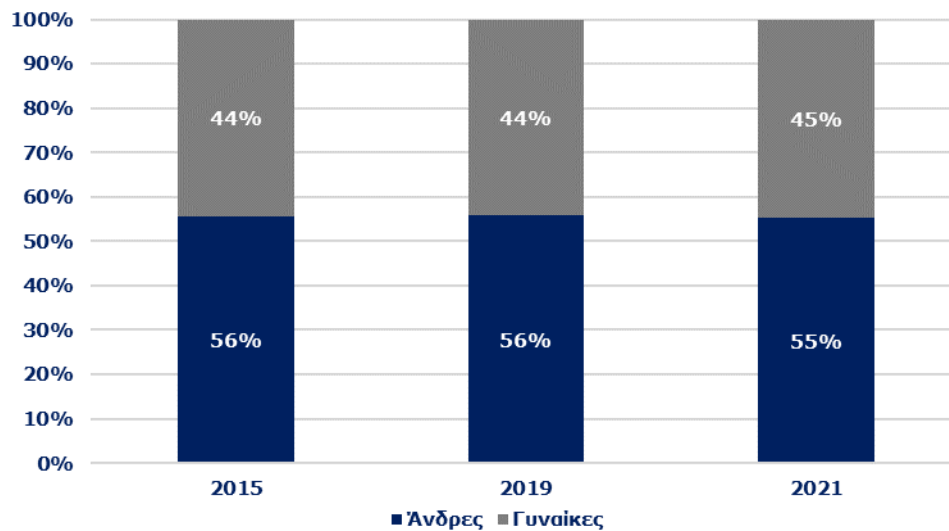
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	693.765	743.156	775.918	7%	4%
	Γυναίκες	552.038	584.961	623.684	6%	7%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	47.610	58.019	50.393	22%	-13%
	Γυναίκες	32.053	42.169	39.737	32%	-6%
Καταλύματα	Άνδρες	6.215	6.874	7.564	11%	10%
	Γυναίκες	4.214	7.188	8.926	71%	24%
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 56% το 2015 σε 55% το 2021) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 44% το 2015 σε 45% το 2021).

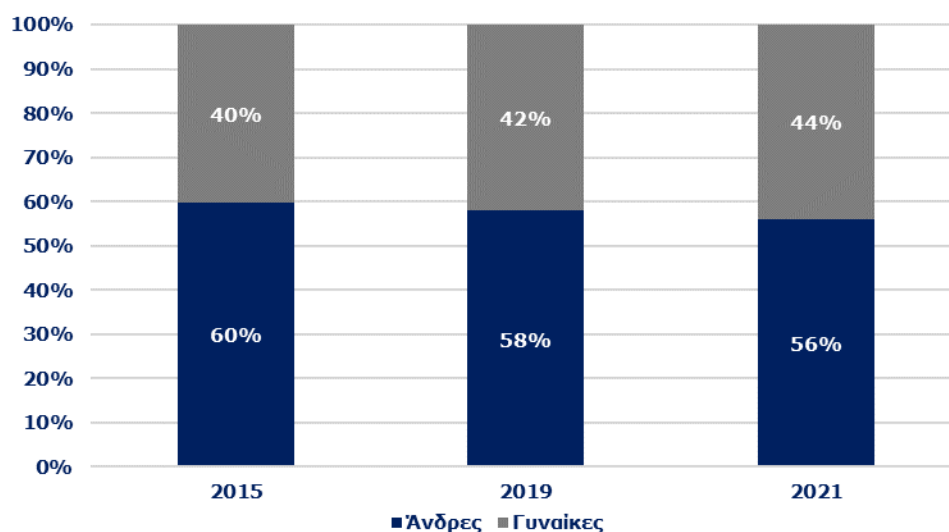
Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 60% το 2015 σε 56% το 2021) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 40% το 2015 σε 44% το 2021).

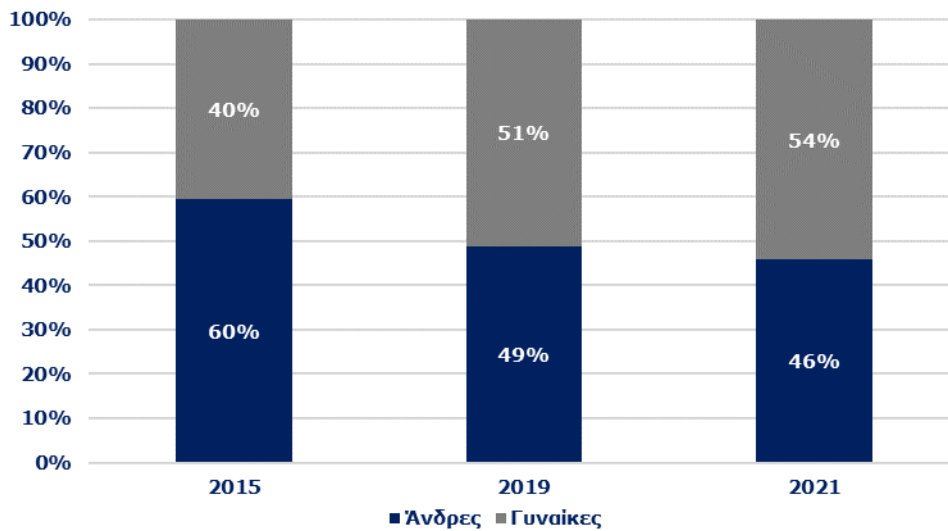
Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους και την εστίαση, οι γυναίκες απασχολούμενες στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (με εξαίρεση το 2015, 2015: 40%, 2019: 51% και 2021: 54%) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (2015: 60%, 2019: 49% και 2020: 46%).

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021) αύξηση.

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου

(-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

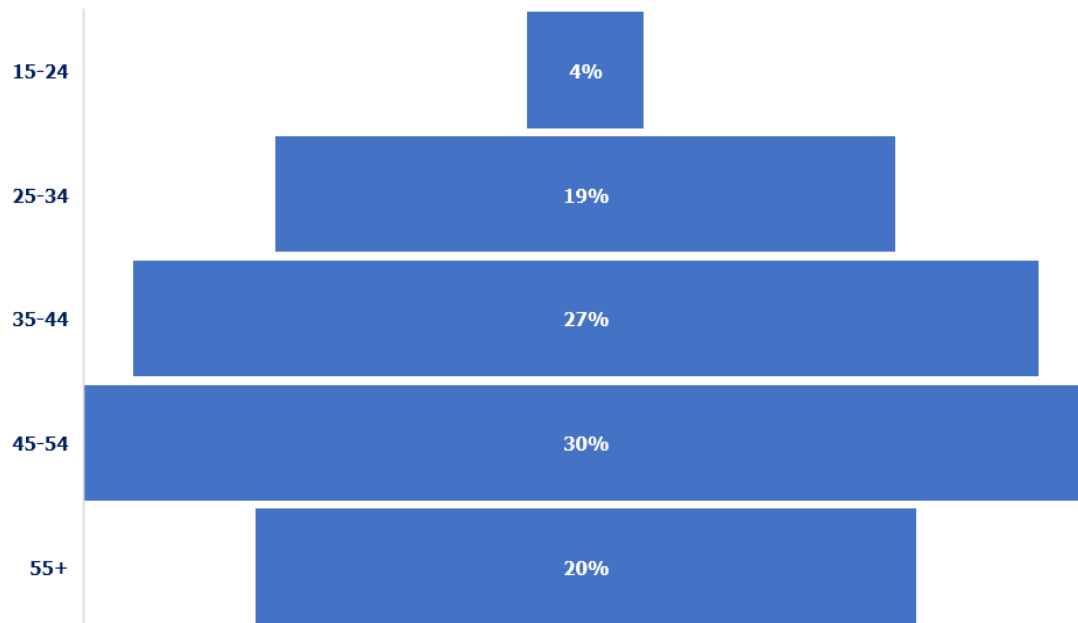
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	17.410	17%	-26%
	25-34	128.351	126.150	118.780	-2%	-6%
	35-44	187.973	187.775	173.500	0%	-8%
	45-54	173.447	193.294	208.697	11%	8%
	55+	90.743	111.836	124.640	23%	11%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	10.031	22%	7%
	25-34	48.188	50.918	42.898	6%	-16%
	35-44	71.309	67.239	66.784	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	77.793	16%	6%
	55+	38.936	52.162	60.148	34%	15%
Δυτική Ελλάδα	15-24	9.704	7.122	11.076	-27%	56%
	25-34	42.399	42.604	45.576	0%	7%
	35-44	63.726	58.683	59.524	-8%	1%
	45-54	55.508	61.730	63.601	11%	3%
	55+	34.855	44.545	50.892	28%	14%
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.291	15%	-30%
	25-34	48.372	51.598	41.958	7%	-19%
	35-44	64.886	76.167	65.786	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.770	25%	-1%
	55+	29.577	43.109	44.844	46%	4%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	8.354	7%	-8%
	25-34	44.626	44.998	36.002	1%	-20%
	35-44	58.169	59.987	52.687	3%	-12%
	45-54	54.984	58.758	61.269	7%	4%
	55+	31.678	41.869	41.994	32%	0%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	6.927	-7%	-2%
	25-34	39.369	37.929	34.140	-4%	-10%
	35-44	54.978	57.861	51.224	5%	-11%
	45-54	50.973	56.595	57.874	11%	2%
	55+	28.100	34.701	42.047	23%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.417	20%	-18%
	25-34	21.079	19.796	16.892	-6%	-15%
	35-44	32.804	34.789	26.609	6%	-24%
	45-54	30.086	32.437	33.648	8%	4%
	55+	18.833	22.764	24.309	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.795	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.771	-14%	21%
	35-44	25.668	25.596	23.458	0%	-8%
	45-54	24.827	29.727	29.662	20%	0%
	55+	12.414	16.838	18.980	36%	13%
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.395	59%	-40%
	25-34	14.175	13.302	12.724	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.586	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.684	6%	-8%
	55+	14.510	16.383	16.959	13%	4%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%
Ελλάδα	15-24	140.105	151.415	139.688	8%	-8%
	25-34	814.814	786.309	736.601	-3%	-6%
	35-44	1.127.613	1.153.220	1.075.548	2%	-7%
	45-54	1.004.035	1.133.493	1.190.428	13%	5%
	55+	524.125	686.593	785.716	31%	14%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (20%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2021

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-7%, από 325 χιλ. το 2015 σε 302 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+15%, από 50 χιλ. το 2015 σε 57 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+3%, από 435 χιλ. το 2015 σε 449 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 370 χιλ. το 2015 σε 416 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-12%, από 292 χιλ. το 2015 σε 258 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 38 χιλ. το 2015 σε 41 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+3%, από 413 χιλ. το 2015 σε 427 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+11%, από 353 χιλ. το 2015 σε 393 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+40%, από 150 χιλ. το 2015 σε 210 χιλ. το 2019). Στην εστίαση όλες οι ηλικίες σημειώνουν αύξηση: 15-24 ετών (+34%, από 12 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+32%, από 30 χιλ. το 2015 σε 39 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 19 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+39%, από 14 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+21%, από 5 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019). Στα καταλύματα η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις ηλικίες 35-44 ετών (-11%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες κατηγορίες: 15-24 ετών (+204%, από 352 απασχολούμενους το 2015 σε 1 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (+33%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+70%, από 2 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+44%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+2%, από 57 χιλ. το 2019 σε 58 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+8%, από 416 χιλ. το 2019 σε 448 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-2%, από 302 χιλ. το 2019 σε 297 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-4%, από 449 χιλ. το 2019 σε 432 χιλ. το 2021) μείωση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-5%, από 41 χιλ. το 2019 σε 38 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-4%, από 427 χιλ. το 2019 σε 412 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+5%, από 258 χιλ. το 2019 σε 270 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+7%, από 393 χιλ. το 2019 σε 422 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+23%, από 210 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021) αύξηση. Στην εστίαση επίσης η εικόνα είναι μικτή, με τις

ηλικίες 25-34 ετών (-39%, από 39 χιλ. το 2019 σε 24 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-18%, από 20 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 15-24 ετών (+12%, από 16 χιλ. το 2019 σε 17 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+14%, από 20 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+73%, από 6 χιλ. το 2019 σε 10 χιλ. το 2021) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+107%, από 1 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (+77%, από 3 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+45%, από 2 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και 45-54 ετών (-4%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) μείωση.

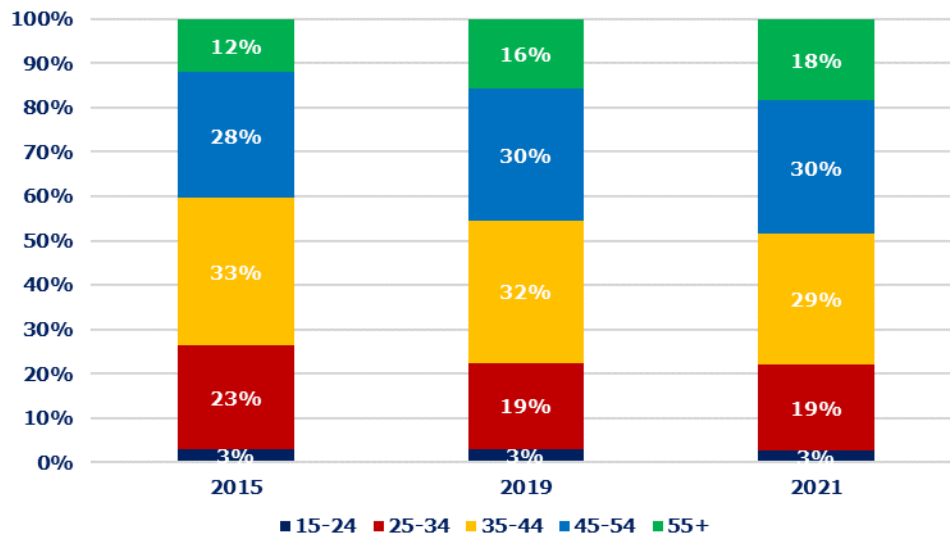
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Αττικής ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	15-24	37.585	40.508	38.484	8%	-5%
	25-34	291.814	257.809	270.238	-12%	5%
	35-44	412.837	426.723	411.520	3%	-4%
	45-54	353.309	392.932	421.515	11%	7%
	55+	150.260	210.144	257.845	40%	23%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	11.607	15.582	17.468	34%	12%
	25-34	29.841	39.466	24.064	32%	-39%
	35-44	19.259	19.600	15.987	2%	-18%
	45-54	14.163	19.731	22.559	39%	14%
	55+	4.792	5.809	10.053	21%	73%
Καταλύματα	15-24	352	1.071	2.218	204%	107%
	25-34	3.238	4.292	2.566	33%	-40%
	35-44	3.056	2.712	4.806	-11%	77%
	45-54	2.117	3.588	3.433	70%	-4%
	55+	1.667	2.398	3.468	44%	45%
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Αττικής, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 28% το 2015 σε 30% το 2021) και 35-44 ετών (από 33% το 2015 σε 29% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (από 23% το 2015 σε 19% το 2021) και 55+ ετών (από 12% το 2015 σε 18% το 2021). Μικρότερα μερίδια σημειώθηκαν στις ηλικίες 15-24 ετών (3% καθ' όλην την εξεταζόμενη περίοδο).

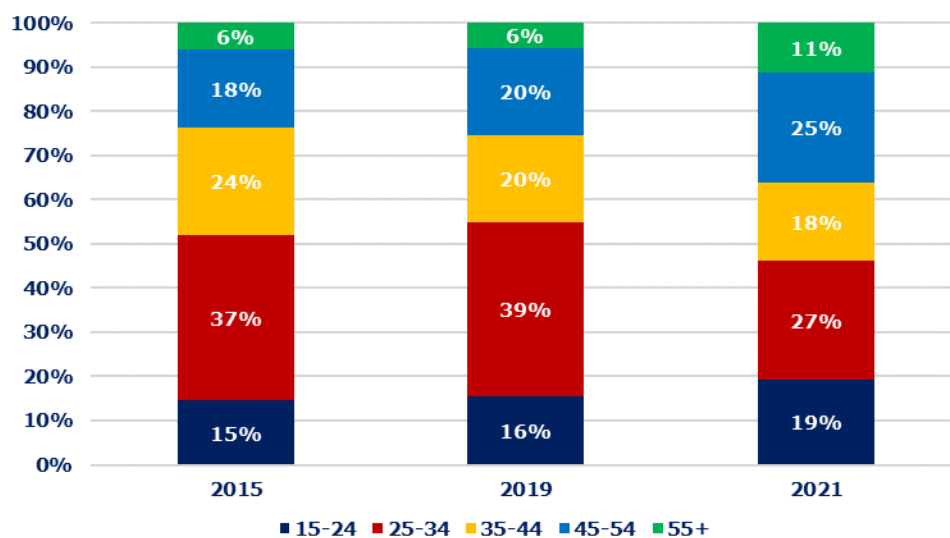
Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 37% το 2015 σε 27% το 2021), 45-54 ετών (από 18% το 2015 σε 25% το 2021), 35-44 ετών (από 24% το 2015 σε 18% το 2021) και 15-24 ετών (από 15% το 2015 σε 19% το 2021). Μικρότερα μερίδια καταγράφηκαν στις ηλικίες 55+ ετών (από 6% το 2015 σε 11% το 2021).

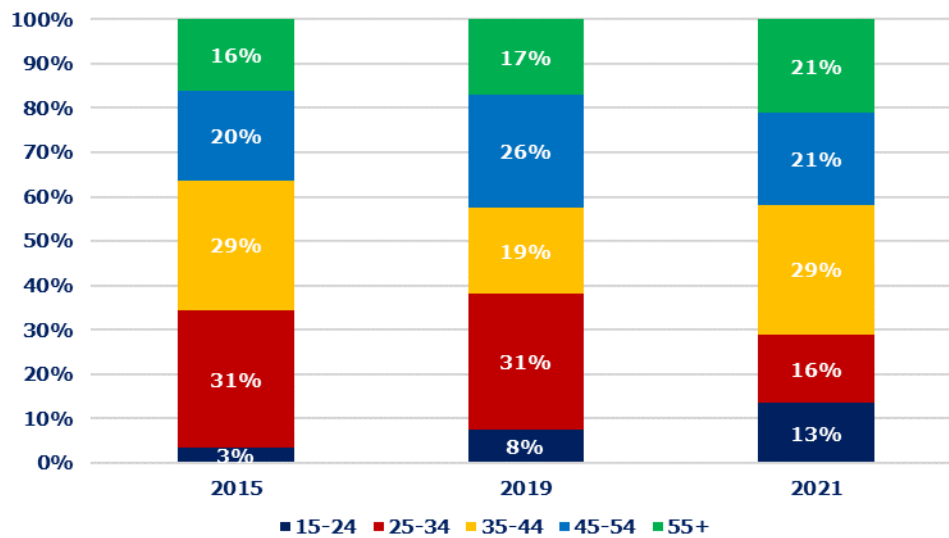
Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Αττικής, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 29% το 2015 σε 29% το 2021), 55+ ετών (από 16% το 2015 σε 21% το 2021), 45-54 ετών (από 20% το 2015 σε 21% το 2021) και 25-34 ετών (από 31% το 2015 σε 16% το 2021). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 3% το 2015 σε 13% το 2021).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Αττικής τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2021, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (12%), Πελοποννήσου (13%), Ιονίων Νήσων (13%), Βορείου Αιγαίου (14%) και Ηπείρου (15%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (20%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (19%) και Νοτίου Αιγαίου (19%).

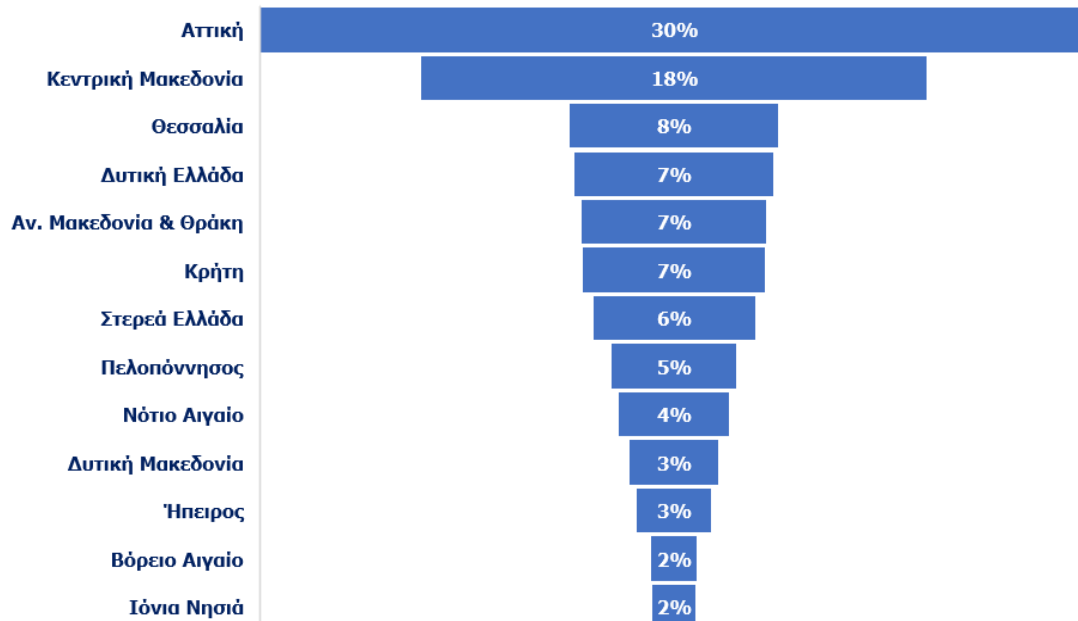
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021							
	2015		2019		2021		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2021
Αττική	449	25%	294	17%	203	12%	-35%	-31%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	124	16%	-25%	-21%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
Δυτική Ελλάδα	82	28%	68	24%	49	17%	-17%	-28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	46	19%	-32%	10%
Κρήτη	67	24%	33	12%	45	16%	-50%	34%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	40	17%	-36%	-1%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	31	13%	-48%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	27	19%	-9%	28%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	22	20%	-21%	-22%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	19	15%	-35%	-16%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	12	14%	12%	-28%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	11	13%	-36%	1%
Σύνολο	1.197	25%	819	17%	678	15%	-32%	-17%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (8%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7%), Κρήτης (7%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Αττικής καταγράφει το 30% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -31% (από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021) ενώ την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -35% (από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019). Παράλληλα εμφανίζει το 2021 και το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (12% έναντι 17% το 2019 και 25% το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2021

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό³ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	259	436	579	775	192	2.241
	Δωμάτια	34.404	36.564	21.649	19.611	2.982	115.210
	Κλίνες	72.376	74.361	42.548	37.706	5.871	232.862
Κρήτη	Μονάδες	150	344	415	562	173	1.644
	Δωμάτια	25.190	33.016	17.932	18.223	4.132	98.493
	Κλίνες	53.582	65.687	33.954	32.617	7.979	193.819
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	69	172	265	420	72	998
	Δωμάτια	10.211	13.289	14.364	12.869	1.497	52.230
	Κλίνες	21.237	26.356	28.376	24.847	2.920	103.736
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	62	138	288	312	362	1.162
	Δωμάτια	9.758	10.698	10.093	8.108	7.647	46.304
	Κλίνες	20.508	21.572	20.615	16.127	15.352	94.174
Αττική	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	51	158	238	56	511
	Δωμάτια	686	3.709	4.396	5.364	929	15.084
	Κλίνες	1.519	7.542	8.520	10.123	1.747	29.451
Θεσσαλία	Μονάδες	29	123	141	186	70	549
	Δωμάτια	1.479	3.946	3.781	4.158	1.255	14.619
	Κλίνες	3.045	7.909	7.456	8.029	2.698	29.137
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	32	120	151	66	383
	Δωμάτια	1.308	1.968	3.799	3.121	988	11.184
	Κλίνες	2.715	4.123	7.498	6.097	1.931	22.364
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	6	43	108	95	24	276
	Δωμάτια	1.488	2.610	3.273	2.260	295	9.926
	Κλίνες	3.186	5.207	6.209	4.355	578	19.535
Ήπειρος	Μονάδες	17	99	172	129	21	438
	Δωμάτια	1.478	1.719	3.377	2.233	353	9.160
	Κλίνες	3.127	3.671	6.863	4.351	704	18.716
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	15	60	34	11	124
	Δωμάτια	99	361	1.388	714	239	2.801
	Κλίνες	219	783	2.976	1.576	792	6.346
Σύνολο	Μονάδες	702	1.769	2.840	3.513	1.264	10.088
	Δωμάτια	97.344	124.909	102.276	92.332	24.043	440.904
	Κλίνες	203.935	250.526	200.189	175.143	48.137	877.930

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

³ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 10.088 ξενοδοχειακές μονάδες με 440.904 δωμάτια και 877.930 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.743 ξενοδοχειακές μονάδες).

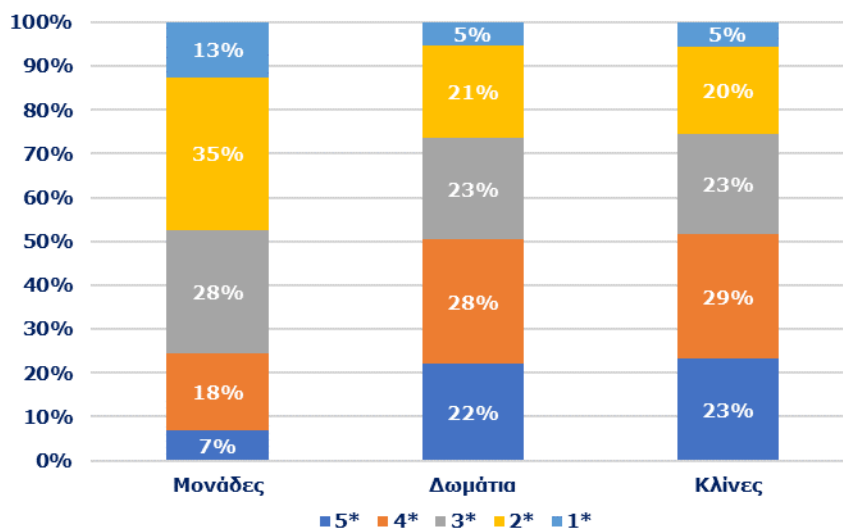
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (35%) και 3* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (18%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 21% και 1* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 23%, 4* το 29%, 3* το 23%, 2* το 20% και 1* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 22% των δωματίων και το 23% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

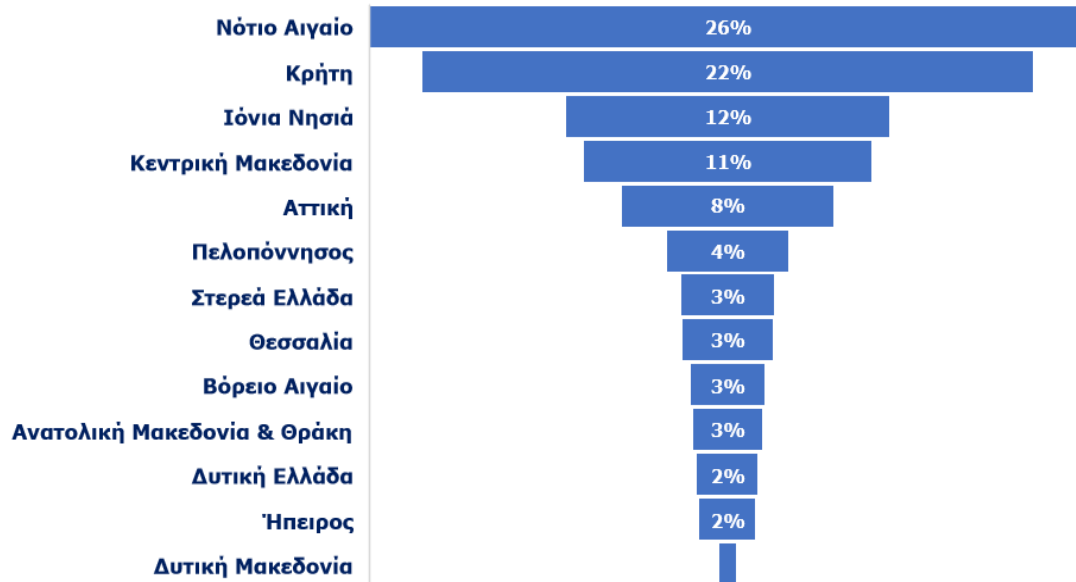
Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

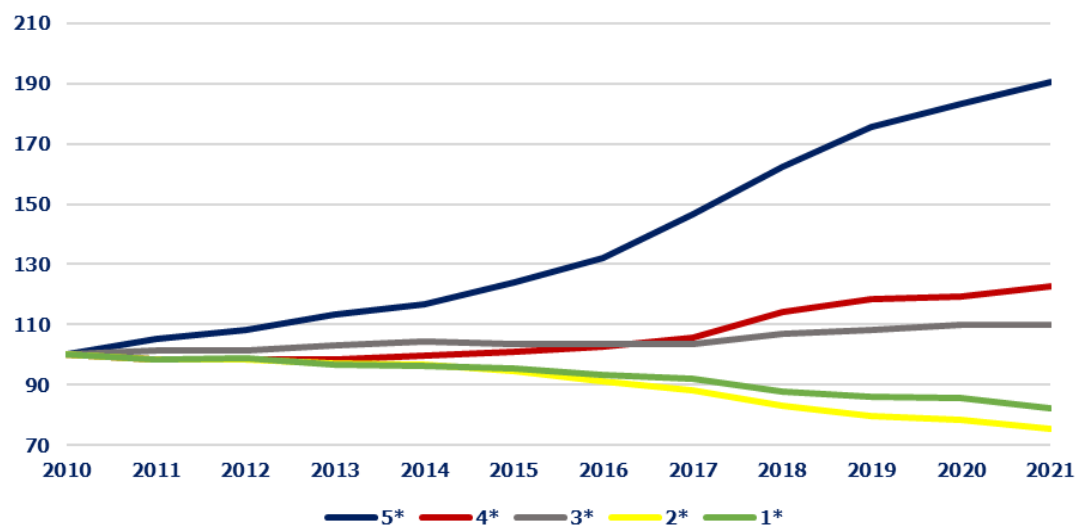
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2021

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+91%), 4* (+23%) και 3* (+10%) και μείωση στα 2* (-25%) και 1* (-18%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 7% των μονάδων, το 8% των δωματίων και το 7% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 698 μονάδες με 34.207 δωμάτια και 65.639 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

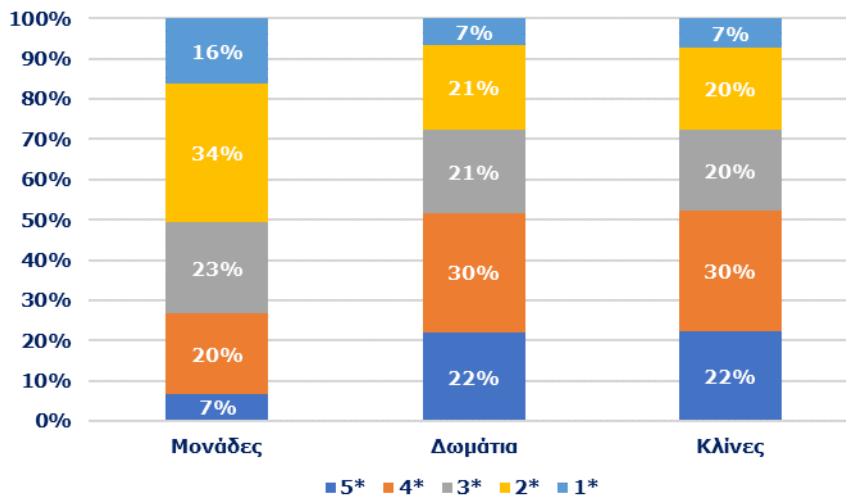
		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ					
		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021					
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	27	72	63	66	52	280
	Δωμάτια	4.726	6.035	3.280	2.140	1.190	17.371
	Κλίνες	9.004	11.374	5.875	3.889	2.647	32.789
Ανατολική Αττική	Μονάδες	9	18	19	28	2	76
	Δωμάτια	1.941	1.806	1.175	1.020	36	5.978
	Κλίνες	3.822	3.892	2.604	1.954	68	12.340
Νησιά Αττικής	Μονάδες	5	23	52	76	40	196
	Δωμάτια	175	556	1.293	1.613	581	4.218
	Κλίνες	358	1.069	2.459	3.061	1.154	8.101
Νότιος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	2	15	10	18	3	48
	Δωμάτια	400	1.087	572	610	61	2.730
	Κλίνες	843	2.077	1.037	1.056	136	5.149
Πειραιάς	Μονάδες	1	2	8	23	11	45
	Δωμάτια	77	57	496	859	295	1.784
	Κλίνες	125	116	907	1.544	538	3.230
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	4	6	5	11	3	29
	Δωμάτια	262	229	197	421	63	1.172
	Κλίνες	498	427	365	805	118	2.213
Δυτική Αττική	Μονάδες	0	2	2	9	0	13
	Δωμάτια	0	336	28	234	0	598
	Κλίνες	0	662	59	432	0	1.153
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	0	0	0	9	2	11
	Δωμάτια	0	0	0	315	41	356
	Κλίνες	0	0	0	586	78	664
Σύνολο	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639

Πηγή: ΕΕΕ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (34%), 3* (23%), 4* (20%) και 1* (16%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*: 5* (22%), 4* (30%), 3* (21%), 2* (21%) και 1* (7%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (22%), 4* (30%), 3* (20%), 2* (20%) και 1* (7%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Αττικής, 2021

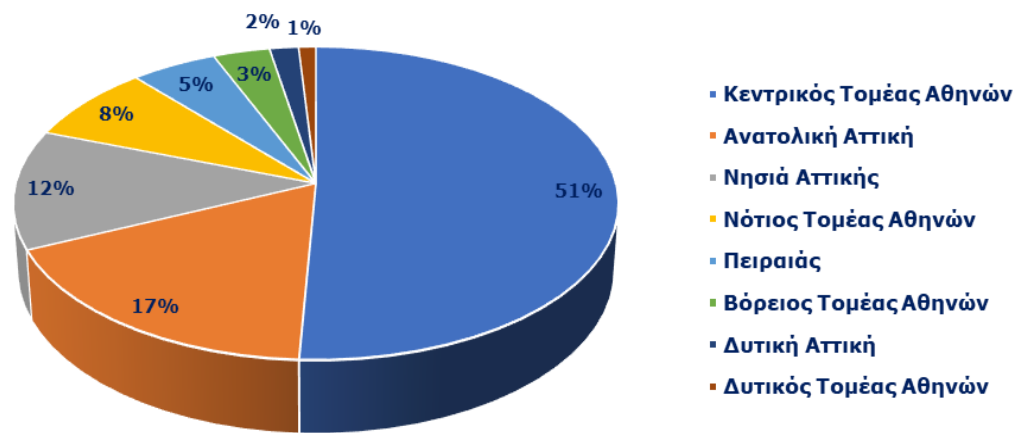

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών αντιπροσωπεύει το 51% των δωματίων της Περιφέρειας με 280 μονάδες, 17.371 δωμάτια και 32.789 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διαθέτει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 76 μονάδες, 5.978 δωμάτια και 12.340 κλίνες,
- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσωπεύει το 12% του δυναμικού της Περιφέρειας με 196 μονάδες, 4.218 δωμάτια και 8.101 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 8% του δυναμικού της Περιφέρειας με 48 μονάδες, 2.730 δωμάτια και 5.149 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιώς διαθέτει το 5% του δυναμικού με 45 μονάδες, 1.784 δωμάτια και 3.230 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 3% του δυναμικού της Περιφέρειας με 29 μονάδες, 1.172 δωμάτια και 2.213 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού με 13 μονάδες, 598 δωμάτια και 1.153 κλίνες και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 1% του δυναμικού με 11 μονάδες, 356 δωμάτια και 664 κλίνες.

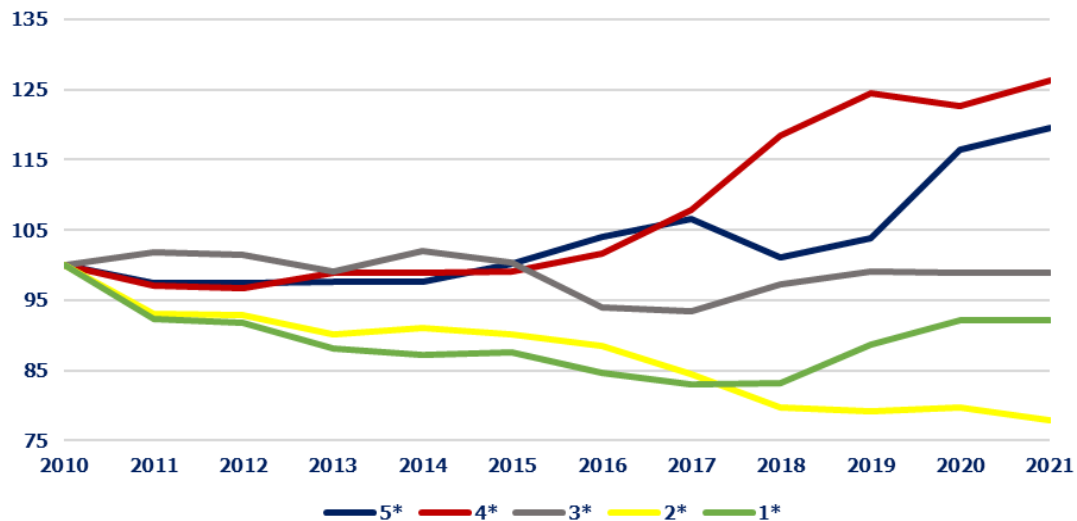
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+19%), 4* (+26%) και μείωση στα 3* (-1%), 2* (-22%) και 1* (-8%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Αττικής (2010=100), 2010-2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	Μονάδες	1.472	7.373	13.349	5.602	27.796
	Δωμάτια	12.209	55.134	87.650	32.217	187.210
	Κλίνες	29.832	129.949	201.730	73.528	435.039

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

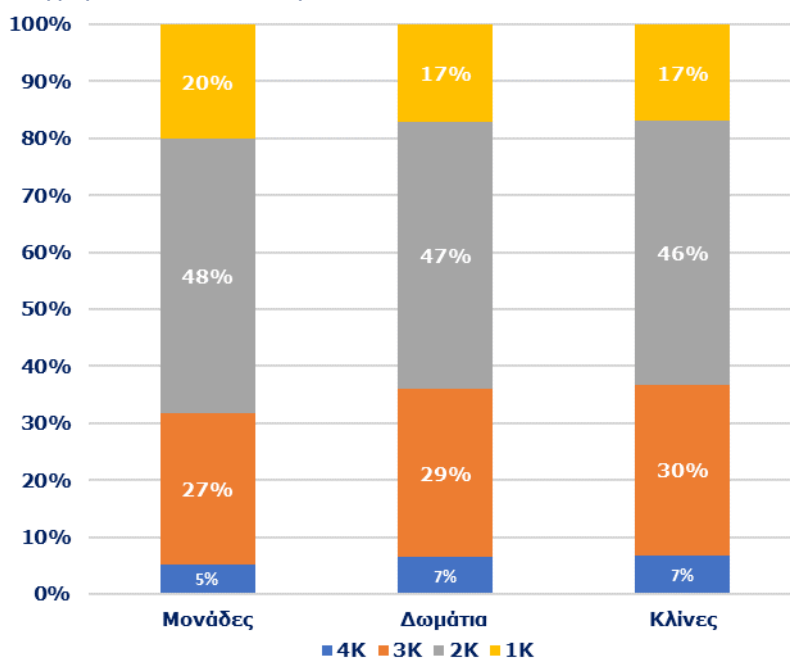
Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

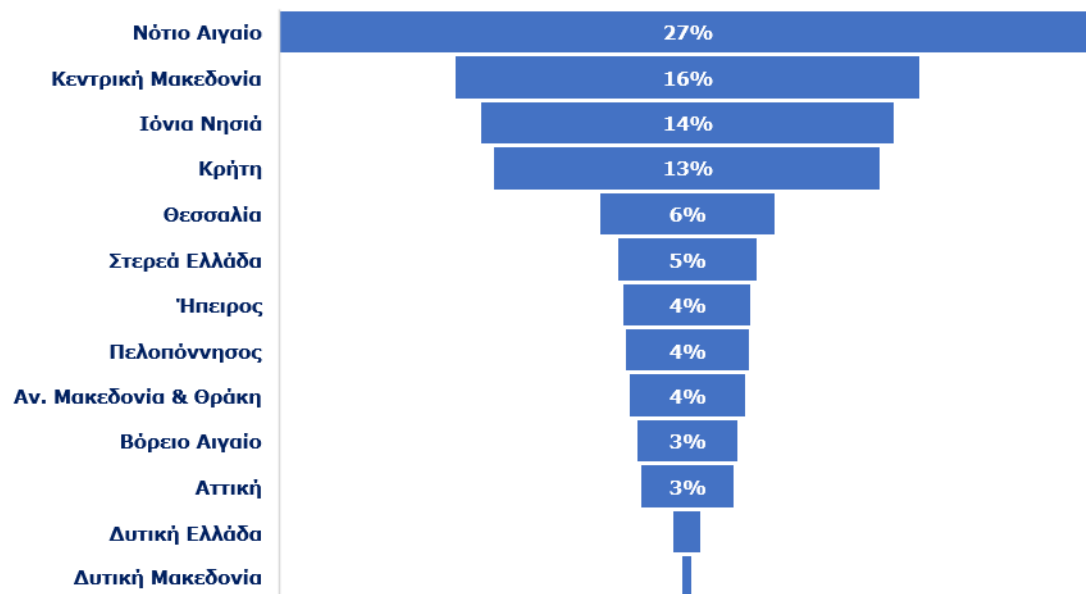

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 3% των μονάδων, το 3% των δωματίων και το 3% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 775 μονάδες με 5.877 δωμάτια και 13.204 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

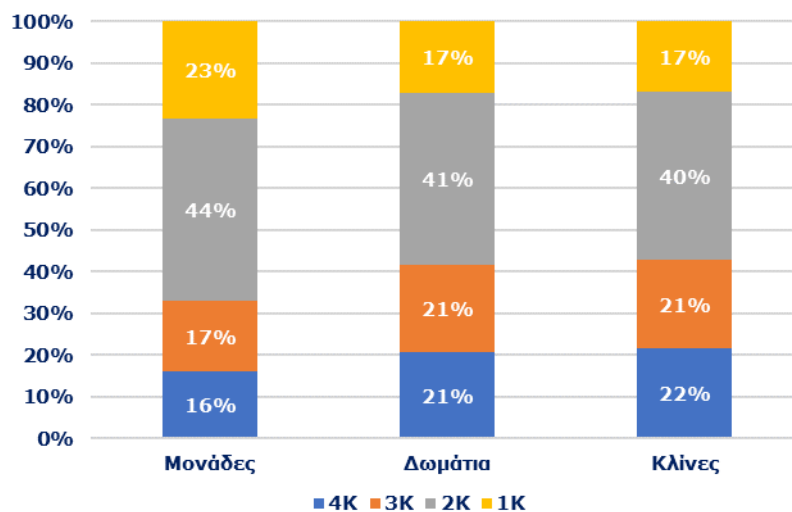
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νήσων	Μονάδες	53	113	302	133	601
	Δωμάτια	471	1.053	2.207	735	4.466
	Κλίνες	1.092	2.359	4.844	1.641	9.936
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	Μονάδες	44	1	4	12	61
	Δωμάτια	489	15	21	65	590
	Κλίνες	1.209	19	70	166	1.464
Πειραιώς	Μονάδες	2	3	25	31	61
	Δωμάτια	13	22	155	177	367
	Κλίνες	31	50	318	357	756
Ανατολικής Αττικής	Μονάδες	4	12	5	3	24
	Δωμάτια	28	112	28	25	193
	Κλίνες	67	288	62	44	461
Βόρειου Τομέα Αθηνών	Μονάδες	12	2	1	0	15
	Δωμάτια	149	16	11	0	176
	Κλίνες	308	40	28	0	376
Νοτίου Τομέα Αθηνών	Μονάδες	7	0	0	0	7
	Δωμάτια	47	0	0	0	47
	Κλίνες	119	0	0	0	119
Δυτικής Αττικής	Μονάδες	1	2	1	1	5
	Δωμάτια	5	15	3	6	29
	Κλίνες	20	30	7	18	75
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Μονάδες	1	0	0	0	1
	Δωμάτια	9	0	0	0	9
	Κλίνες	17	0	0	0	17
Σύνολο	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (44%) και χαμηλότερη στις μονάδες με 1K (23%), 3K (17%) και 4K (16%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (21%), 3K (21%), 2K (41%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (22%), 3K (21%), 2K (40%) και 1K (17%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Αττικής, 2019

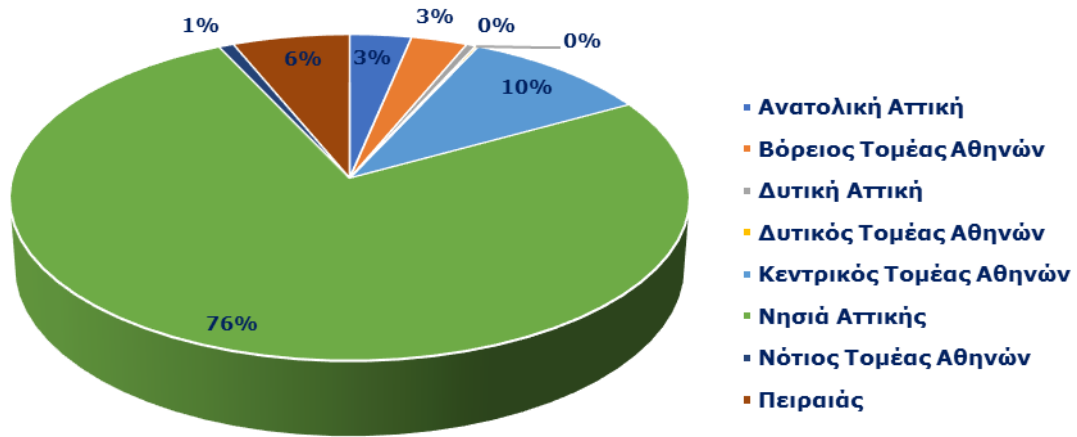
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσωπεύει το 76% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 601 μονάδες, 4.466 δωμάτια και 9.936 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 61 μονάδες, 590 δωμάτια και 1.464 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιά αντιπροσωπεύει το 6% του δυναμικού της Περιφέρειας με 61 μονάδες, 367 δωμάτια και 756 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διαθέτει το 3% του δυναμικού της Περιφέρειας με 24 μονάδες, 193 δωμάτια και 461 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 3% του δυναμικού με 15 μονάδες, 176 δωμάτια και 376 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών αντιπροσωπεύει το 1% του δυναμικού της Περιφέρειας με 7 μονάδες, 47 δωμάτια και 119 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής διαθέτει το 0,5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 5 μονάδες, 29 δωμάτια και 75 κλίνες και

- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 0,2% του δυναμικού με 1 μονάδα, 9 δωμάτια και 17 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

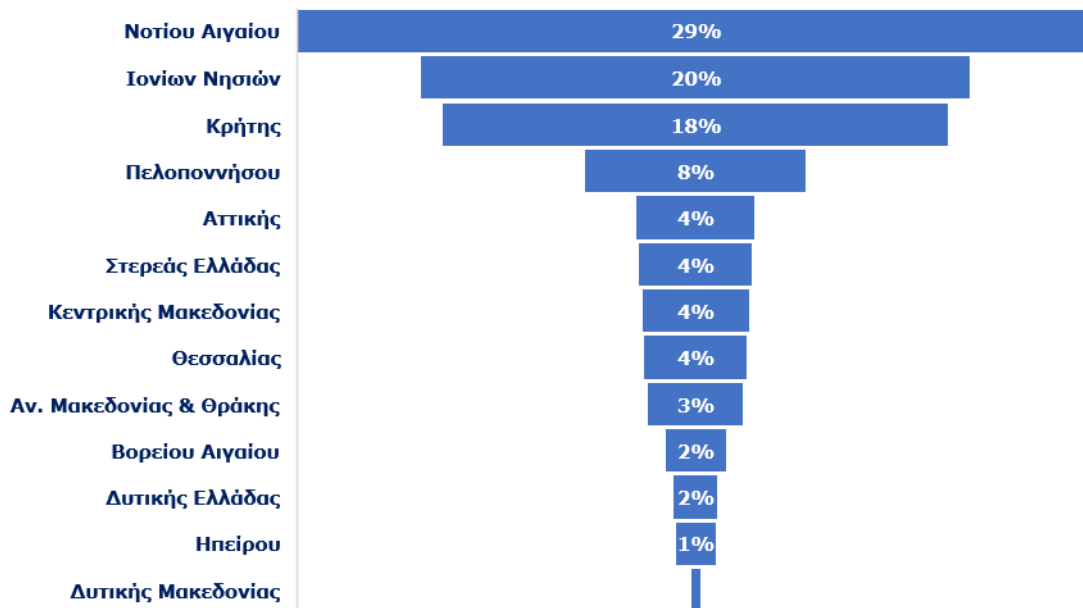
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεί το 2018 το 4% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 5% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 483 μονάδες με 744 δωμάτια και 4.232 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

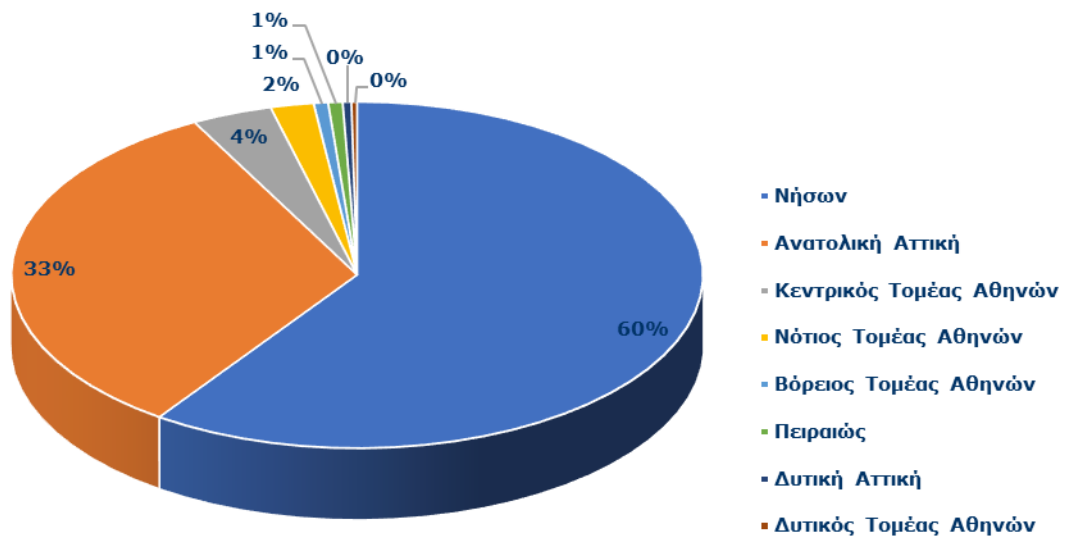
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νήσων	256	444	2.312
Ανατολική Αττική	175	242	1.568
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	27	28	160
Νότιος Τομέας Αθηνών	14	15	103
Βόρειος Τομέας Αθηνών	5	5	33
Πειραιώς	1	5	17
Δυτική Αττική	3	3	30
Δυτικός Τομέας Αθηνών	2	2	9
Σύνολο	483	744	4.232

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Νήσων αντιπροσώπευε το 60% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 256 μονάδες, 444 δωμάτια και 2.312 κλίνες,
- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής διέθετε το 33% του δυναμικού της Περιφέρειας με 175 μονάδες, 242 δωμάτια και 1.568 κλίνες,
- Η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 4% του δυναμικού της Περιφέρειας με 27 μονάδες, 28 δωμάτια και 160 κλίνες,
- Η Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών διέθετε το 2% του δυναμικού με 14 μονάδες, 15 δωμάτια και 103 κλίνες,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 1% του δυναμικού με 5 μονάδες, 5 δωμάτια και 33 κλίνες,
- Η Ενότητα Πειραιώς διέθετε το 1% του δυναμικού με 1 μονάδες, 5 δωμάτια και 17 κλίνες,
- Η Ενότητα Δυτικής Αττικής διέθετε το 0,4% του δυναμικού με 3 μονάδες, 3 δωμάτια και 30 κλίνες και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών αντιπροσώπευε το 0,3% του δυναμικού με 2 μονάδες, 2 δωμάτια και 9 κλίνες.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Αττικής εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +16% (από 1,8 εκατ. το 2001 σε 2,1 εκατ. το 2011), κατά +78% στις κενές κατοικίες (από 343 χιλ. το 2001 σε 609 χιλ. το 2011) και +64% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 180 χιλ. το 2001 σε 295 χιλ. το 2011).

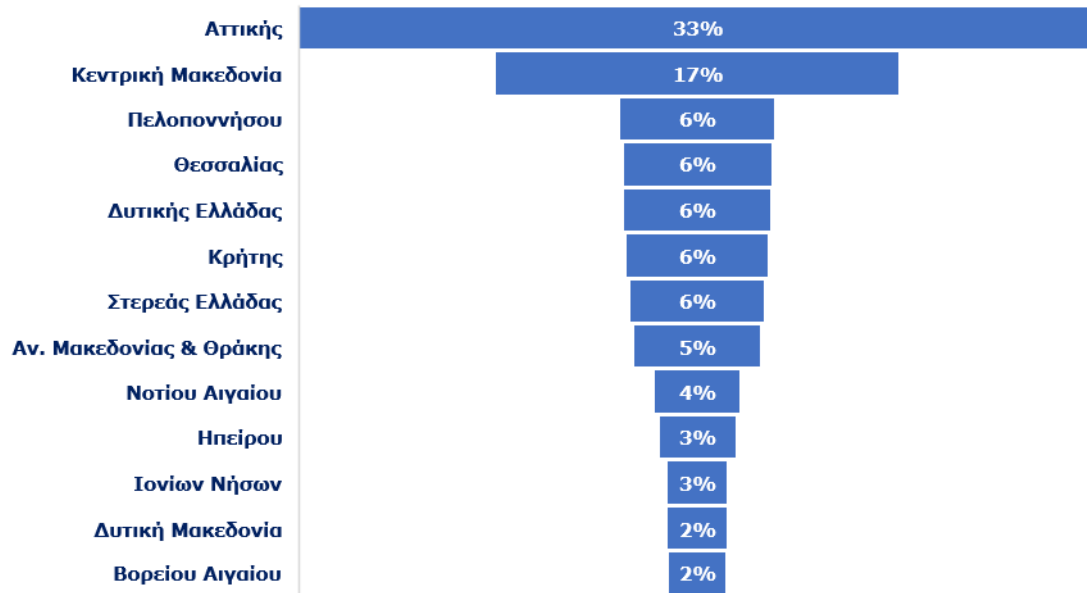
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSETE Intelligence

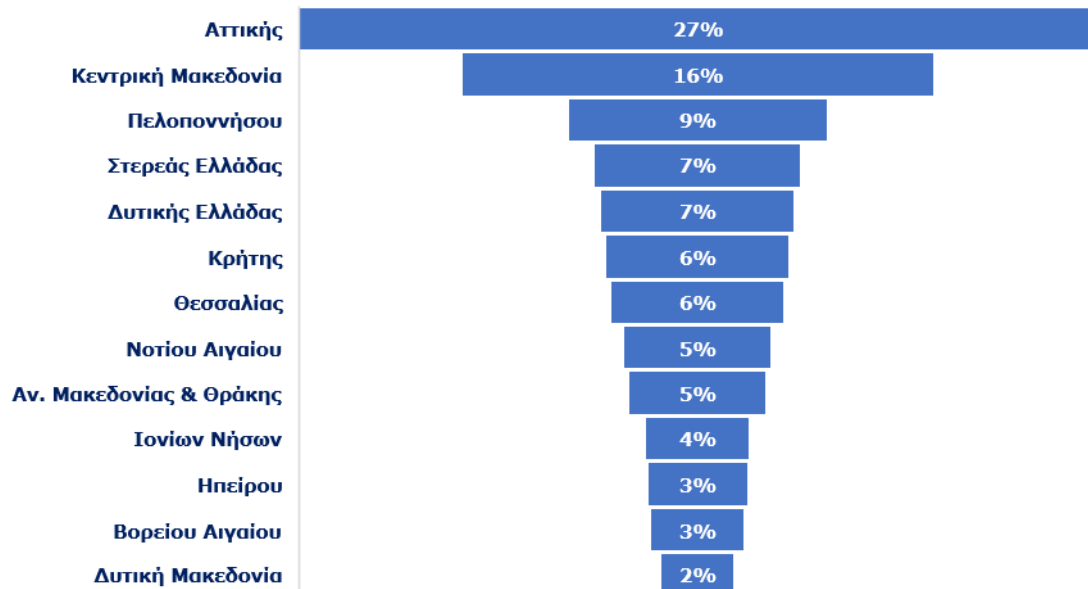
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

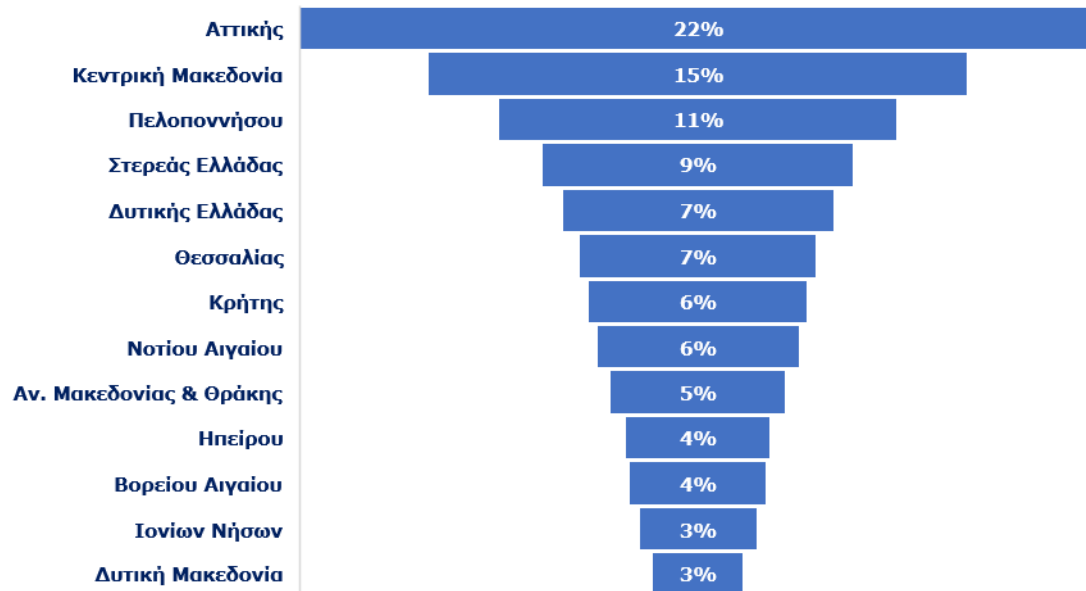
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2011 το 33% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 27% των κενών κατοικιών και το 22% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

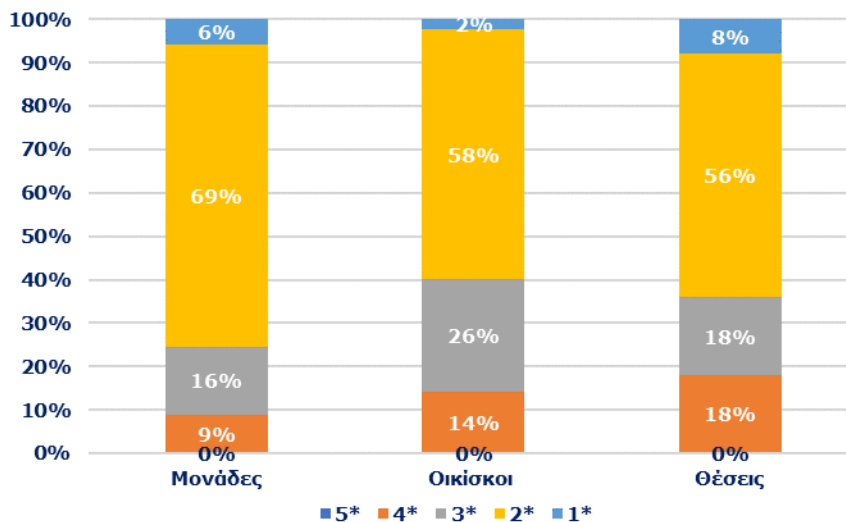
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	10	45	5	70
	Οικίσκοι	0	28	83	214	26	351
	Θέσεις	0	1.751	1.259	3.193	296	6.499
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	32	0	60
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	23	3	33
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.561	540	2.494
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	3	17
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	979	266	557	392	2.194
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	10	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	406	474	657	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
Σύνολο	Μονάδες	1	27	49	209	17	303
	Οικίσκοι	0	172	282	588	26	1.068
	Θέσεις	75	3.741	4.520	14.119	1.665	24.120

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 303 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 24.120 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (69%) και 3* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (6%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (26%), 2* (58%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (18%), 2* (56%) και 1* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

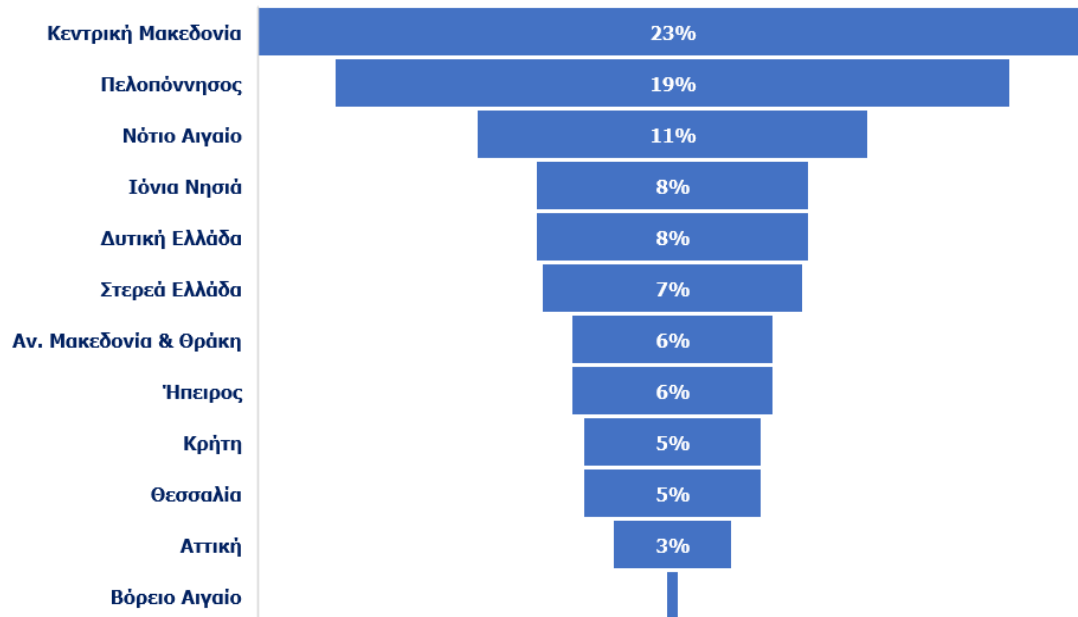
Διάγραμμα 40: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

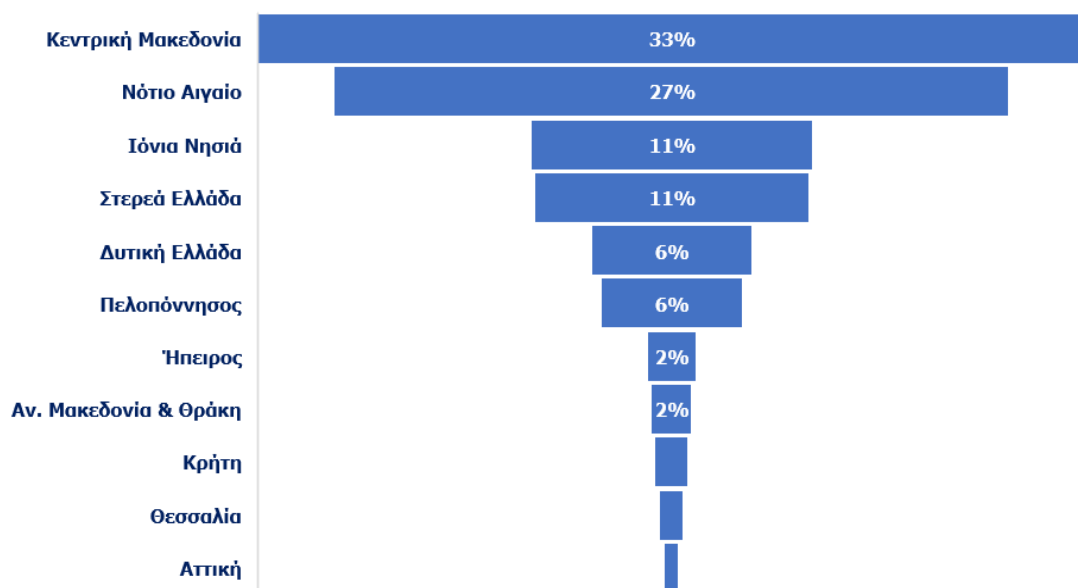
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2021 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

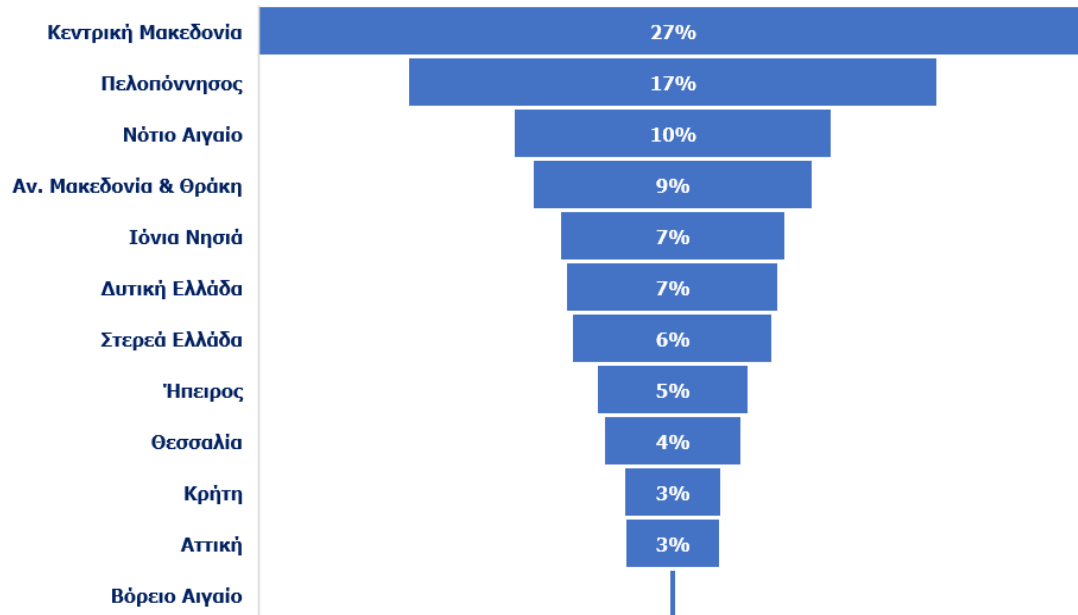
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 82% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 3% των μονάδων της χώρας, το 1% των οικίσκων και το 3% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 10 μονάδες με 6 οικίσκους και 736 θέσεις.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

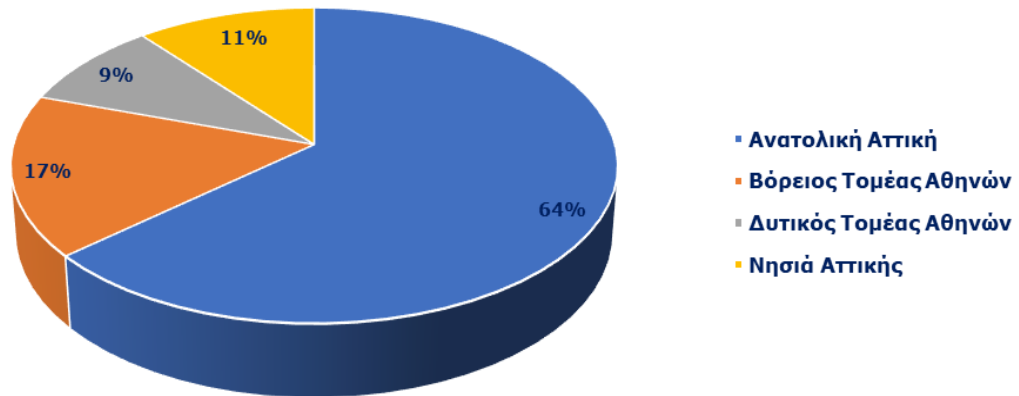
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2021						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ανατολική Αττική	Μονάδες	1	1	4	0	6
	Οικίσκοι	0	0	6	0	6
	Θέσεις	100	78	290	0	468
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Μονάδες	1	0	0	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	122	0	0	0	122
Νησιά Αττικής	Μονάδες	0	0	0	2	2
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	80	80
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	66	0	66
Σύνολο	Μονάδες	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	6	0	6
	Θέσεις	222	78	356	80	736

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ανατολικής Αττικής αντιπροσωπεύει το 64% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 6 οικίσκους και 468 θέσεις,
- Η Ενότητα Βορείου Τομέα Αθηνών διαθέτει το 17% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 122 θέσεις,
- Η Ενότητα Νήσων διαθέτει το 11% του δυναμικού της Περιφέρειας με 2 μονάδα, 0 οικίσκους και 80 θέσεις και
- Η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών διαθέτει το 9% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 66 θέσεις.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καταγράφονται 24 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΑΤΤΙΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΑΙΓΙΝΑ	ΚΥΘΗΡΑ	ΠΟΡΟΣ	ΣΠΕΤΣΕΣ	ΥΔΡΑ
ΑΘΗΝΑ (ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ)	ΑΚΤΗ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ (ΚΑΣΤΕΛΛΑ)	ΠΑΧΕΙΑ ΡΑΧΗ	ΑΡΩΝΙΑΔΙΚΑ	ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΡΟΥ	ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ	ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΑΘΗΝΩΝ	ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ	ΚΑΣΤΡΙΣΙΑΝΙΚΑ			
ΕΞΑΡΧΕΙΑ-ΜΟΥΣΕΙΟ-ΣΤΡΕΦΗ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ		ΚΑΤΩ ΧΩΡΑ			
ΘΗΣΕΙΟ	ΠΟΡΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑΣ		ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ			
ΚΗΦΗΣΙΑ (ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ)			ΧΩΡΑ ΚΥΘΗΡΩΝ			
ΛΑΥΡΙΟ (ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΛΑΥΡΙΟΥ)						
ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ						
ΝΕΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ (ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ)						
ΠΕΡΙΟΧΗ ΨΥΡΡΗ						
ΠΛΑΚΑ						

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής συσσωρεύει έναν μεγάλο αριθμό ιστορικών και λατρευτικών χώρων στην δικαιοδοσία της, που αποτελούν κάθε χρόνο πόλο έλξης για εκατομμύρια τουρίστες τόσο από το εξωτερικό όσο και από το εσωτερικό. Ένας από τους πλέον εμβληματικούς αρχαιολογικούς χώρους είναι αυτός της Ακρόπολης, που δεσπόζει στον ομώνυμο βράχο, που αποτελεί το μνημείο της φωτεινότερης περιόδου που γνώρισε η ανθρώπινη ιστορία, του χρυσού Αθηναϊκού αιώνα. Οι ενοποιημένοι αρχαιολογικοί χώροι γύρω από την Ακρόπολη, η Αγορά και ο Άρειος Πάγος, οι Λόφοι και οι Δήμοι της Αρχαίας Αθήνας, ο Κεραμεικός, η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, η ρωμαϊκή αγορά, το Ολυμπίειο, η Πύλη του Αδριανού και το Καλλιμάρμαρο αποτελούν μια ενότητα γεμάτη από την ηχώ σπουδαίων φιλοσόφων, ρητόρων, καλλιτεχνών και επιστημόνων. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ακρόπολη χαρακτηρίστηκε το 1987 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Επίσης, στην Περιφέρεια Αττικής συναντάμε την Μονή Δαφνίου η οποία έχει χαρακτηριστεί το 1990 ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, ως σειριακή εγγραφή μαζί με την Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι Βοιωτίας και τη Νέα Μονή Χίου.

Επίσης, σημαντικούς λατρευτικούς χώρους συναντάμε στην Ενότητα Ανατολικής Αττικής όπως ο Ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο, ο Ναός της Αρτέμιδος στην Αρχαία Βραυρώνα, ο αρχαίος οικισμός Ραμνούς ή Ραμνούντας στον Δήμο Μαραθώνα όπου υπήρχε και λατρευτικός χώρος της θεάς Νέμεσης, ο αρχαιολογικός χώρος Αμφιαράειο όπου υπήρχε ιερός χώρος και μαντείο αφιερωμένο στον μυθικό ήρωα Αμφιάραο κ.α.

Τέλος, στην Ενότητα Νήσων οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι είναι ο Ναός της Αφαιάς στην Αίγινα, ο Αρχαιολογικός Χώρος Κολώνας και ο Ναός του Απόλλωνα στην Αίγινα, η Αρχαία Σαλαμίνα, το Ιερό των Μουσών/Αρδαλίδων στην Τροιζήνα, ο Αρχαιολογικός Χώρος Ιερού του Ποσειδώνα στον Πόρο κ.α.

Οι χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Αττικής παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Κεντρικός Τομέας Αθηνών			Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Αττικής						
			Βόρειος Τομέας Αθηνών	Δυτικός Τομέας Αθηνών	Δυτικής Αττικής	Ανατολικής Αττικής	Πειραιά	Νήσων	
74ο Δημοτικό Σχολείο στην Πλάκα	Δημαρχείο Αθηνών	Ναός του Άρη	Εκκλησία Αγίου Γεωργίου	Ιερό του Απόλλωνα στο Δαφνί	Αγία Τριάδα Μεγάρων (σημερινό Νέο Μέλι)	Αμφίθεο Ωρωπού	21ο Δημοτικό Σχολείο	Αρχαία Τροζήνα	Αρχοντικό Σωτηρίου Αναργύρου (Ντάπια Σπετσών)
Αγορανομείο	Δυτικοί Λόφοι Αθηνών	Ναός του Ηφαίστου	Κτήριο Δημοτικού Σχολείου στην οδό Ελ. Βενιζέλου της Νέας Ερυθραίας	Ιερό του Απόλλωνος	Αρχαία Ελευσίνα	Αρχαία Βραυρώνα		Αρχαιολογικός Χώρος Αφαίας	Ρώσικος Ναύσταθμος
Αέρηδες (μνημείο)	Εθνική Βιβλιοθήκη	Ναός του Ολυμπίου Διός	Σπήλαιο Νταβέλη ή Αμώμων	Ναός της Αφροδίτης Δαφνίου	Αρχαίες Παγαί (Άλεποχώρι)	1ο Δημοτικό Σχολείο Κορωπίου		Αρχοντικό Παύλου Κουντουριώτη (Υδρο)	Το Παλιό Λιμάνι Σπετσών
Ακαδημία Αθηνών	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Νομική Σχολή Αθηνών			Αρχαίο Θέατρο στις Αχαρνές	Θολωτός τάφος στον Αρνό Μαραθώνα		1ο Δημοτικό Σχολείο Πόρου	Νεοκλασική κατοικία του Σωτήριου Ανάργυρου
Ακαδημία Αθηνών	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	Οδός των Παναθηναίων			Αρχαίο Φρούριο Αιγισθέων	Θορικός		Ευνάρδειον Διαδασκαλείον	Βασιλική Τάφος της Μαγούλας
Ακαδημία Πλάτωνος	Η Νότια Κλητύς της Ακρόπολης	Οι Καρυάτιδες			Αρχαιολογικός Χώρος Ελευθερών	Ιερό Ποσειδώνος και Αθηνάς στο Σούνιο		Ευριπίδειο Θέατρο	Η Σπηλιά του Μπεκίρη
Ακρόπολη Αθηνών	Η Πνύκα	Οι φιλοσοφικές σχολές και η Οικιά Ω			Φρούριο Φυλῆς	Ικάριον Αττικής		Η Μητρόπολη της Αίγινας	Αναργύρειος-Κοργιαλένειας Σχολή Σπετσών
Άρειος Πάγος	Η Ρωμαϊκή Αγορά της Αθήνας	Οφθαλματρείο Αθηνών				Κτήριο στην Οινόη Μαραθώνα		Ιερό Ποσειδώνος στην Καλαυρεία Πόρου	Ιστορικό Αρχείο Κυθρών
Αρσάκειο Αθηνών	Ηρώδειο	Παλιό Πιλοποείο Πουλόπουλου				Μαραθώνας, Μπρεξίτζα: Ιερό των Αγύπτων Θεών		Μοναστήρι της Ζωοδόχου Πηγής	Μηλαπιδέα Κυθρών
Αρχαία Ιερά οδός	Θέατρο Διονύσου	Πύλη του Αδριανού				Μεταλλευτικό Συγκρότημα Καμάρτζας Λαυρίου		Μοναστήρι Φανερωμένης	Το Κάστρο των Αντικυθήρων
Αρχαιολογικός Χώρος Δημόσιου Σήματος	Θόλος Αρχαίας Αγοράς	Ρωμαϊκά Λουτρά Ζαπφείου				Ραιμινός		Μονή Αγίου Νικολάου Λεμονιών	Γέφυρα Κατουνίου Κυθρών
Αρχαιολογικός χώρος Κεραμικού	Ιερά Σπήλαιο Πανός Διός Απόλλωνα Υπακραιού	Σιδηροδρομικός σταθμός Πειραιώς - Αθηνών - Πελοποννήσου				Σούριζα (Δριμύς) Λαυρεωτικής		Οικία Άγγελου Σικελιανού	Αρχαιολογικός χώρος Κολώνας
Αρχαιολογικός Χώρος Λυκείου	Ιερό της Αγλαύρου	Σπήλαιο Προφήτη Ηλία Ριζούπολης				Σπήλαιο (Δολίνη) Βραυρώνας		Πόλη της Αρχαίας Σαλαμίνας	Το Αρχοντικό του Χατζηγιάννη Μέξη στις Σπέτσες
Αρχαιολογικός χώρος Οδού Αιόλου	Ιλιού Μέλαθρον, κατοικία Ερ. Σλήμαν	Σταθμός ΜΕΤΡΟ "Ελαιώνας"				Σπήλαιο Κίτσου		Πύργος του Μαρκέλλου	Μινωικό Ιερό Κορυφής στα Κύθηρα
Αρχαιολογικός χώρος Πλατείας Κοτζιά	Κτήριο Γυμνασίου στην Κυψέλη Αθηνών	Στόα Ελευθερίου Διός				Σπήλαιο Κουτούκι		Τάφος του Γεωργίου Καραϊσκάκη	
Αρχαίος Ναός της Αθηνάς	Μαράσλειος Παιδαγωγική Ακαδημία	Στόα του Αττάλου				Σπήλαιο Λεοντάρι		Το Σπήλαιο του Ευριπίδη	
Ασκληπιείο	Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής	Σχολικά κτήρια του 54ου και του 55ου Δημοτικού Σχολείου Αθηνών				Σπήλαιο Νυμφολήπτου ή Πάνος ή Αρχεδήμου			
Βάθρο του Αγρίππα Βιβλιοθήκη του Αδριανού	Μενδρεαές Αθηνών	Τα Προπύλαια				Σπήλαιο Πανός (Οινόη II) Τύμβος Αθηνίων στο Μαραθώνα			
Βόρεια κλητύς Ακρόπολεως	Μνημείο του Λυσικράτη	Υδραγωγείο-υδατογέφυρα στην Αλυσούπολη				Φρούριο Σουνίου			
Βουλευτήριο Αρχαίας Αγοράς	Μνημείο Φιλοπάππου	Υδραγωγείο-υδατογέφυρα στην Ελευθερούπολη							
Βουλή των Ελλήνων	Ναός της Αγροτέρας Αρτέμιδος	Υπαίθριος Εκθεσιακός χώρος Πλατείας Συντάγματος							
Γκάζι	Ναός της Αθηνάς Νίκης	Χορηγικό Μνημείο του Θρασύλλου							
Γυμνάσιο ή «Ανάκτορο των Γιγάντων»	Ναός της Ρώμης και του Αυγούστου	Χορηγικό Μνημείο του Νικία							
		Ωρολόγιο Ανδρονίκου Κυρρήστου							

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Αττικής θα πρέπει να προστεθούν πλήθος εξειδικευμένων μουσείων, που φωτίζουν όλες τις πτυχές της αρχαίας και νεότερης ιστορίας της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο σε επισκεψιμότητα Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο περιλαμβάνει μοναδικά αριστουργήματα, κυρίως πρωτότυπα έργα της αρχαϊκής και κλασσικής ελληνικής τέχνης που συνδέονται άμεσα με τον ιερό βράχο της αθηναϊκής Ακρόπολης.

Άλλα σημαντικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το οποίο απαριθμεί πάνω από 11.000 εκθέματα, κυρίως από την Αττική αλλά και από άλλες περιοχές της Ελλάδας, προσφέροντας στον επισκέπτη ένα πανόραμα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού από τις αρχές της προϊστορίας έως την ύστερη αρχαιότητα. Το Επιγραφικό Μουσείο, στο οποίο φυλάσσονται 14.078 επιγραφές από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους έως τους παλαιοχριστιανικούς, το Μουσείο της Αρχαίας Αγοράς το οποίο περιλαμβάνει ευρήματα των ανασκαφών της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών στην Αρχαία Αγορά, το Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνας στο οποίο εκθέτονται ευρήματα από την ανασκαφή του Ιερού της Βραυρώνας, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αίγινας στο οποίο εκθέτονται ευρήματα από τις ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο της Κολώνας κ.α.

Τα χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού Μουσεία της Περιφέρειας Αττικής παρατίθενται κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής							
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Νότιος Τομέας Αθηνών	Βόρειος Τομέας Αθηνών	Πειραιώς	Νήσων	Δυτικής Αττικής	Ανατολικής Αττικής	
Αρχαιολογικό Μουσείο Κεραμεικού	Αρχαιολογική Έκθεση στο σταθμό Μετρό "Ακρόπολις"	Πινακοθήκη Δημήτρη Περίδη	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή	Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά	Αρχαιολογικό Μουσείο Κολώνας Αίγινας	Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας	Αρχαιολογική Συλλογή Αχαρνών
Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο	Δημοτική Βιβλιοθήκη Αθηνών	Σπαθάρειο Μουσείο Θεάτρου Σκιών	Δημοτική Πινακοθήκη Πειραιά	Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων	Αρχαιολογικό Μουσείο Μεγάρων	Αρχαιολογική Συλλογή στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών "Ελευθέριος Βενιζέλος"	
Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών	Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο		Ελληνικό Ναυτικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Σαλαμίνας	Μουσείο Σκίτσου	Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνας	
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτζου	Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης			Αρχαιολογικό Μουσείο του Πόρου	Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών	Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου	
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο	Επιγραφικό Μουσείο			Αρχοντικό Παύλου Κουντουριώτη		Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα	
Ελληνικό Εβραϊκό Μουσείο	Μουσείο Γουναροπούλου			Ιστορικό Αρχείο-Μουσείο "Υδρας		Διαδραστικό Αγροτικό Λαογραφικό Μουσείο Βαρνάβα	
Θεατρικό Μουσείο	Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων			Μουσείο Μεταβυζαντινής Τέχνης και Ιστορίας Υδρας		Ευρωπαϊκό Μουσείο Άρτου	
Ίδρυμα Νικολάου Π. Γουλανδρή-Μουσείο Κυκλαδίτικης Τέχνης	Μουσείο και Κέντρο Μελέτης του Ελληνικού Θεάτρου			Μουσείο Σπετσών		Μουσείο Βορρέ	
Κανελλοπούλειο Μουσείο	Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη			Μουσείο Χρήστου Καπράλου		Μουσείο Ζυγομαλά	
Μουσείο Αρχαίας Αγοράς Αθηνών	Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας			Σπίτι-Μουσείο της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας		Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου	
Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου	Μουσείο Μαρίνας Κοτοπούλη			Το Ιστορικό Μουσείο της Αίγινας			
Μουσείο Ελληνικής Παραδοσιακής Τέχνης	Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού "Φιλώ Χαϊδεμένου"			Χατζοπούλειο Δημοτική Βιβλιοθήκη			
Μουσείο Μπενάκη	Μουσείο Νεώτερης Κεραμικής						
Μουσείο της Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας	Μουσείο Τηλεπικοινωνιών ΟΤΕ						
Νέο Μουσείο Ακρόπολης	Μουσείο Χαρακτικής και Γραφικών Τεχνών						
Νομισματικό Μουσείο	Μουσείο-Καλλιτεχνική Συλλογή Εθνικής Τραπέζης						
Πινακοθήκη Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα	Φιλοτελικό Μουσείο						
Πολεμικό Μουσείο							

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2021

Στην Περιφέρεια Αττικής βραβεύτηκαν το 2021 δέκα πέντε παραλίες με γαλάζια σημαία⁴. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών (3): Γλυφάδα, Γλυφάδα Α, Γλυφάδα Β,
- Ενότητα Ανατολικής Αττικής (9): Διασταύρωση, Λίμνη, Αυλάκι, Λιμανάκι Δασκαλειό Κερατέας, Μαύρο Λιθάρι/Eden Beach, Αστέρας Βουλιαγμένης/Astir Beach Vouliagmenis, Βάρκιζα, Βούλα Α, Βουλιαγμένη,
- Ενότητα Νήσων (3): Αγ. Μαρίνα, Ασκέλι/Νέα Αίγλη, Καψάλι.

⁴ Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα blueflag.gr

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Αττικής καταγράφονται δέκα μαρίνες με 4.572 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών: Αγ. Κοσμάς (337 θέσεις), Άλιμος (1.080 θέσεις), Βουλιαγμένη (103 θέσεις), Γλυφάδα (780 θέσεις), Καλλιθέα (415 θέσεις) και Παλιό Φάληρο/Μαρίνα Φλοίσβου (315 θέσεις),
- Ενότητα Πειραιώς: Ζέα (625 θέσεις) και Φάληρο ΣΕΦ (162 θέσεις),
- Ενότητα Ανατολικής Αττικής: Όρμος Πάνορμος Λαυρεωτικής (685 θέσεις) και
- Ενότητα Νήσων: Μέθανα (70 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια Αττικής έχουν χωροθετηθεί και έξι Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (4 στην Ενότητα Νήσων, 1 στην Ενότητα Νοτίου Τομέα Αθηνών και 1 στην Ενότητα Δυτικής Αττικής) με 445 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 80 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Αττικής έχουν αναγνωρισθεί πέντε Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Λίμνης Βουλιαγμένης,
- Πηγή Αιξώνης (Γλυφάδα),
- Πηγή Αγίου Νικολάου, Δήμου Τροιζηνίας,
- Πηγή Αγίων Αναργύρων, Δήμου Τροιζηνίας και
- Πηγή Μεθάνων (Αι Πηγαί), Δήμου Τροιζηνίας.

3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Στην Περιφέρεια Αττικής εντοπίζονται περίπου 60 σπήλαια εκ των οποίων μόνο τα τέσσερα είναι επισκέψιμα από το κοινό. Συγκεκριμένα, τα επισκέψιμα σπήλαια είναι:

- Το σπήλαιο Κουτούκι της Παιανίας, στις ανατολικές παρυφές του Υμηττού, σε υψόμετρο 510 μέτρων, απέχει μόλις 35 χλμ. από την Αθήνα. Ανακαλύφθηκε το 1936 και χαρτογραφήθηκε το 1954. Ξεκίνησε να αξιοποιείται τουριστικά τη δεκαετία του '60, ενώ από το 2000 η χρήση του έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Πολιτισμού. Η μοναδική του αίθουσα, διαστάσεων 60x60, χωρίζεται φυσικά σε μικρότερες, με ποικιλία σταλακτικών σχηματισμών. Η πρόσβαση του γίνεται από τεχνητή σήραγγα 17 μέτρων διότι η φυσική του είσοδος βρίσκεται στην οροφή του σπηλαιίου.
- Το σπήλαιο Πανός, στους πρόποδες της Πάρνηθας, στο δήμο Φυλής, εντοπίζεται σε χαράδρα σε υψόμετρο 620 μέτρων. Το σπήλαιο αποτελείται από δύο αίθουσες που συνδέονται με ένα πολύ στενό και χαμηλό διάδρομο τον οποίο μπορούμε να περάσουμε έρποντας. Διαθέτει σταλακτικές λεκάνες -η δεύτερη αίθουσα έχει μια μεγάλη λεκάνη με σταλακτικό υλικό- και πολυάριθμα λυχνάρια, περίπου 2.000, τα οποία βρέθηκαν από την αρχαιολογική έρευνα, για αυτό αποκαλείται και Λυχνοσπηλιά.
- Η σπηλιά της Πεντέλης, γνωστή και ως σπηλιά του Νταβέλη, αλλά και ως σπηλιά των Αμώμων, διότι σε αυτήν έβρισκαν ησυχαστήριο ασκητές στα βυζαντινά χρόνια, βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του βουνού, σε υψόμετρο 700 μέτρων. Υπήρξε ιερό του Πανός, ανακαλύφθηκε από τους αρχαίους Έλληνες καθώς λάξευαν για την παραγωγή του πεντελικού μαρμάρου, ενώ εξερευνήθηκε πλήρως από τους σπηλαιολόγους Ιώαννη και Άννα Πετρόχειλου. Η εντυπωσιακή είσοδος οδηγεί σε κατηφορικό θάλαμο μήκους 112 μέτρων, με κατακόρυφο βάραθρο 15 μέτρων. Στην σημερινή του είσοδο βρίσκονται δύο μικροί, εντυπωσιακοί ναοί, το εκκλησάκι του Αγίου Σπυρίδωνα και το παρεκκλήσι του Αγίου Νικολάου, τα οποία αποτελούν τους μόνους επισκέψιμους χώρους του σπηλαιίου.
- Το σπήλαιο της Αγίας Σοφίας Μυλοποτάμου, αποτελεί το μόνο τουριστικά αξιοποιημένο σπήλαιο των Κυθρών. Βρίσκεται σε μια απόκρημνη περιοχή δυτικά των Κυθρών, 60 περίπου μέτρα πάνω από την θάλασσα. Κάποτε ήταν ιερό των Νυμφών και μετέπειτα λατρευτικός χώρος στα χριστιανικά χρόνια. Το σπήλαιο έχει συνολική έκταση 2.000 τετρ. Μέτρα. Οι σταλακτίτες και σταλαγγίτες προσφέρουν θέαμα μοναδικό με τη χρωματική τους ποικιλία, σε

αποχρώσεις του κόκκινου, του άσπρου και του μαύρου. Εντός του σπηλαίου βρίσκεται το εκκλησάκι της ομώνυμης Αγίας.

3.7 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Αττικής και συγκεκριμένα στην περιοχή της Γλυφάδας της Ενότητας Νοτίου Τομέα Αθηνών συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το par 72 γήπεδο «Κ. Καραμανλής» σχεδιάστηκε από τον Donald Harradine είναι 18 οπών και άνοιξε για πρώτη φορά το 1966. Οι εγκαταστάσεις του γκολφ είναι έκτασης 530 περίπου στρεμμάτων. Το γήπεδο απέχει από το κέντρο της πόλης των Αθηνών μόλις 12χλμ.

3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Αττικής διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Καζίνο Mont Parnes. Το καζίνο βρίσκεται στο βουνό της Πάρνηθας σε υψόμετρο 1.055μ, σε απόσταση μόλις 17χλμ. από το κέντρο της Αθήνας. Το καζίνο της Πάρνηθας εγκαινιάστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και αποτελεί ένα από τα παλαιότερα χερσαία καζίνο της Ελλάδας.

Στις 15 Αυγούστου 2013 το καζίνο κατέθεσε αίτηση μετακίνησης του από την Πάρνηθα και μετεγκατάσταση του σε νέο χώρο.

3.9 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (16) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Αττικής είναι:

- Ελληνικό επιβατηγό ατμόπλοιο ΠΑΤΡΙΣ. Βυθίστηκε, από ατύχημα, την 15η Ιουνίου 1927, πλησίον της νησίδας Πάτροκλος στον Σαρωνικό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 72 μέτρα.
- Βρετανικό καλωδιακό πλοίο RETRIEVER. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία, τον Απρίλιο του 1941, πλησίον του αεροδρομίου του Ελληνικού. Μέγιστο βάθος 54 μέτρα.
- Βρετανικό φορτηγό ατμόπλοιο CLAN CUMMING. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη, τον Απρίλιο του 1941, ανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 90 μέτρα.
- Ιταλικό ναρκαλιευτικό R.D.7. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη, την 15η Ιουνίου 1942, νοτιοδυτικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 100 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό φορτηγό ατμόπλοιο MONROSA. Βυθίστηκε την 25^η Οκτωβρίου 1941, ανοικτά της Αναβύσσου, από βρετανικό υποβρύχιο. Μέγιστο βάθος 92 μέτρα.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΠΕΤΑΛΛΟΙ. Βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία την 6η Απριλίου 1941, βορειοανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 76 μέτρα.
- Ιταλικό τορπιλοβόλο ALDEBARAN. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε βρετανική νάρκη την 20η Οκτωβρίου 1941 πλησίον της νησίδας Σαν Τζώρτζης. Μέγιστο βάθος 102 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Γερμανικό αποβατικό LOKFÄHRE. Βυθίστηκε από συμμαχικά πυρά πλησίον της νήσου Αρσίδας, την 10η Οκτωβρίου 1944. Μέγιστο βάθος 108 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό αντιτορπιλικό CURTATONE. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη πλησίον των Φλεβών, την 20ή Μαΐου 1941. Μέγιστο βάθος 96 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ελληνικό αντιτορπιλικό ΥΔΡΑ. Βυθίστηκε πλησίον της νησίδας Λαγούσα (Αίγινα), την 22α Απριλίου 1941. Μέγιστο βάθος 54 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ελληνικό ατμόπλοιο ΡΟΖΑ ΒΛΑΣΗ. Βυθίστηκε από μετατόπιση φορτίου ,νότια του Σουνίου, την 24η Δεκεμβρίου 1959. Μέγιστο βάθος 60 μέτρα.

- Ελληνικό ναυαγοσωστικό ΜΙΜΗΣ. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη ανατολικά της Αίγινας, την 29η Μαρτίου 1941. Μέγιστο βάθος 80 μέτρα.
- ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ, Σαλαμίνα. Βυθίστηκε την 21ή Απριλίου 1941, στη θέση Κακή Βίγλα Σαλαμίνας. Μέγιστο Βάθος 45 μέτρα.
- Ιταλικό торπιλοβόλο ALTAIR. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε βρετανική νάρκη, την 20ή Οκτωβρίου 1941, πλησίον της νησίδας Πάτροκλος. Μέγιστο βάθος 130 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Ιταλικό αεροσκάφος Savoia-Marchetti SM 79 «Sparviero». Κατέπεσε από έλλειψη καυσίμων, την 5η Αυγούστου 1944, πλησίον του Πόρου. Μέγιστο βάθος 60 μέτρα. Πολεμικό αεροπλάνο.
- Γερμανικό υποβρύχιο U-133. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη την 14η Μαρτίου 1942, ανατολικά της Αίγινας. Μέγιστο βάθος 74 μέτρα. Πολεμικό υποβρύχιο.

Τέλος, στα νότια παράλια της Αττικής (Ανάβυσσος, Λαγονήσι, Βάρη) έχουν ανοίξει καταδυτικές σχολές εκμάθησης αλλά και ενοικίασης καταδυτικού εξοπλισμού τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης. Μερικοί καταδυτικοί προορισμοί είναι οι νήσοι Πάτροκλος, Ποθητός, Ποθητάκι, Αρσίδα, Μαρκέλου, Μακρόνησος κ.α.

3.10 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα είναι:

Βόρειος Τομέας Αθηνών

- Θρακομακεδόνες-Χούνη-καταφύγιο Μπάφι,
- Θρακομακεδόνες-Χούνη-καταφύγιο Φλαμπούρι,
- Θρακομακεδόνες-Χούνη-Αγ. Τριάδα,
- Θρακομακεδόνες-Κορομηλιά-καταφύγιο Φλαμπούρι,
- Καταφύγιο Μπάφι-Κορομηλιά-Σφάκιζα-Θρακομακεδόνες,
- Καταφύγιο Μπάφι-Χαράδρα Χούνης-Θρακομακεδόνες,
- Καταφύγιο Φλάμπουρι-Χαράδρα Χούνης-Θρακομακεδόνες,
- Θέση Μέλια-Κεραμίδι-κορυφή Κυρά-Αγ. Τριάδα,
- Ρέμα Αγ. Τριάδας-τελεφερίκ,
- Αγ. Τριάδα-καταφύγιο Μπάφι-Λυκοποριά-Μόλα,
- Αγ. Τριάδα-διασταύρωση Μον Παρνές-Ναυτικό-Σκίπιζα,
- Αγίας Τριάδας-Αυχέννας Καμπέρας-Άγιος Γεώργιος Κεραμιδίου-Ρέμα Αγίου Γεωργίου-Μετόχι,
- Μετόχι-Κεραμίδι-Ταμίλθι-Σπήλαιο Πάνος-Άρμα-μονή Κλειστών,
- Άγιος Κυπριανός-Ταμίλθι-Ρέμα Μπόντιας-Πετράλωνα-Αυχέννας Πάνος,
- Φυλή-Κελαδώνας-Σπήλαιο Πάνος-Άρμα-Μονή Κλειστών,
- Αυχέννας Πάνος (Πλάτανα)-Λοιμικό-Αγ. Νικόλαος-Βούτημα-Αυλώνας,
- Μόλα-Σαλονίκη-Αυλώνας,
- Μόλα-Παλιομήλεσι-Σφενδάλη,
- Μόλα-Μεσιανό Νερό-Ρέμα Γκούρας-Κατσιμίδι,
- Πηγή Παλιοχώρι-Σκίπιζα-Περιφερειακό Μονοπάτι,
- Σκίπιζα-διάσελο Πάνα-Μαυρόρεμα – Λοιμικό,
- Σκίπιζα-Πλατύ βουνό-Πηγή Γκούρα-Ντράσιζα-Λοιμικό,
- Αγία Παρασκευή-Σπήλαιο Πάνος,
- Μόλα-Λοιμικό,
- Αγία Παρασκευή-Τερψιθέα,
- Κορακοβούνι-Αγία Ελεούσα,
- Πράσινο Μονοπάτι,
- Παπάγου-Παιανία,
- Οδός Λιθαγωγίας,
- Παπάγου-Πύργος Ανθούσας.

Ανατολική Αττική

- Σφενδάλη-Παλιομήλεσι-Μόλα,
- Σφενδάλη-Παλιομήλεσι-Σαλονίκι-Λοιμικό,
- Βρυσάκι-Πύργος Ανθούσας,
- Πύργος-Σπηλιά της Νυχτερίδας,
- ΟΤΕ-Σπηλιά του Λιονταριού,
- Πύργος Ανθούσας-Ι.Μ. Αστερίου,
- Πύργος Ανθούσας-Καλοπούλα.

Δυτική Αττική

- Χασιά-πηγή Ταμίλθι-Αγ. Παρασκευή-Ρουμάνι-Διάσελο Πάνα-Σκίπιζα,
- Χασιά-πηγή Ταμίλθι-Σπήλαιο Πανός-Αγ. Παρασκευή-πηγή Γκούρα,
- Πηγή Φυλής-Φρούριο Φυλής-Ελευσίνα,
- Λουτράκι-Κόλπος Αλκυονιδών,
- Ο δρόμος των Πύργων,
- Ερυθρές-Βίλια.

Νότιος Τομέας Αθηνών

- Τερψιθέα-διάσελο Σταυρού-Κορωπί,
- Σφηπτία Οδός.

Κεντρικός Τομέας Αθηνών

- Μονή Καισαριανής-πηγή Καλοπούλα-Γλυκά Νερά.

Νήσων

Μέθανα

- Ηφαιστειακή διαδρομή στο νησί των Μεθάνων,
- Κάστρο Φαβιέρου,
- Καμένη Χώρα-Άγιος Ανδρέας,
- Μεγαλοχώρι-Σταυρόλογγος,
- Μέθανα-Μάλι Μπάρδι,
- Σταυρόλογγος-Καμένη Χώρα,

Ύδρα

- Καστράκι-Κάστρο,
- Άγιος Νικόλαος,
- Χούντα του Ρήγα,
- Ζούβρα-Φάρος Ζούβρας,
- Αγία Φωτεινή-Αγία Ματρώνα- Αγία Τριάδα,
- Αγία Ευπραξία-Προφήτης Ηλίας-Έρος,
- Βλυχός-Παλαμίδας,
- Επισκοπή-Ζογέρι-Μπίστι-Νίσιζα-Άγιος Νικόλαος,
- Άγιος Μάμας-Κλιμάκι.

3.11 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Τα κυριότερα αναρριχητικά πεδία⁵ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα είναι:

Ανατολική Αττική

- Αναρριχητικό πεδίο Κακιά Θάλασσα, το πεδίο βρίσκεται στην Κερατέα Αττικής με βορειοδυτικό προσανατολισμό το οποίο είναι κατάλληλο για σκαρφάλωμα το καλοκαίρι. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι VI – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Αγ. Μαρίνα, το πεδίο βρίσκεται στην Αγ. Μαρίνα λίγο μετά τη Βάρκιζα. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5c – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Βραχόκηπος, το πεδίο βρίσκεται κοντά στο Κορωπί σε ρήγμα βράχου. Το σκαρφάλωμα κινείται κυρίως σε αρνητικά και κάποια κάθετα τμήματα. Λόγω της συγκεκριμένης μορφολογίας του βράχου, οι περισσότερες διαδρομές είναι υψηλής δυσκολίας ενώ απουσιάζουν οι εύκολες. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών κυμαίνεται από 6a – 7c,
- Αναρριχητικό πεδίο Μαυροσουβάλας, το πεδίο βρίσκεται βορειοανατολικά της Αθήνας σε απόσταση 3χλμ. από τον οικισμό της Μαυροσουβάλας του Δήμου Ωρωπού. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 5b – 8c.

Κεντρικός Τομέας Αθηνών

- Αναρριχητικό πεδίο Προφήτης Ηλίας, το πεδίο βρίσκεται στο βουνό του Υμηττού και ενδείκνυται για παραδοσιακή αναρρίχηση. Το πεδίο έχει βόρειο προσανατολισμό και η αναρρίχηση γίνεται όλο τον χρόνο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών κυμαίνεται από IV – VIII,
- Αναρριχητικό πεδίο Καράβι Πλώρη, το πεδίο βρίσκεται στην δυτική πλευρά του Υμηττού, πάνω από τον δήμο Βύρωνα. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Κόκκινο πεδίο, το πεδίο βρίσκεται 100μ. χαμηλότερα από το πεδίο Καράβι Πλώρη. Ήταν αρχαίο λατομείο ενώ παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω της εναλλασσόμενης δυσκολίας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – VII.

⁵ Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα sportsmag.gr

Βόρειος Τομέας Αθηνών

- Αναρριχητικό πεδίο Σπηλιά Νταβέλη, πρόκειται για πεδίο που βρίσκεται στην νοτιοδυτική πλευρά του όρους Πεντέλη σε υψόμετρο 700μ. στην είσοδο του ομώνυμου σπηλαιού. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – IX.

Δυτική Αττική

- Αναρριχητικό πάρκο Πλάτωσι, το πεδίο βρίσκεται κοντά στην Αθήνα και είναι για αθλητική αναρρίχηση. Ο προσανατολισμός του πεδίου το κάνει μια καλή επιλογή για αναρρίχηση και τους ζεστούς μήνες του χρόνου καθώς οι περισσότερες διαδρομές δεν βλέπουν ποτέ ήλιο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 6b – 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Βαρυμπόμπης, το πεδίο βρίσκεται κοντά στον οικισμό των Θρακομακεδόνων, 20χλμ. περίπου από το κέντρο της Αθήνας στους πρόποδες της Πάρνηθας. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 2 – 7+,
- Αναρριχητικό πεδίο Χούνη, το πεδίο βρίσκεται βόρεια της Αθήνας στις παρυφές της Πάρνηθας και συνορεύει με τον οικισμό των Θρακομακεδόνων. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι VI – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Πηγή Αβράμη, το πεδίο βρίσκεται στην Δυτική Πάρνηθα. Τα βράχια της πηγής Αβράμη έχουν νότιο προσανατολισμό και η καλύτερη εποχή για σκαρφάλωμα είναι από τον Μάρτιο έως τον Οκτώβριο. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι V – IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Αλογόπετρα, το πεδίο βρίσκεται στην Δυτική Πάρνηθα, διαθέτει 38 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας 4c – 7a/7a+,
- Αναρριχητικό πεδίο Αχαρνείς, το πεδίο βρίσκεται πάνω από την νότια πλευρά του οικισμού της Φυλής. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών είναι 4a – 7b.

3.12 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια⁶ που καταγράφονται στην Περιφέρεια Αττικής είναι:

- Καταφύγιο **Μπάφι**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πάρνηθα σε υψόμετρο 1.138μ. και σε απόσταση 2,5χλμ. από το καζίνο της Πάρνηθας Mont Parnes. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 70 ατόμων,
- Καταφύγιο **Φλαμπούρι**, το καταφύγιο βρίσκεται στο όρος Πάρνηθα σε υψόμετρο 1.143μ. και σε απόσταση 35χλμ. από την Αθήνα. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 40 ατόμων,
- Καταφύγιο **Κωνσταντίνος Αυγουστίνος**, το καταφύγιο βρίσκεται στην Πάρνηθα στην τοποθεσία Κατσιμίδι σε υψόμετρο 639μ. και ανήκει στο Σύστημα Προσκόπων Αθηνών από το 1990. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 20 ατόμων.

⁶ Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα topoGuide.gr.

3.13 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στην Αθήνα υπάρχουν τόσο ελληνική όσο και διεθνής κουζίνα (γαλλική, ιταλική, ινδική, γιαπωνέζικη, μεξικάνικη, ισπανική και χορτοφαγική κουζίνα ή φαγητό δρόμου με εδέσματα από όλο τον κόσμο). Υπάρχουν πολλά εστιατόρια, ταβέρνες, ψησταριές, σνακ μπαρ, και μεζεδοπωλεία για όλα τα γούστα και για όλα τα βαλάντια. Επίσης, θα βρείτε βραβευμένους σεφ και εστιατόρια με αστέρια του οδηγού της Michelin.

Στην Περιφέρεια Αττικής τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ⁷ είναι: το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Τροιζηνίας (ΠΟΠ), το Φυστίκι Αίγινας (ΠΟΠ), το Φυστίκι Μεγάρων (ΠΟΠ), τα Σύκα Βραβρώνας Μαρκόπουλου Μεσογείων (ΠΓΕ) και η Φέτα (ΠΟΠ, όλες οι Ενώτητες). Οι πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα της Περιφέρειας αποτελούν την βάση για παραδοσιακά πιάτα όπως: η μελιτζανόπιτα στην Αίγινα, το ψάρι αλά Σπετσιώτα, οι τσίπιλιες, οι γκόγκλιες, οι κιούρλιες και τα πικάντικα μύδια σε Σπέτσες-Ύδρα-Πόρο-Μέθανα, η φρίσσα παστή, οι τηγανίτες Κούλουρης και το κουγκουλουάρι στην Σαλαμίνα και το Βενετσιάνικο παστίσιο, τα ξεροτήγανα, η βεχτόλαδεια και το μπουντινο στα Κύθηρα. Επιπροσθέτως, στην Περιφέρεια συναντάμε και παραδοσιακά γλυκίσματα όπως: τα αμυγδαλωτά Σπετσών, τα αμυγδαλωτά Ύδρας, τα μουστοκούλουρα Σαλαμίνας, το αχλαδάκι, οι ροζέδες και ο Μαστός της Αφροδίτης στα Κύθηρα.

Ο αμπελώνας⁸ της Αττικής είναι από τους μεγαλύτερους αμπελώνες στην Ελλάδα, που αναπτύσσεται περιμετρικά και ενίοτε πολύ κοντά στην πρωτεύουσα Αθήνα. Ο Αμπελώνας Μεσογείων είναι ο αρχαιότερος και μεγαλύτερος αμπελώνας στην Ελλάδα και απαρτίζεται από 26 οινοπαραγωγούς. Η κυρίαρχη ποικιλία σταφυλιού που καλλιεργείται και ευδοκιμεί σε αυτόν, χάρη στο μικρόκλιμα της περιοχής είναι το Σαββατιανό, από το οποίο παράγονται ανοιχτόχρωμα κρασιά, με ελαφριά γεύση, ντελικάτα αρώματα και χαμηλή οξύτητα. Το Σαββατιανό χρησιμοποιείται κύριως για την παραγωγή της ρετσίνας. Το σύνολο των αμπελώνων της Περιφέρειας Αττικής παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αττική και ΠΓΕ Ρετσίνα Αττικής ενώ οι οίνοι που παράγονται από τους αμπελώνες των Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας, Αττικής, Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα.

⁷ Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

⁸ Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερενήσεις](#).

Επιμέρους στην Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Ανάβυσσος στην ευρύτερη περιοχή της δημοτικής κοινότητας Αναβύσσου, ΠΓΕ Βιλίτσα που βρίσκεται νοτιοδυτικά της Παιανίας (αποτελεί τον μόνο οίνο που περιέχει μόνο ξενική ποικιλία), ΠΓΕ Κορωπί στην δημοτική κοινότητα Κρωπίας, ΠΓΕ Μαρκόπουλο, ΠΓΕ Παιανία, ΠΓΕ Παλλήνη, ΠΓΕ Πλαγιές Πεντελικού και ΠΓΕ Σπάτα. Επίσης, από το 1979 η Ρετσίνα που παράγεται στην Περιφέρεια Αττικής απέκτησε το δικαίωμα να φέρει γεωγραφική ένδειξη και να εντάσσεται πλέον στην κατηγορία των οίνων ΠΓΕ της Ελλάδας. Οι ρετσίνες που παράγονται στην Ενότητα Ανατολικής Αττικής και φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ είναι: η Ρετσίνα Μεσογείων, η Ρετσίνα Παιανίας, η Ρετσίνα Παλλήνης, η Ρετσίνα Πικερμίου και η Ρετσίνα Σπάτων.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Αττικής, παράγονται οι οίνοι ΠΓΕ Γεράνια από αμπέλια που βρίσκονται στο βουνό Γεράνια στο νοτιοδυτικό τμήμα της Αττικής και ΠΓΕ Ίλιον από αμπέλια που βρίσκονται στην εξοχική κατοικία της πρώην βασιλικής οικογένειας της Ελλάδας. Η ρετσίνα που παράγεται στην Ενότητα Δυτικής Αττικής και φέρει την ένδειξη ΠΓΕ είναι η Ρετσίνα Μεγάρων.

Τέλος, στην Περιφέρεια συναντάμε το Μουσείο Οίνου ενώ παράλληλα υπάρχουν πολλά επισκέψιμα οινοποιεία όπως: το κτήμα Βασιλείου, η οινοποιία Παπαγιαννάκου, η οινοποιία Αναγνώστου, το κτήμα Κοκοτού, το Οινοποιείο Ζεγγίνης, το Οινοποιείο Νικολού, οι Αμπελώνες Μάρκου, η Οινοποιία Αλλαγιάννης, η Οινοποιία Μεγαπάνος, το Κελλάρι Παπαχρήστου και το Οινοποιείο Μπουτάρη.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2021

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

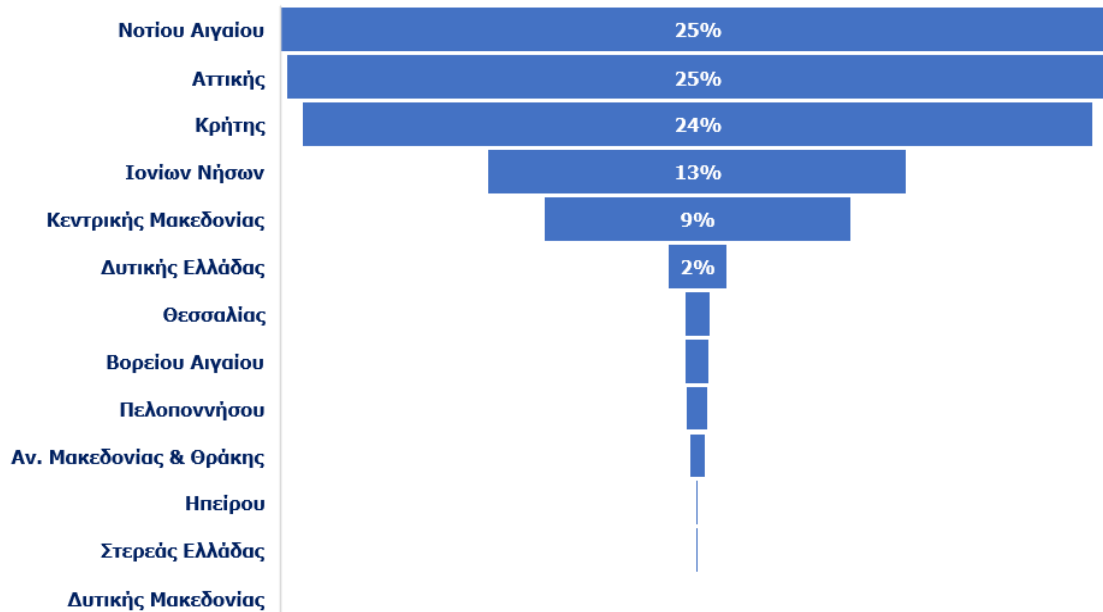
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	2.959.297	29%	-36%
Αττικής	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	2.808.814	28%	-37%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	1.487.733	38%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	1.089.351	50%	-53%
Δυτικής Ελλάδας	263.269	385.152	207.566	46%	-46%
Θεσσαλίας	171.373	205.802	87.899	20%	-57%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	55.894	43%	-55%
Ηπείρου	0	14.776	6.759		-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	1.627	-5%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
Ελλάδα	15.519.238	21.566.089	11.787.520	39%	-45%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (25%), Αττικής⁹ (25%), Κρήτης (24%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2021 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

⁹ Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας "Ελευθέριος Βενιζέλος", λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 25% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +54% (από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, στο αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατευθύνεται το σύνολο των διεθνών αφίξεων της Περιφέρειας, σημειώνοντας την περίοδο 2015-2019 αύξηση κατά +54% (από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) ενώ αντίθετα στο αεροδρόμιο των Κυθήρων καταγράφεται μείωση κατά -69% (από 7 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -54% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -54% (από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -100% (από 2 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Ανατολικής Αττικής	4.152.275	6.412.593	2.921.550	54%	-54%
Νήσων	6.739	2.116	0	-69%	-100%
Αττική	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις εσωτερικού κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

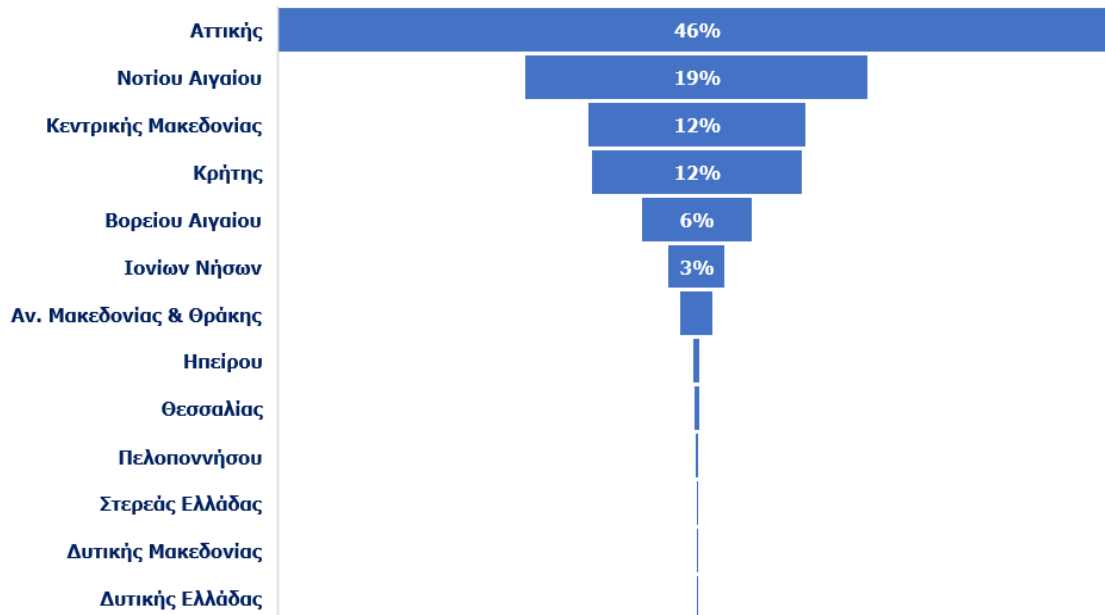
Πίνακας 32: Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ	
				2015 - 2019	2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	972.763	56%	-40%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	618.905	-2%	-42%
Κρήτης	897.968	991.611	598.674	10%	-40%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	161.091	46%	-38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	94.151	27%	-38%
Ηπείρου	43.048	50.993	21.428	18%	-58%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	18.359	63%	-31%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	8.395	76%	-30%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	4.607	-32%	-10%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	2.251	3%	-37%
Δυτικής Ελλάδας	5.489	5.214	1.677	-5%	-68%
Ελλάδα	7.074.921	8.639.051	5.188.232	22%	-40%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεξέργαasia INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2021 το 88% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 46% των αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση αφίξεων κατά +22% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 4,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος εξυπηρετεί την πλειοψηφία των αφίξεων της Περιφέρειας, σημειώνοντας την περίοδο 2015-2019 αύξηση κατά +22% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 4,0 εκατ. το 2019) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων αύξηση κατά +16% (από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -41% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος κατέγραψε μείωση αφίξεων κατά -41% (από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο των Κυθήρων μείωση κατά -27% (από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021).

Πίνακας 33: Αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Ανατολικής Αττικής	3.268.575	3.973.656	2.358.470	22%	-41%
Νήσων	13.969	16.186	11.873	16%	-27%
Αττική	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-24% ή -7,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31% ή -4,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38% ή -2,1 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37% ή -1,7 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021) και Κρήτης (-38% ή -1,2 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021).

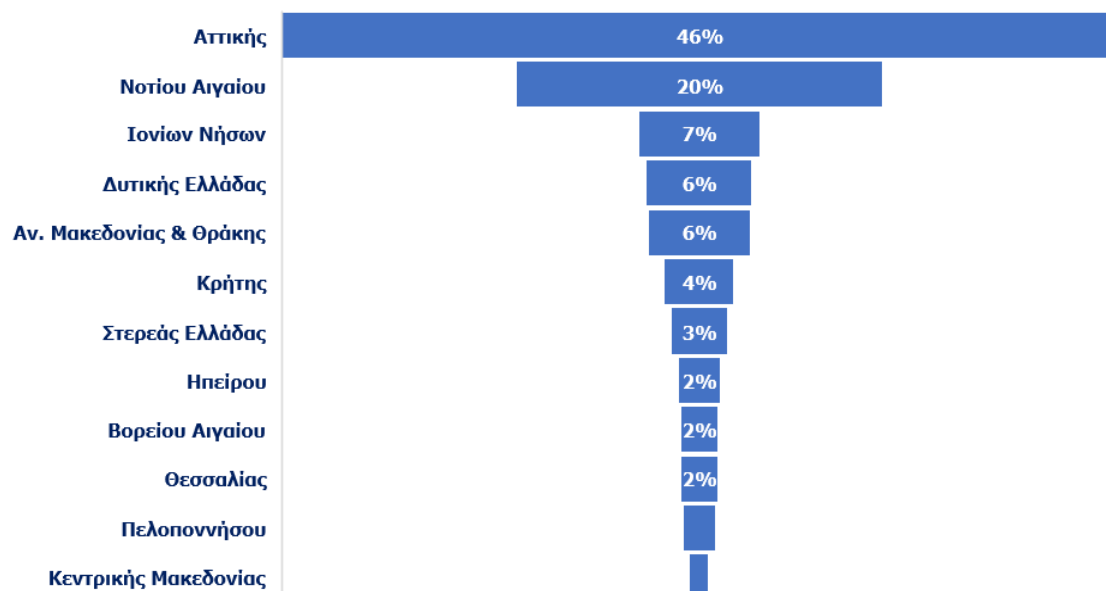
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	10.202.414	34%	-31%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	3.387.896	17%	-38%
Δυτικής Ελλάδας	6.249.616	4.337.932	2.952.860	-31%	-32%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.854.186	16%	-37%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.949.815	38%	-38%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.596.925	5%	-28%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	1.147.626	13%	-35%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	1.026.352	18%	-34%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	903.211	82%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	543.012	5%	-38%
Ελλάδα	65.229.665	71.486.702	50.845.346	10%	-29%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 66% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2021.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής για το 2021, αντιπροσωπεύει το 46% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση στην διακίνηση επιβατών κατά +5% (από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφερειακή Ενότητα Δυτικής Αττικής (-3%, από 477 χιλ. το 2015 σε 462 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Πειραιώς (+6%, από 14,9 εκατ. το 2015 σε 15,8 εκατ. το 2019), Νήσων (+3%, από 10,9 εκατ. το 2015 σε 11,2 εκατ. το 2019) και Ανατολικής Αττικής (+15%, από 2,6 εκατ. το 2015 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -24% (από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες κατέγραψαν μείωση: Πειραιώς (-25%, από 15,8 εκατ. το 2019 σε 11,8 εκατ. το 2021), Νήσων (-20%, από 11,2 εκατ. το 2019 σε 8,9 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-29%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-24%, από 462 χιλ. το 2019 σε 349 χιλ. το 2021).

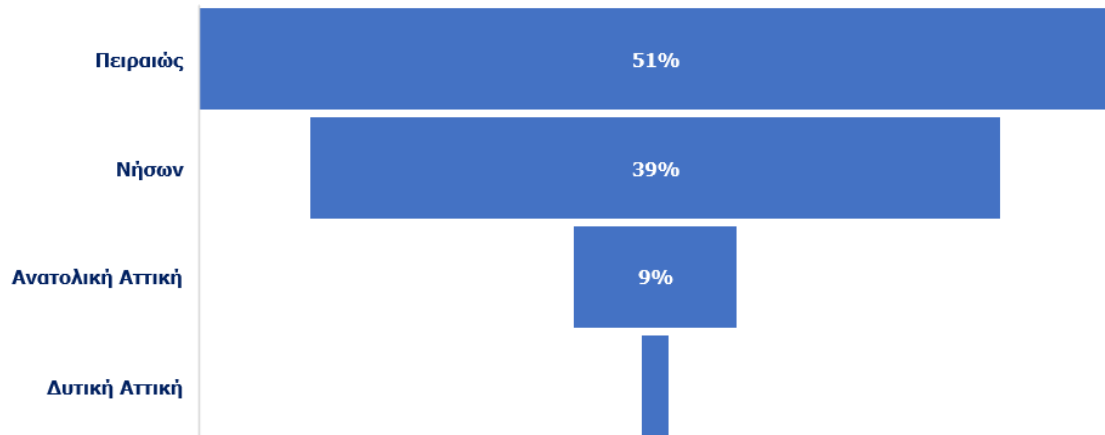
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Πειραιώς	14.935.399	15.807.496	11.806.165	6%	-25%
Νήσων	10.941.019	11.221.969	8.946.379	3%	-20%
Ανατολικής Αττικής	2.597.221	2.994.444	2.126.287	15%	-29%
Δυτικής Αττικής	476.820	461.518	348.851	-3%	-24%
Αττική	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Πειραιώς αντιπροσωπεύει το 51% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (39%), Ανατολικής Αττικής (9%) και Δυτικής Αττικής (2%).

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2021 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

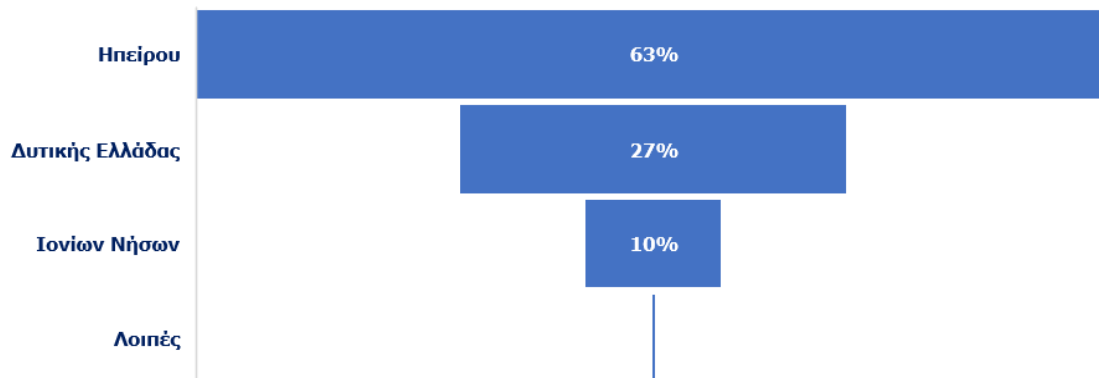
Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ηπείρου	971.012	956.710	726.333	-1%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	603.312	482.198	308.125	-20%	-36%
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	109.039	114%	-69%
Λοιπές	5.631	6.694	2.492	19%	-63%
Ελλάδα	1.742.176	1.793.087	1.145.989	3%	-36%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (10%) και Λοιπών (0,2%).

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2021

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 4.294 το 2015 σε 3.979 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Ηπείρου (+45%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -211 κρουαζιερόπλοια, από 1.989 το 2015 σε 1.778 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-18% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 245 το 2015 σε 201 το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-46% ή -38 κρουαζιερόπλοια, από 83 το 2015 σε 45 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-54% ή -957 κρουαζιερόπλοια, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Ιονίων Νήσων (-58% ή -335 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Αττικής (-37% ή -251 κρουαζιερόπλοια, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Κρήτης (-39% ή -153 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -67 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-92% ή -57 κρουαζιερόπλοια, από 62 το 2019 σε 5 το 2021) και Πελοποννήσου (-24% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 138 το 2021).

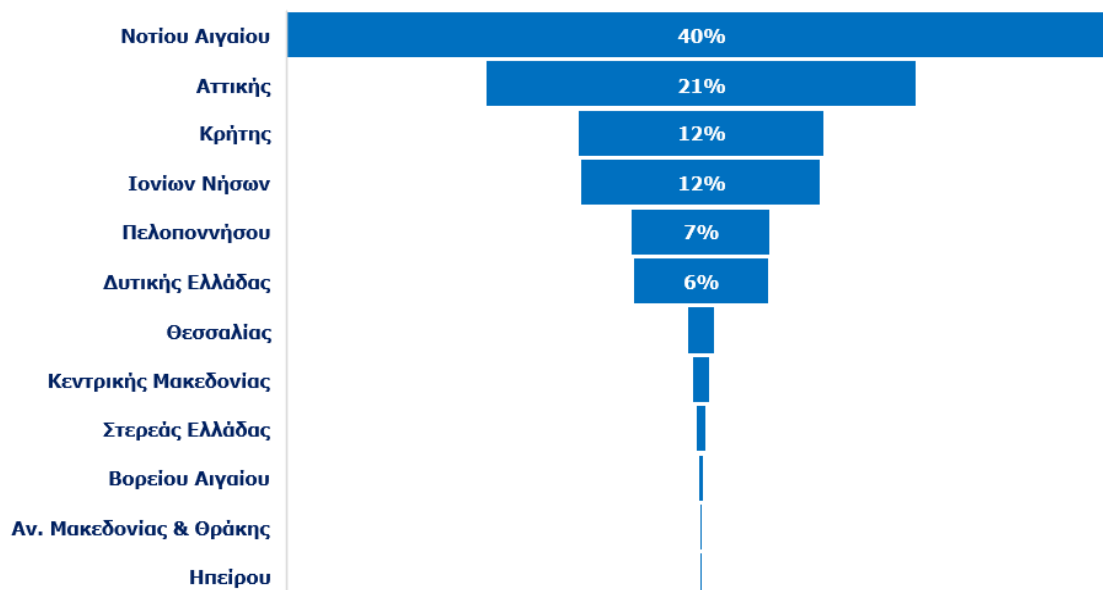
Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.778	821	-11%	-54%
Αττικής	680	677	426	0%	-37%
Κρήτης	293	397	244	35%	-39%
Ιονίων Νήσων	527	573	238	9%	-58%
Πελοποννήσου	165	182	138	10%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	245	201	134	-18%	-33%
Θεσσαλίας	88	35	26	-60%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	17	-83%	183%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	9	-46%	-80%
Βορείου Αιγαίου	155	62	5	-60%	-92%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	3	-70%	-57%
Ηπείρου	11	16	3	45%	-81%
Ελλάδα	4.294	3.979	2.064	-7%	-48%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (40%), η Αττική (21%), η Κρήτη (12%) και τα Ιόνια Νησιά (12%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 21% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα λιμάνια της Περιφέρειας (Πειραιάς, Λαύριο, Ύδρα, Σπέτσες και Κύθηρα) κατέγραψαν οριακή μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -0,4% (από 680 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 677 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με το λιμάνι του Πειραιά (+0,2%, από 621 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 622 κρουαζιερόπλοια το 2019) να καταγράφει οριακή αύξηση και τα λιμάνια των Κυθήρων (-25%, από 4 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 3 κρουαζιερόπλοια το 2019) και του Λαυρίου (-100%, από 55 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2019) μείωση. Για τα λιμάνια της Ύδρας και των Σπετσών δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία κίνησης κρουαζιερόπλοιων το 2015 ενώ το 2019 ελλιμενίστηκαν 37 και 15 κρουαζιερόπλοια αντίστοιχα.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -37% (από 677 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 426 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι αρνητική: Πειραιάς (-39%, από 622 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 379 κρουαζιερόπλοια το 2021), Ύδρα (-54%, από 37 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021), Σπέτσες (-53%, από 15 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 7 κρουαζιερόπλοια το 2021) και Κύθηρα (-67%, από 3 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 1 κρουαζιερόπλοια το 2021). Στο λιμάνι του Λαυρίου ελλιμενίστηκαν 22 κρουαζιερόπλοια το 2021 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκε κίνηση.

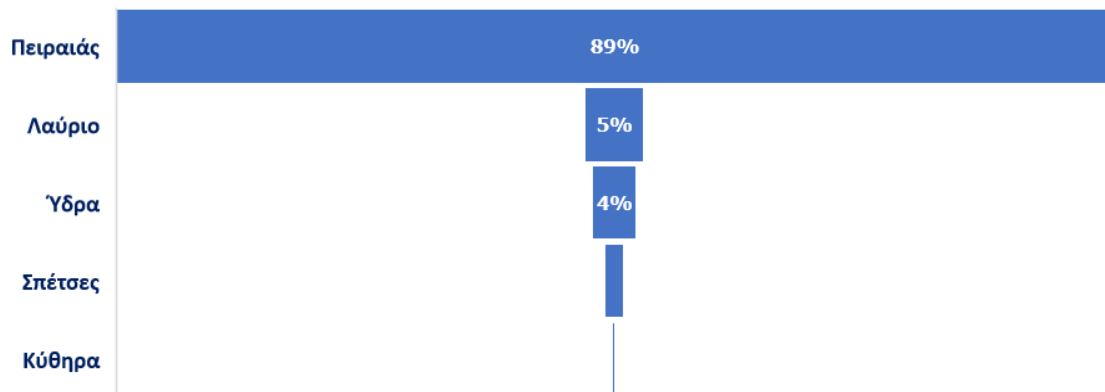
Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Πειραιάς	621	622	379	0%	-39%
Λαύριο	55	0	22	-100%	
Ύδρα		37	17		-54%
Σπέτσες		15	7		-53%
Κύθηρα	4	3	1	-25%	-67%
Αττική	680	677	426	-0,4%	-37%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στα επιμέρους λιμάνια για το 2021, παρατηρούμε ότι ο Πειραιάς (89%) δέχεται τον μεγαλύτερο όγκο κρουαζιερόπλοιων και ακολουθούν τα λιμάνια του Λαυρίου (5%), της Ύδρας (4%), των Σπετσών (2%) και των Κυθήρων (0,2%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι, 2021

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Αττικής (+8%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-79% ή -1,8 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττικής (-71% ή -785 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-75% ή -779 χιλ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτης (-70% ή -423 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-70% ή -291 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021).

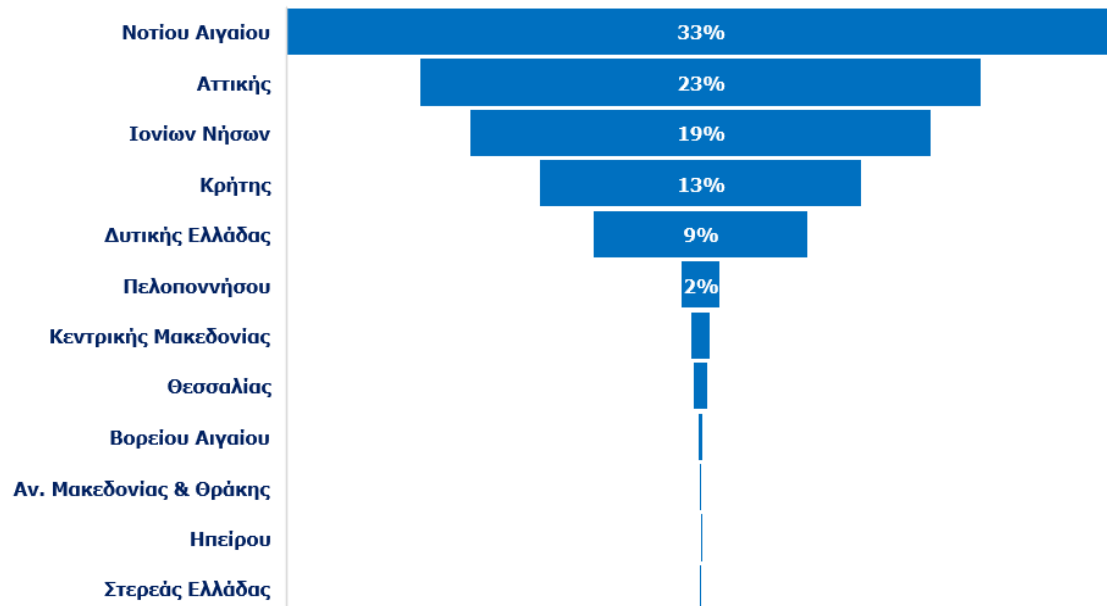
Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.264.893	474.777	13%	-79%
Αττικής	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	265.325	30%	-75%
Κρήτης	355.699	607.268	184.507	71%	-70%
Δυτικής Ελλάδας	460.972	414.935	123.846	-10%	-70%
Πελοποννήσου	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	11.777	-82%	142%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	8.232	-80%	-47%
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	938	-79%	-65%
Ηπείρου	4.057	2.137	655	-47%	-69%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	443	-71%	-91%
Ελλάδα	4.964.443	5.552.384	1.418.315	12%	-74%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (33%), η Αττική (23%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (13%) δέχονται το μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 2021 το 23% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας (Πειραιάς, Λαύριο, Ύδρα, Σπέτσες και Κύθηρα) κατέγραψαν αύξηση στις αφίξεις επιβατών κατά +8% (από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), σε αντίθεση με την κίνηση των κρουαζιερόπλοιων που κατέγραψε οριακή μείωση. Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με το λιμάνι του Πειραιά (+12%, από 980 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ το 2019) να καταγράφει αύξηση και τα λιμάνια των Κυθήρων (-52%, από 1 χιλ. το 2015 σε 500 αφίξεις το 2019) και του Λαυρίου (-100%, από 45 χιλ. το 2015 σε 0 αφίξεις το 2019) μείωση. Για τα λιμάνια της Ύδρας και των Σπετσών δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2015 ενώ το 2019 αποβιβάστηκαν περίπου 5 χιλ. επιβάτες κρουαζιέρας αντίστοιχα.

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα είναι αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -71% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι αρνητική: Πειραιάς (-72%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), Ύδρα (-56%, από 5 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Σπέτσες (-72%, από 5 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) και Κύθηρα (-95%, από 500 αφίξεις το 2019 σε 26 αφίξεις το 2021). Στο λιμάνι του Λαυρίου αποβιβάστηκαν 16 χιλ. επιβάτες κρουαζιέρας το 2021 ενώ το 2019 δεν καταγράφηκαν αφίξεις.

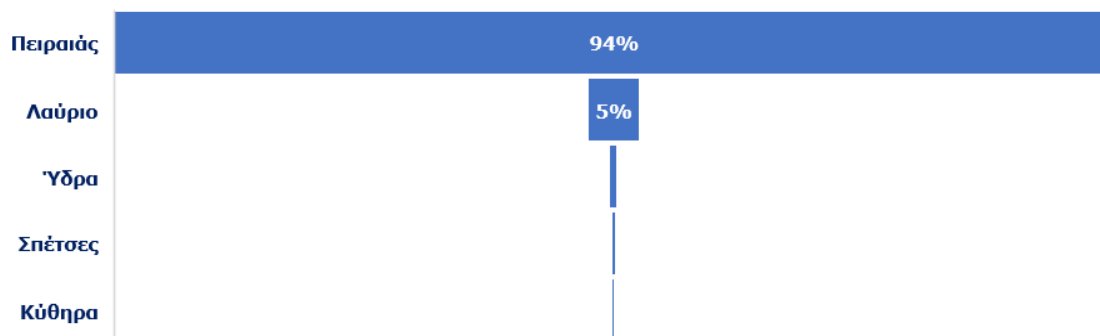
Πίνακας 40: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Πειραιάς	980.149	1.098.091	303.665	12%	-72%
Λαύριο	44.815	0	15.735	-100%	
Ύδρα		4.947	2.174		-56%
Σπέτσες		4.683	1.296		-72%
Κύθηρα	1.050	500	26	-52%	-95%
Αττική	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα επιμέρους λιμάνια, παρατηρούμε ότι ο Πειραιάς (94%) δέχεται τον μεγαλύτερο όγκο και ακολουθούν το Λαύριο (5%), η Ύδρα (1%), οι Σπέτσες (0,4%) και τα Κύθηρα (0,01%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Αττικής ανά λιμάνι, 2021

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2021

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

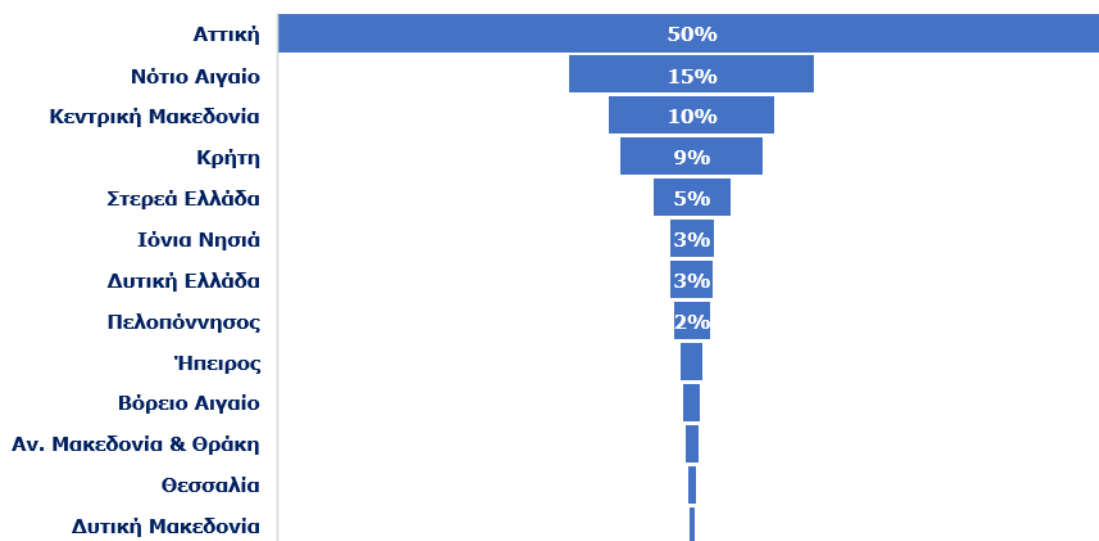
Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	304.008	12%	-43%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	206.247	27%	-70%
Κρήτη	312.274	845.477	177.770	171%	-79%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	96.067	41%	-75%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	55.625	32%	-31%
Δυτική Ελλάδα	174.653	223.303	53.051	28%	-76%
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%
Ήπειρος	56.059	59.056	29.246	5%	-50%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	17.423	23%	-66%
Θεσσαλία	40.395	69.460	11.490	72%	-83%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	7.794	126%	-54%
Ελλάδα	4.405.842	5.895.927	2.047.481	34%	-65%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει τις μισές επισκέψεις (50%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (15%) , η Κεντρική Μακεδονία (10%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2021 αντιπροσωπεύει το 50% των επισκέψεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +21% (από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+21%, από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Νήσων (+49%, από 9 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019), Πειραιώς (+18%, από 13 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Ανατολικής Αττικής (+19%, από 2 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (+33%, από 1 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -63% (από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-63%, από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νήσων (-39%, από 13 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-70%, από 15 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-58%, από 2 χιλ. το 2019 σε 817 επισκέπτες το 2021) και Δυτικής Αττικής (-75%, από 1 χιλ. το 2019 σε 359 επισκέπτες το 2021).

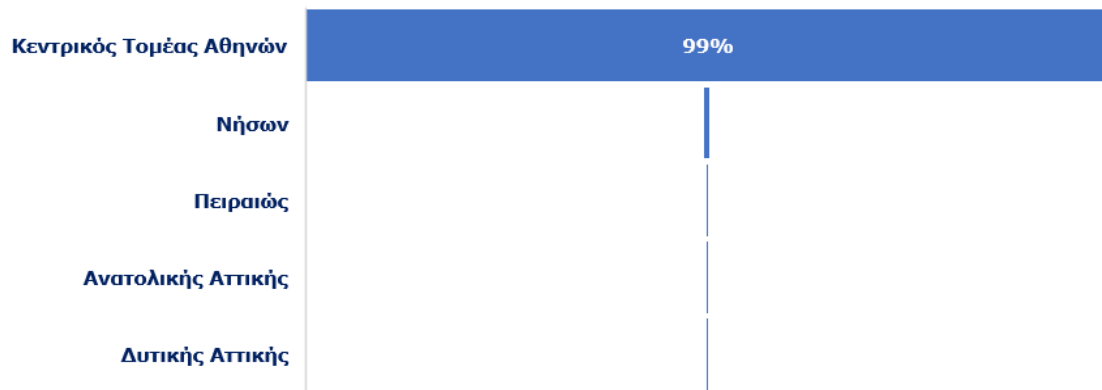
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	2.270.984	2.753.385	1.007.109	21%	-63%
Νήσων	9.016	13.400	8.233	49%	-39%
Πειραιώς	12.844	15.139	4.539	18%	-70%
Ανατολικής Αττικής	1.634	1.942	817	19%	-58%
Δυτικής Αττικής	1.067	1.423	359	33%	-75%
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (99%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των επισκέψεων σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (1%), Πειραιώς (0,4%), Ανατολικής Αττικής (0,1%) και Δυτικής Αττικής (0,04%).

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2021

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

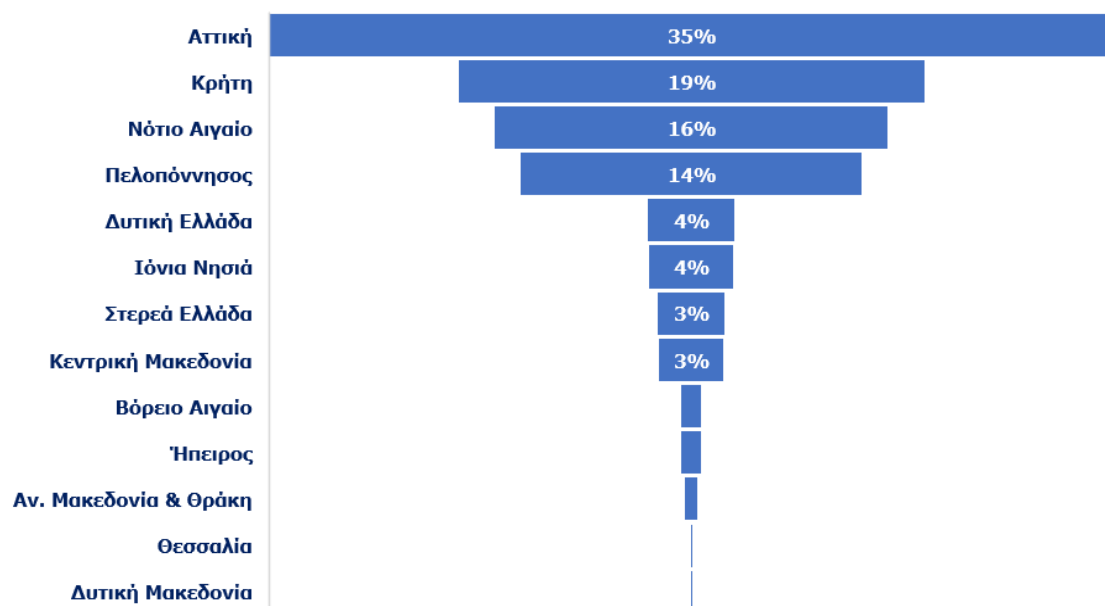
Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	1.027.230	45%	-52%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	866.204	-9%	-42%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%
Δυτική Ελλάδα	486.368	532.089	193.421	9%	-64%
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	187.299	0%	-21%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	148.871	26%	-64%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	143.964	14%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%
Ήπειρος	80.677	88.471	46.732	10%	-47%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	31.338	24%	-60%
Θεσσαλία	15.817	18.662	3.035	18%	-84%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	983	-28%	-49%
Ελλάδα	10.320.053	13.663.351	5.309.545	32%	-61%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (19%), το Νότιο Αιγαίο (16%) και η Πελοπόννησος (14%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2021 αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση στην επισκεψιμότητα των αρχαιολογικών της χώρων κατά +50% (από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+53%, από 3,7 εκατ. το 2015 σε 5,7 εκατ. το 2019), Ανατολική Αττική (+29%, από 307 χιλ. το 2015 σε 397 χιλ. το 2019), Νήσων (+52%, από 74 χιλ. το 2015 σε 111 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (+6%, από 43 χιλ. το 2015 σε 46 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -70% (από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-72%, από 5,7 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021), Ανατολική Αττική (-48%, από 397 χιλ. το 2019 σε 207 χιλ. το 2021), Νήσων (-55%, από 111 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-70%, από 46 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021).

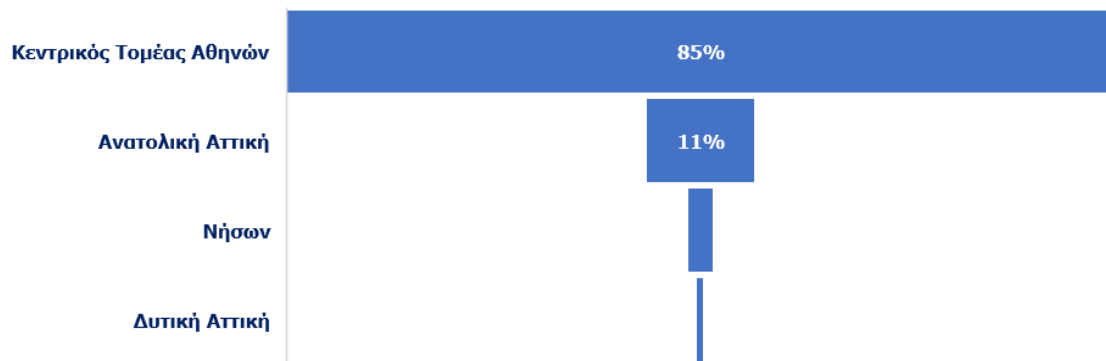
Πίνακας 44: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	3.721.654	5.679.636	1.587.804	53%	-72%
Ανατολικής Αττικής	306.917	397.396	206.984	29%	-48%
Νήσων	73.522	111.451	50.462	52%	-55%
Δυτικής Αττικής	43.000	45.671	13.848	6%	-70%
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (85%) καταγράφει την πλειοψηφία των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (11%), Νήσων (3%) και Δυτικής Αττικής (1%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2021

4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

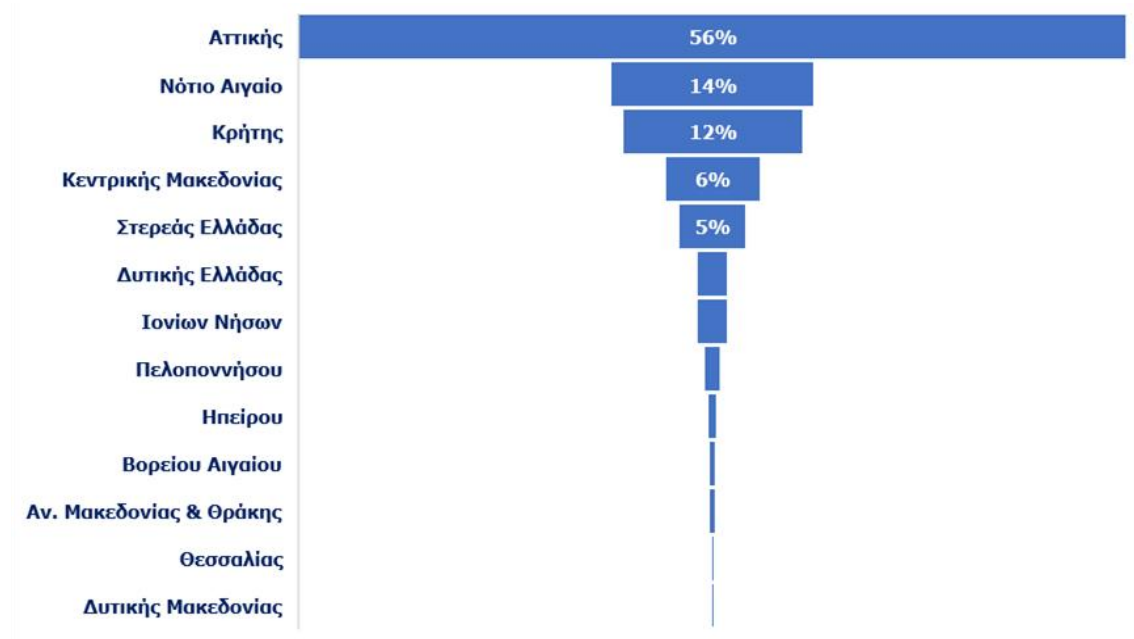
Πίνακας 45: Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ	
				2015-2019	2019-2021
Αττικής	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%
Νότιο Αιγαίο	1.908.145	2.410.001	1.434.381	26%	-40%
Κρήτης	1.202.376	2.277.840	1.266.613	89%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	799.863	1.380.806	668.752	73%	-52%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.550	2.088.808	474.007	77%	-77%
Δυτικής Ελλάδας	521.270	935.207	219.906	79%	-76%
Ιονίων Νήσων	115.902	262.705	209.368	127%	-20%
Πελοποννήσου	91.298	159.499	106.944	75%	-33%
Ηπείρου	47.700	79.259	64.636	66%	-18%
Βορείου Αιγαίου	91.086	95.252	46.526	5%	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	37.419	69.026	39.085	84%	-43%
Θεσσαλίας	26.500	25.730	11.555	-3%	-55%
Δυτικής Μακεδονίας	3.135	12.883	8.383	311%	-35%
Σύνολο	12.385.213	23.343.026	10.385.644	88%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (56%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (14%), η Κρήτη (12%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2021 αντιπροσωπεύει το 56% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση εισπράξεων κατά +113% (από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+113%, από € 6,3 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Νήσων (+70%, από € 10 χιλ. το 2015 σε € 17 χιλ. το 2019), Πειραιώς (+100%, από € 12 χιλ. το 2015 σε € 25 χιλ. το 2019), Ανατολικής Αττικής (+33%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 2 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (+44%, από € 471 το 2015 σε € 676 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -57% (από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (+2%, από € 17 χιλ. το 2019 σε € 17 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-57%, από € 13,5 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Πειραιώς (-70%, από € 25 χιλ. το 2019 σε € 7 χιλ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-31%, από € 2 χιλ. το 2019 σε € 1 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-48%, από € 676 το 2019 σε € 351 το 2021).

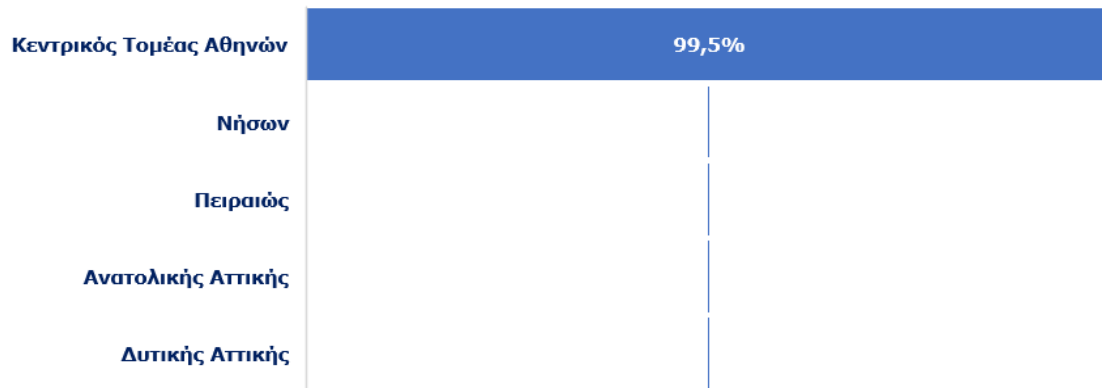
Πίνακας 46: Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	6.335.428	13.501.305	5.808.922	113%	-57%
Νήσων	10.041	17.113	17.388	70%	2%
Πειραιώς	12.396	24.748	7.336	100%	-70%
Ανατολικής Αττικής	1.633	2.168	1.491	33%	-31%
Δυτικής Αττικής	471	676	351	44%	-48%
Αττική	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (99,5%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των εισπράξεων σε μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Νήσων (0,3%), Πειραιώς (0,1%), Ανατολικής Αττικής (0,03%) και Δυτικής Αττικής (0,01%).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2021

4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

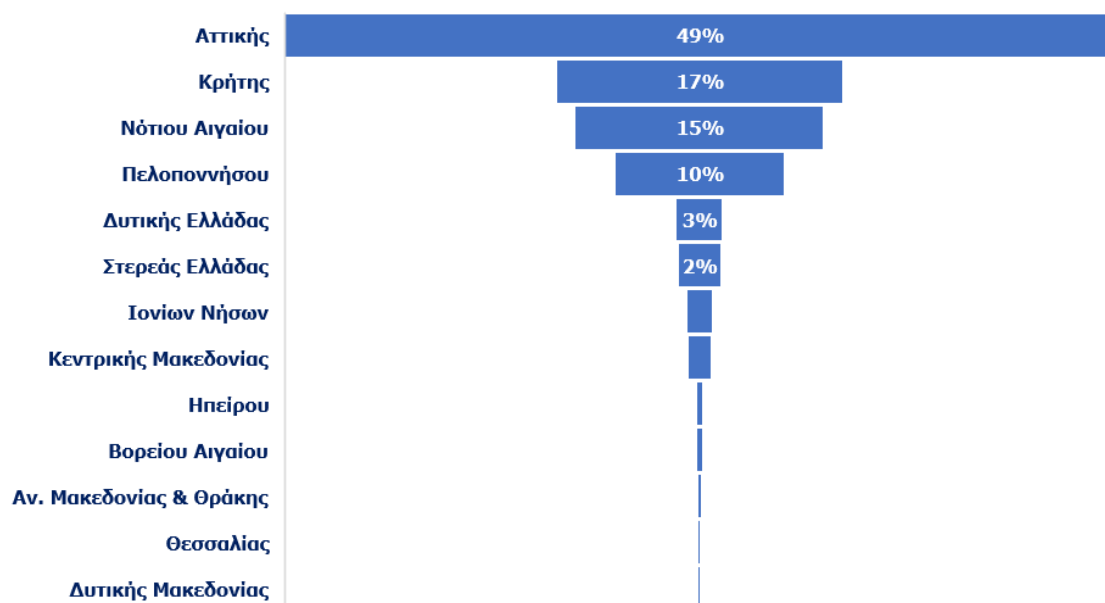
Πίνακας 47: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	7.510.819	178%	-51%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	6.543.037	92%	-47%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%
Δυτικής Ελλάδας	2.503.123	3.720.409	1.220.578	49%	-67%
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	1.098.161	77%	-61%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	667.884	51%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	632.230	39%	-55%
Ηπείρου	78.730	249.340	179.863	217%	-28%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	140.448	139%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	95.721	84%	-64%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	3.164	-78%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	251	-20%	0%
Σύνολο	43.839.749	107.595.820	44.349.550	145%	-59%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), το Νότιο Αιγαίο (15%) και η Πελοπόννησος (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής το 2021 αντιπροσωπεύει το 49% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +188% (από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+191%, από € 19,7 εκατ. το 2015 σε € 57,3 εκατ. το 2019), Ανατολικής Αττικής (+145%, από € 794 χιλ. το 2015 σε € 1,9 εκατ. το 2019), Νήσων (+83%, από € 194 χιλ. το 2015 σε € 356 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (+83%, από € 26 χιλ. το 2015 σε € 48 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -63% (από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν πτώση: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-64%, από € 57,3 εκατ. το 2019 σε € 20,4 εκατ. το 2021), Ανατολική Αττική (-40%, από € 1,9 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Νήσων (-49%, από € 356 χιλ. το 2019 σε € 183 χιλ. το 2021) και Δυτικής Αττικής (-58%, από € 48 χιλ. το 2019 σε € 20 χιλ. το 2021).

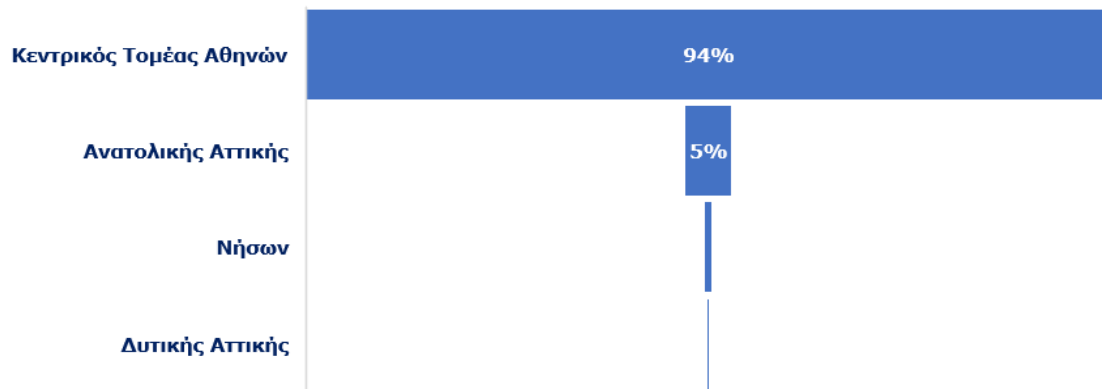
Πίνακας 48: Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	19.700.019	57.321.889	20.442.002	191%	-64%
Ανατολικής Αττικής	794.396	1.947.955	1.176.331	145%	-40%
Νήσων	193.993	355.715	182.817	83%	-49%
Δυτικής Αττικής	26.026	47.532	20.199	83%	-58%
Αττική	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (94%) καταγράφει σχεδόν το σύνολο των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Αττικής και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (5%), Νήσων (1%) και Δυτικής Αττικής (0,1%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων¹⁰, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών¹¹. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν.

¹⁰ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

¹¹ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

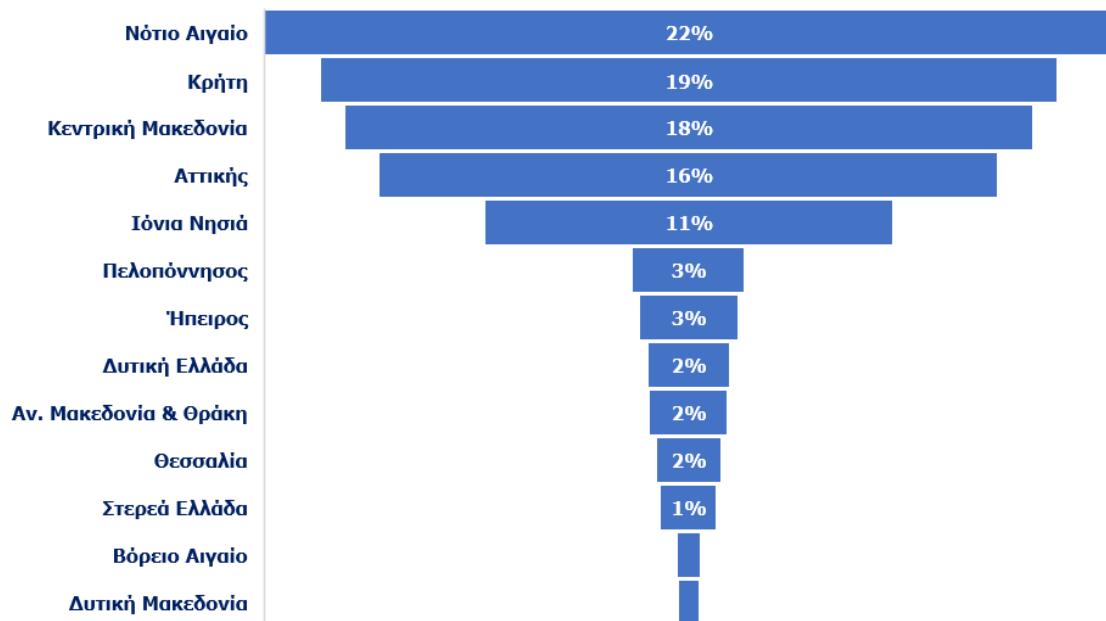
Πίνακας 49: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
Δυτική Ελλάδα	513	817	351	59%	-57%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
Ελλάδα	28.376	36.643	16.376	29%	-55%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίου (22%), η Κρήτη (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 86% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 16% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +30% (από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-4%, από 536 χιλ. το 2016 σε 514 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+44%, από 291 χιλ. το 2016 σε 420 χιλ. το 2019), Κύπρος (+44%, από 313 χιλ. το 2016 σε 450 χιλ. το 2019), Γαλλία (+21%, από 266 χιλ. το 2016 σε 321 χιλ. το 2019), Ιταλία (+6%, από 281 χιλ. το 2016 σε 298 χιλ. το 2019), ΗΠΑ (+51%, από 554 χιλ. το 2016 σε 836 χιλ. το 2019), Τουρκία (+9%, από 151 χιλ. το 2016 σε 165 χιλ. το 2019), Αυστραλία (+104%, από 105 χιλ. το 2016 σε 213 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+32%, από 2,0 εκατ. το 2016 σε 2,7 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν πτώση κατά -55% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Ην. Βασίλειο (-32%, από 514 χιλ. το 2019 σε 348 χιλ. το 2021), Γαλλία (-3%, από 321 χιλ. το 2019 σε 311 χιλ. το 2021), Γερμανία (-32%, από 420 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021), Κύπρος (-46%, από 450 χιλ. το 2019 σε 243 χιλ. το 2021), ΗΠΑ (-73%, από 836 χιλ. το 2019 σε 223 χιλ. το 2021), Ιταλία (-66%, από 298 χιλ. το 2019 σε 101 χιλ. το 2021), Τουρκία (-61%, από 165 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-61%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 50: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε χιλ.), 2016-2021

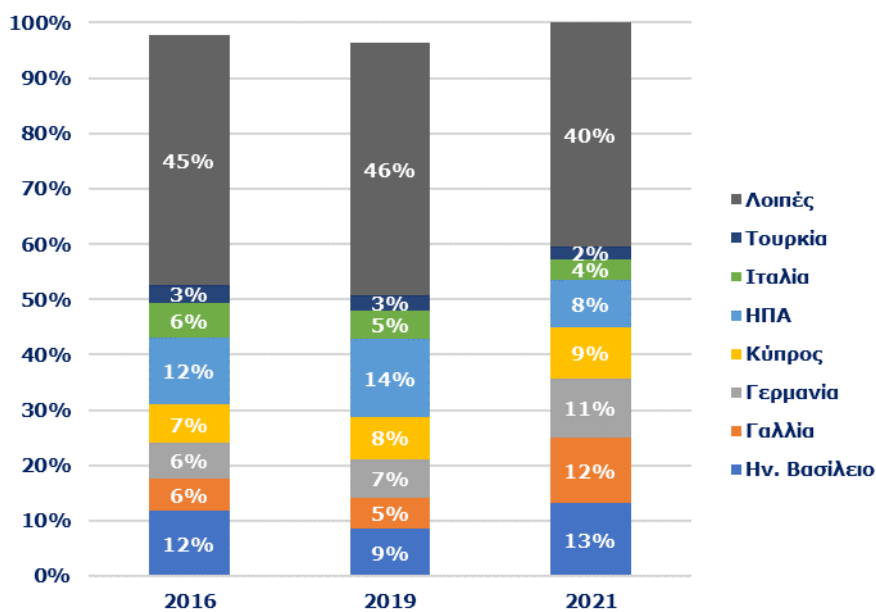
Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ην. Βασίλειο	536	514	348	-4%	-32%
Γαλλία	266	321	311	21%	-3%
Γερμανία	291	420	286	44%	-32%
Κύπρος	313	450	243	44%	-46%
ΗΠΑ	554	836	223	51%	-73%
Ιταλία	281	298	101	6%	-66%
Τουρκία	151	165	64	9%	-61%
Αυστραλία	105	213	(:)	104%	
Λοιπές	2.047	2.707	1.065	32%	-61%
Σύνολο	4.543	5.923	2.640	30%	-55%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 13% (12% το 2016) και ακολουθούν από την Γαλλία με 12% (6% το 2016), από την Γερμανία με 11% (6% το 2016), από την Κύπρο με 9% (7% το 2016), από τις ΗΠΑ με 8% (12% το 2016), από την Ιταλία με 4% (6% το 2016), από την Τουρκία με 2% (3% το 2016) και από τις Λοιπές με 40% (45% το 2016).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88% ή +4,8 εκατ., από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12% ή +4,5 εκατ., από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

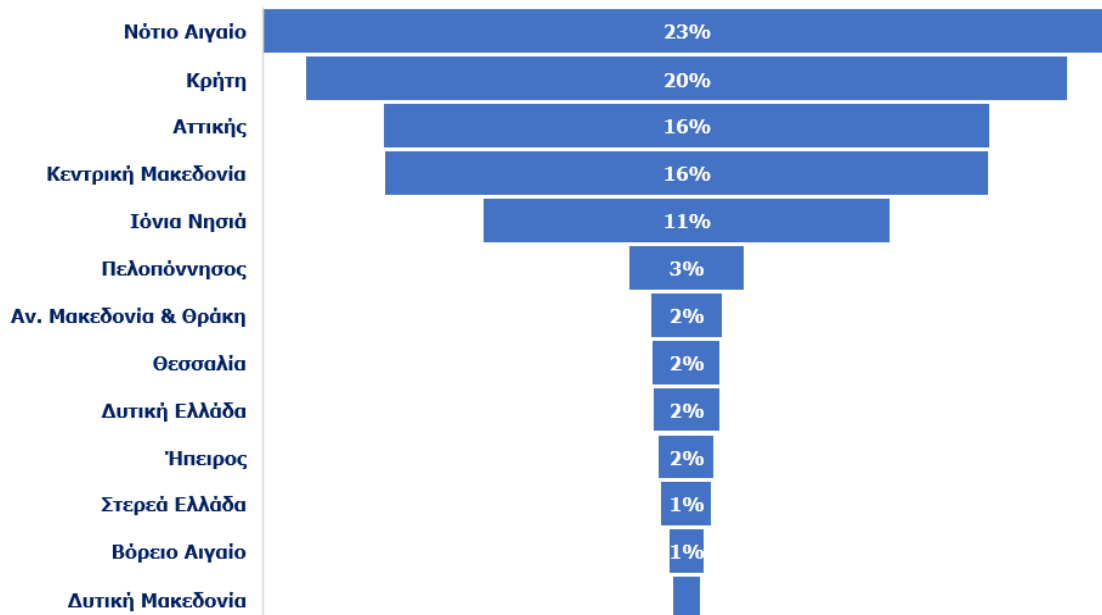
Πίνακας 51: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%	
Κρήτη	39.378	43.256	26.872	10%	-38%	
Αττικής	24.769	34.028	21.432	37%	-37%	
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	21.296	12%	-48%	
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	14.391	10%	-39%	
Πελοπόννησος	5.760	6.466	4.093	12%	-37%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.539	88%	-75%	
Θεσσαλία	5.121	4.889	2.410	-5%	-51%	
Δυτική Ελλάδα	2.742	4.530	2.372	65%	-48%	
Ήπειρος	3.622	4.003	1.972	11%	-51%	
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.796	61%	-40%	
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%	
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	1.002	3%	-34%	
Ελλάδα	190.402	232.464	131.357	22%	-43%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (20%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 16% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +37% (από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά της Ιταλίας (-6%, από 1,2 εκατ. το 2016 σε 1,2 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+16%, από 3,4 εκατ. το 2016 σε 3,9 εκατ. το 2019), Κύπρος (+65%, από 2,3 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Γερμανία (+52%, από 1,6 εκατ. το 2016 σε 2,4 εκατ. το 2019), Γαλλία (+35%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+43%, από 3,1 εκατ. το 2016 σε 4,4 εκατ. το 2019), Τουρκία (+43%, από 581 χιλ. το 2016 σε 833 χιλ. το 2019), Αυστραλία (+30%, από 646 χιλ. το 2016 σε 843 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+40%, από 10,6 εκατ. το 2016 σε 14,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν πτώση κατά -37% (από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση τις αγορές της Γερμανίας (+1%, από 2,4 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021) και Γαλλίας (+10%, από 1,9 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-13%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Κύπρος (-49%, από 3,8 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-59%, από 4,4 εκατ. το 2019 σε 1,8 εκατ. το 2021), Ιταλία (-34%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 762 χιλ. το 2021), Τουρκία (-56%, από 833 χιλ. το 2019 σε 368 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-41%, από 14,8 εκατ. το 2019 σε 8,7 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 52: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε χιλ.), 2016-2021

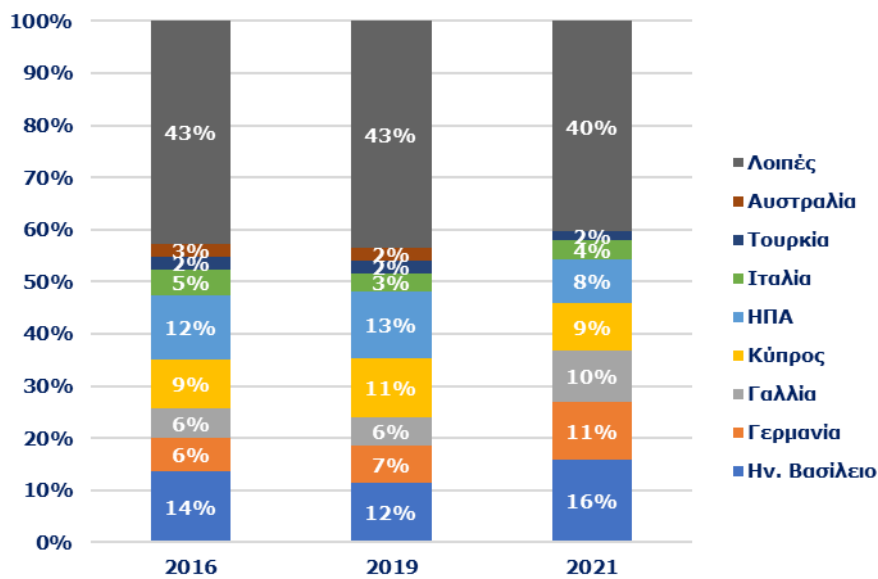
Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ην. Βασίλειο	3.386	3.922	3.403	16%	-13%
Γερμανία	1.560	2.368	2.383	52%	1%
Γαλλία	1.407	1.894	2.082	35%	10%
Κύπρος	2.330	3.837	1.976	65%	-49%
ΗΠΑ	3.054	4.379	1.802	43%	-59%
Ιταλία	1.240	1.162	762	-6%	-34%
Τουρκία	581	833	368	43%	-56%
Αυστραλία	646	843	(:)	30%	
Λοιπές	10.565	14.791	8.656	40%	-41%
Σύνολο	24.769	34.028	21.432	37%	-37%

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας
Περιφέρεια Αττικής

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 16% (14% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 11% (6% το 2016), από την Γαλλία με 10% (6% το 2016), από την Κύπρο με 9% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από τις ΗΠΑ με 8% (12% το 2016), από την Ιταλία με 4% (5% το 2016), από την Τουρκία με 2% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016) και από τις Λοιπές με 40% (43% το 2016).

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2016-2021

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

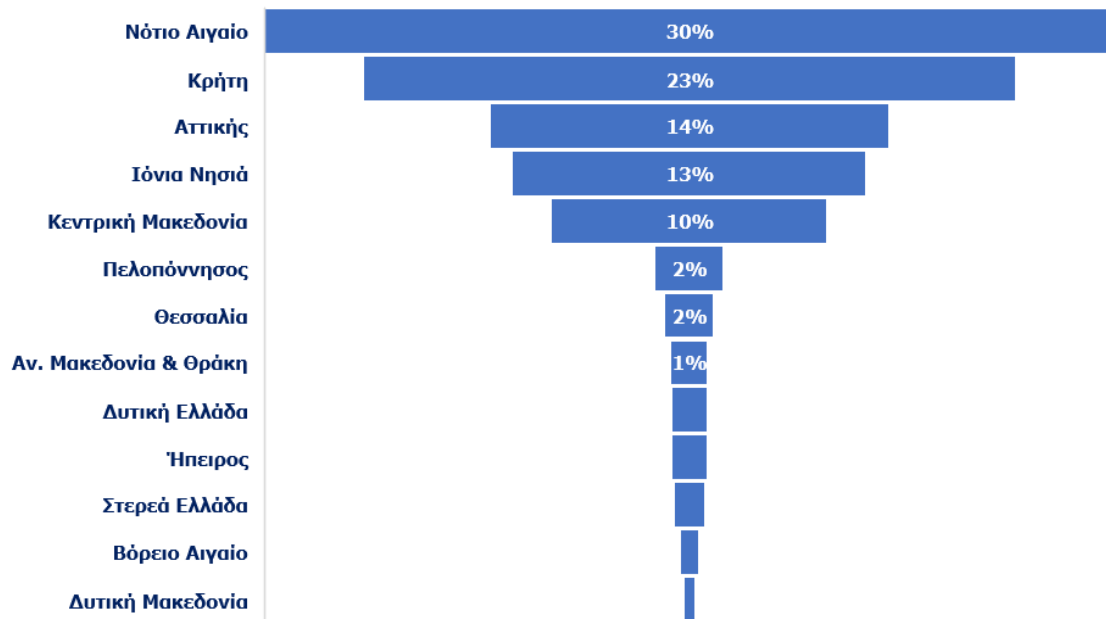
Πίνακας 53: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021

Περιφέρεια	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021			%Δ	
	2016	2019	2021	2016-2019	2019-2021
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%
Κρήτη	3.095	3.601	2.395	16%	-33%
Αττικής	1.734	2.592	1.466	49%	-43%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	1.297	27%	-32%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	1.012	33%	-55%
Πελοπόννησος	324	417	250	29%	-40%
Θεσσαλία	301	355	179	18%	-50%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	134	53%	-69%
Δυτική Ελλάδα	146	257	128	77%	-50%
Ήπειρος	218	261	127	20%	-51%
Στερεά Ελλάδα	117	180	113	54%	-37%
Βόρειο Αιγαίο	131	165	68	26%	-59%
Δυτική Μακεδονία	68	76	38	12%	-50%
Ελλάδα	12.749	17.680	10.328	39%	-42%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (30%), την Κρήτη (23%), την Αττική (14%), τα Ιόνια Νησιά (13%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσωπεύει το 14% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +49% (από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Κύπρος (+88%, από € 121 εκατ. το 2016 σε € 227 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+18%, από € 213 εκατ. το 2016 σε € 251 εκατ. το 2019), Γερμανία (+88%, από € 98 εκατ. το 2016 σε € 183 εκατ. το 2019), Γαλλία (+64%, από € 91 εκατ. το 2016 σε € 150 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+45%, από € 275 εκατ. το 2016 σε € 397 εκατ. το 2019), Τουρκία (+28%, από € 53 εκατ. το 2016 σε € 67 εκατ. το 2019), Ιταλία (+33%, από € 74 εκατ. το 2016 σε € 98 εκατ. το 2019), Αυστραλία (+49%, από € 56 εκατ. το 2016 σε € 82 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+50%, από € 755 εκατ. το 2016 σε € 1,1 δισ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσαν πτώση κατά -43% (από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, με εξαίρεση την αγορά της Γαλλίας (+7%, από € 150 εκατ. το 2019 σε € 160 εκατ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-16%, από € 251 εκατ. το 2019 σε € 212 εκατ. το 2021), ΗΠΑ (-52%, από € 397 εκατ. το 2019 σε € 189 εκατ. το 2021), Γερμανία (-26%, από € 183 εκατ. το 2019 σε € 136 εκατ. το 2021), Κύπρος (-50%, από € 227 εκατ. το 2019 σε € 113 εκατ. το 2021), Ιταλία (-56%, από € 98 εκατ. το 2019 σε € 43 εκατ. το 2021), Τουρκία (-50%, από € 67 εκατ. το 2019 σε € 34 εκατ. το 2021) και Λοιπές (-49%, από € 1,1 δισ. το 2019 σε € 579 εκατ. το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας.

Πίνακας 54: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε εκατ. €), 2016-2021

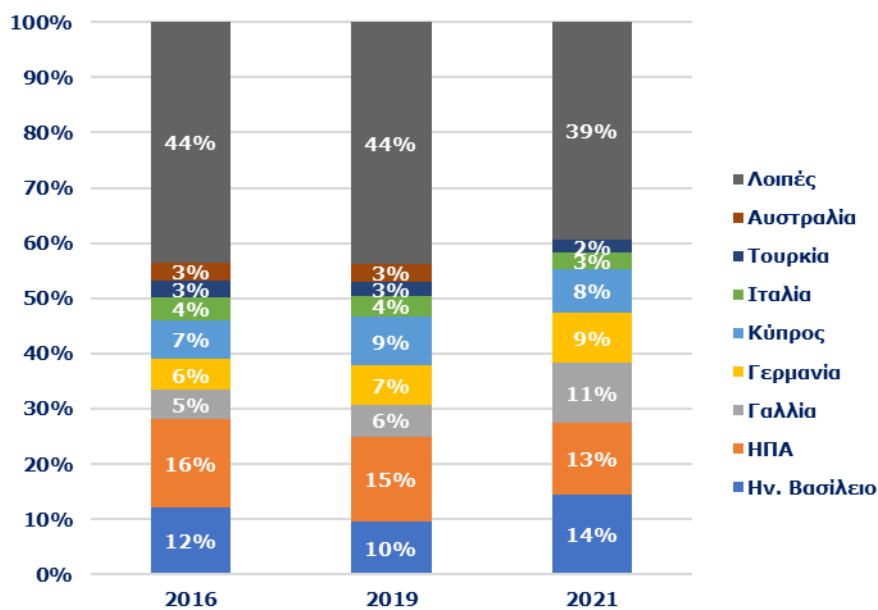
Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Αττικής ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ην. Βασίλειο	213	251	212	18%	-16%
ΗΠΑ	275	397	189	45%	-52%
Γαλλία	91	150	160	64%	7%
Γερμανία	98	183	136	88%	-26%
Κύπρος	121	227	113	88%	-50%
Ιταλία	74	98	43	33%	-56%
Τουρκία	53	67	34	28%	-50%
Αυστραλία	56	82	(:)	49%	
Λοιπές	755	1.136	579	50%	-49%
Σύνολο	1.734	2.592	1.466	49%	-43%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 14% (12% το 2016) και ακολουθούν από τις ΗΠΑ με 13% (16% το 2016), από την Γαλλία με 11% (5% το 2016), από την Γερμανία με 9% (6% το 2016), από την Κύπρο με 8% (7% το 2016), από την Ιταλία με 3% (4% το 2016), από την Τουρκία με 2% (3% το 2016) και από τις Λοιπές με 39% (44% το 2016).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής, 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

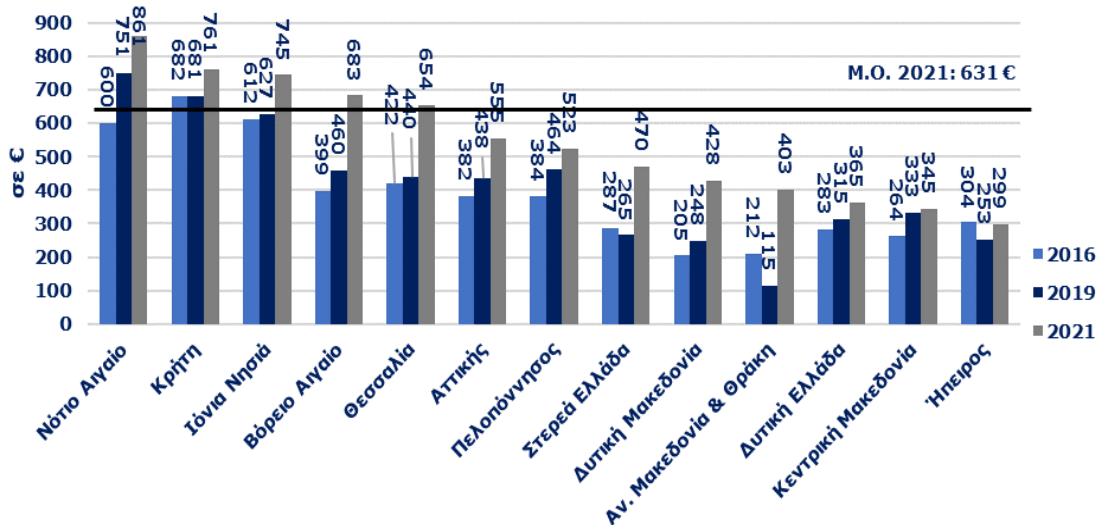
Πίνακας 55: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	600	751	861	25%	15%
Κρήτη	682	681	761	0%	12%
Ιόνια Νησιά	612	627	745	2%	19%
Βόρειο Αιγαίο	399	460	683	15%	49%
Θεσσαλία	422	440	654	4%	48%
Αττικής	382	438	555	15%	27%
Πελοπόννησος	384	464	523	21%	13%
Στερεά Ελλάδα	287	265	470	-7%	77%
Δυτική Μακεδονία	205	248	428	21%	72%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	403	-46%	251%
Δυτική Ελλάδα	283	315	365	11%	16%
Κεντρική Μακεδονία	264	333	345	26%	4%
Ήπειρος	304	253	299	-17%	18%
Ελλάδα	449	482	631	7%	31%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 861 το 2021), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 745 το 2021), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 683 το 2021) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 422 το 2016, € 440 το 2019 και € 654 το 2021).

Διάγραμμα 68: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +15% (από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις αγορές των ΗΠΑ (-4%, από € 496 το 2016 σε € 475 το 2019) και της Αυστραλίας (-27%, από € 531 το 2016 σε € 386 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Κύπρος (+31%, από € 385 το 2016 σε € 505 το 2019), Ην. Βασίλειο (+23%, από € 396 το 2016 σε € 488 το 2019), Τουρκία (+17%, από € 350 το 2016 σε € 409 το 2019), Γερμανία (+30%, από € 335 το 2016 σε € 436 το 2019), Γαλλία (+35%, από € 344 το 2016 σε € 466 το 2019), Ιταλία (+26%, από € 262 το 2016 σε € 331 το 2019) και Λοιπές (+14%, από € 369 το 2016 σε € 420 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε αύξηση κατά +27% (από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που σημείωσαν όλες οι αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Κύπρου (-7%, από € 505 το 2019 σε € 467 το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες αγορές: ΗΠΑ (+79%, από € 475 το 2019 σε € 850 το 2021), Ην. Βασίλειο (+25%, από € 488 το 2019 σε € 610 το 2021), Τουρκία (+30%, από € 409 το 2019 σε € 530 το 2021), Γαλλία (+10%, από € 466 το 2019 σε € 513 το 2021), Γερμανία (+9%, από € 436 το 2019 σε € 475 το 2021), Γερμανία (+9%, από € 436 το 2019 σε € 475 το 2021), Ιταλία (+30%, από € 331 το 2019 σε € 430 το 2021) και Λοιπές (+30%, από € 420 το 2019 σε € 544 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -15%, -9% και -12% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

Πίνακας 56: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2016-2021

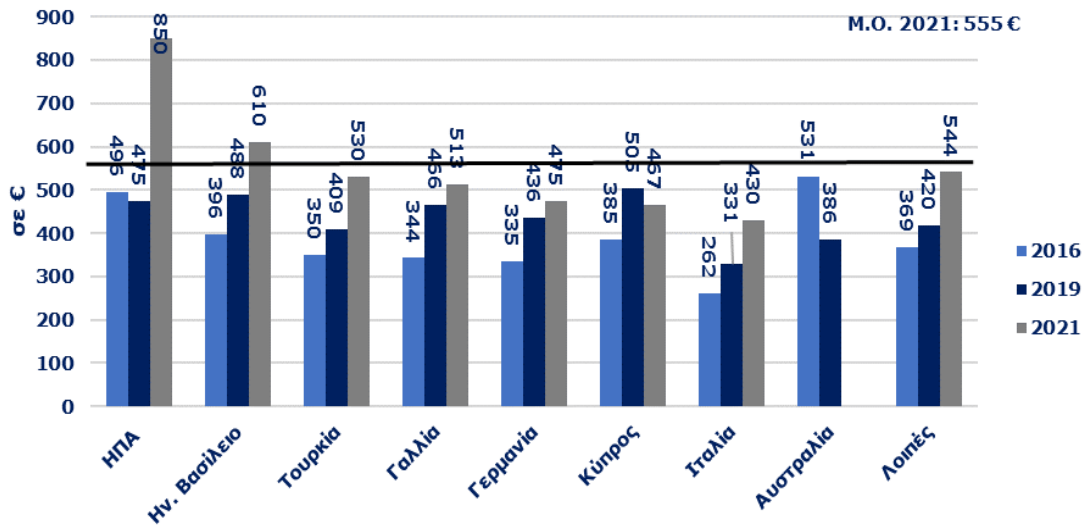
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Αττικής ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	496	475	850	-4%	79%
Ην. Βασίλειο	396	488	610	23%	25%
Τουρκία	350	409	530	17%	30%
Γαλλία	344	466	513	35%	10%
Γερμανία	335	436	475	30%	9%
Κύπρος	385	505	467	31%	-7%
Ιταλία	262	331	430	26%	30%
Αυστραλία	531	386	(:)	-27%	
Λοιπές	369	420	544	14%	30%
Περιφέρεια	382	438	555	15%	27%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (€ 496 το 2016, € 475 το 2019 και € 850 το 2021) και του Ην. Βασιλείου (€ 396 το 2016, € 488 το 2019 και € 610 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, της Κύπρου (€ 385 το 2016, € 505 το 2019 και € 467 το 2021) μόνο το 2016 και το 2019, της Γαλλίας (€ 344 το 2016, € 466 το 2019 και € 513 το 2021) μόνο το 2019, της Αυστραλίας (€ 531 το 2016 και € 386 το 2019) μόνο το 2016 ενώ αντίθετα οι αγορές της Τουρκίας (€ 350 το 2016, € 409 το 2019 και € 530 το 2021), της Γερμανίας (€ 335 το 2016, € 436 το 2019 και € 475 το 2021), της Ιταλίας (€ 262 το 2016, € 331 το 2019 και € 430 το 2021) και των Λοιπών χωρών (€ 369 το 2016, € 420 το 2019 και € 544 το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 69: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

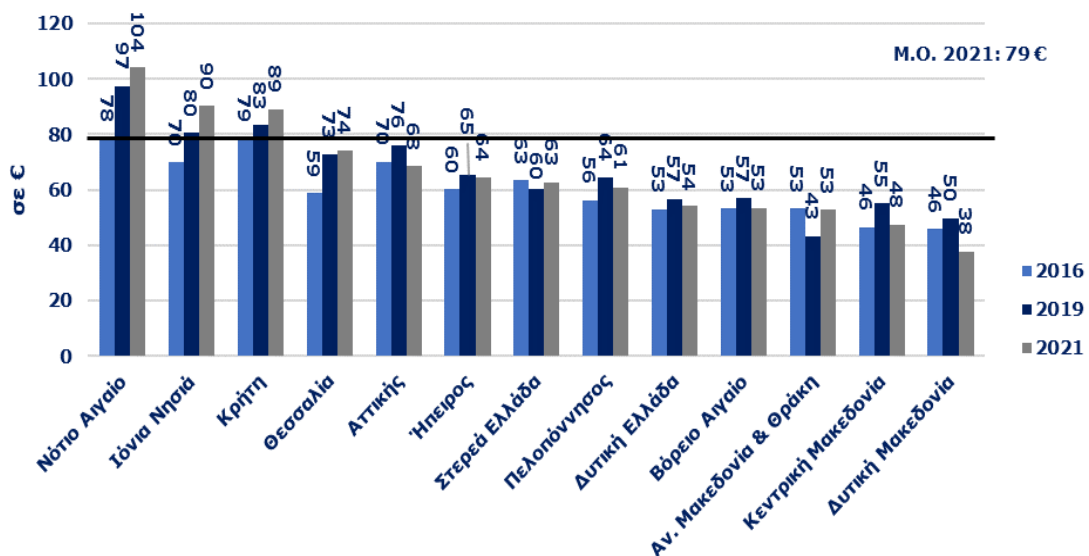
Πίνακας 57: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	78	97	104	24%	7%
Ιόνια Νησιά	70	80	90	15%	12%
Κρήτη	79	83	89	6%	7%
Θεσσαλία	59	73	74	23%	2%
Αττικής	70	76	68	9%	-10%
Ήπειρος	60	65	64	9%	-1%
Στερεά Ελλάδα	63	60	63	-5%	4%
Πελοπόννησος	56	64	61	15%	-5%
Δυτική Ελλάδα	53	57	54	7%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	53	57	53	7%	-6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	53	-19%	22%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	48	19%	-14%
Δυτική Μακεδονία	46	50	38	8%	-24%
Ελλάδα	67	76	79	14%	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (€ 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 90 το 2021), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 89 το 2021) και Αττικής (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 68 το 2021).

Διάγραμμα 70: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +9% (από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στην Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την αγορά της Τουρκίας (-11%, από € 91 το 2016 σε € 81 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλία (+22%, από € 65 το 2016 σε € 79 το 2019), ΗΠΑ (+1%, από € 90 το 2016 σε € 91 το 2019), Κύπρος (+14%, από € 52 το 2016 σε € 59 το 2019), Γερμανία (+24%, από € 63 το 2016 σε € 77 το 2019), Ην. Βασίλειο (+2%, από € 63 το 2016 σε € 64 το 2019), Ιταλία (+42%, από € 60 το 2016 σε € 85 το 2019), Αυστραλία (+14%, από € 86 το 2016 σε € 98 το 2019) και Λοιπές (+7%, από € 71 το 2016 σε € 77 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε μείωση κατά -10% (από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021). Η μείωση αυτή είναι απόρροια της μείωσης της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (+16%, από € 91 το 2019 σε € 105 το 2021) και της Τουρκίας (+14%, από € 81 το 2019 σε € 92 το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γαλλία (-3%, από € 79 το 2019 σε € 77 το 2021), Ην. Βασίλειο (-3%, από € 64 το 2019 σε € 62 το 2021), Κύπρος (-3%, από € 59 το 2019 σε € 57 το 2021), Γερμανία (-26%, από € 77 το 2019 σε € 57 το 2021), Ιταλία (-33%, από € 85 το 2019 σε € 57 το 2021) και Λοιπές (-13%, από € 77 το 2019 σε € 67 το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -13% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα το 2021 ενώ έχει υπερκεράσει τον Μ.Ο. της χώρας κατά 5% και 0,1% τα έτη 2016 και 2019 αντίστοιχα.

Πίνακας 58: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2016-2021

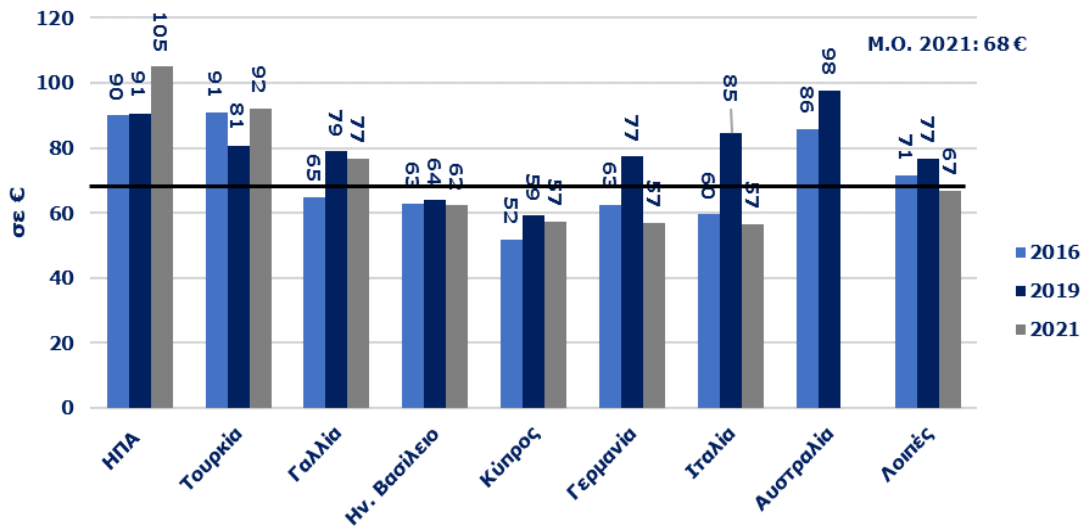
Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Αττικής ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
ΗΠΑ	90	91	105	1%	16%
Τουρκία	91	81	92	-11%	14%
Γαλλία	65	79	77	22%	-3%
Ην. Βασίλειο	63	64	62	2%	-3%
Κύπρος	52	59	57	14%	-3%
Γερμανία	63	77	57	24%	-26%
Ιταλία	60	85	57	42%	-33%
Αυστραλία	86	98	(:)	14%	
Λοιπές	71	77	67	7%	-13%
Σύνολο	70	76	68	9%	-10%

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές των ΗΠΑ (€ 90 το 2016, € 91 το 2019 και € 105 το 2021) και της Τουρκίας (€ 91 το 2016, € 81 το 2019 και € 92 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από το σύνολο της Περιφέρειας και για τα 3 έτη, της Αυστραλίας (€ 86 το 2016 και € 98 το 2019) και των Λοιπών (€ 71 το 2016, € 77 το 2019 και € 67 το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2019, της Γερμανίας (€ 63 το 2016, € 77 το 2019 και € 57 το 2021) και της Ιταλίας (€ 60 το 2016, € 85 το 2019 και € 57 το 2021) μόνο το 2019, της Γαλλίας (€ 65 το 2016, € 79 το 2019 και € 77 το 2021) μόνο για το 2019 και το 2021 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από τις αγορές της Κύπρου (€ 52 το 2016, € 59 το 2019 και € 57 το 2021) και του Ην. Βασιλείου (€ 63 το 2016, € 64 το 2019 και € 62 το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από τον Μ.Ο. της Περιφέρειας και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 71: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2016-2021

Πηγή: Τρε - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 59: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

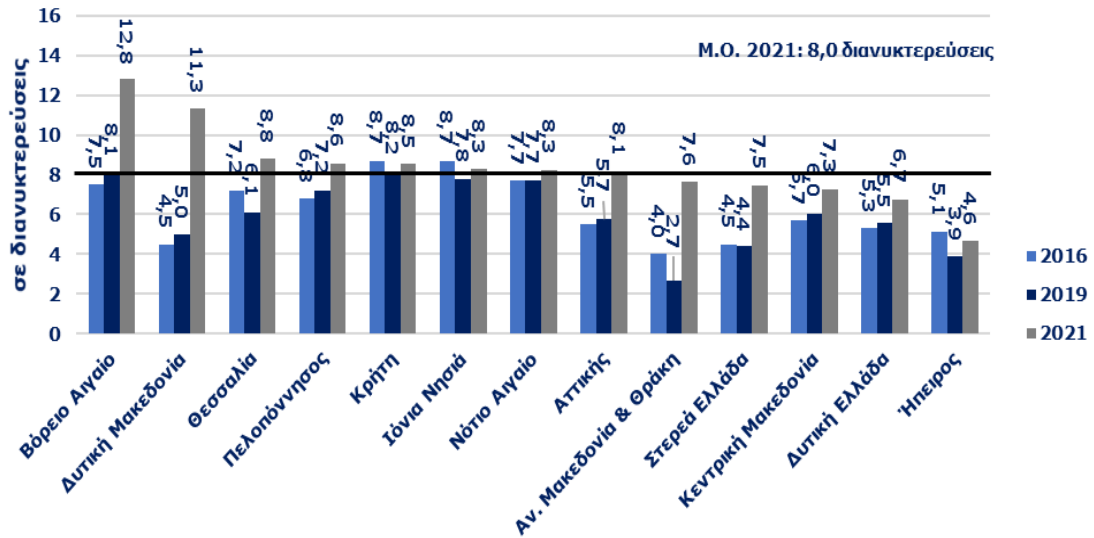
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,1	12,8	8%	58%
Δυτική Μακεδονία	4,5	5,0	11,3	11%	127%
Θεσσαλία	7,2	6,1	8,8	-16%	45%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	8,6	6%	19%
Κρήτη	8,7	8,2	8,5	-6%	4%
Ιόνια Νησιά	8,7	7,8	8,3	-10%	6%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,7	8,3	0%	7%
Αττικής	5,5	5,7	8,1	4%	41%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	2,7	7,6	-34%	187%
Στερεά Ελλάδα	4,5	4,4	7,5	-2%	71%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	6,0	7,3	6%	20%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,5	6,7	5%	22%
Ήπειρος	5,1	3,9	4,6	-24%	20%
Ελλάδα	6,7	6,3	8,0	-5%	26%

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016,

3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 72: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Αττικής κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +4% (από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που κατέγραψε η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση τις αγορές των ΗΠΑ (-5%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ιταλίας (-11%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αυστραλίας (-36%, από 6,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Κύπρος (+15%, από 7,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Ην. Βασίλειο (+21%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Γερμανία (+5%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Γαλλία (+11%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019), Τουρκία (+31%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (+6%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Αττικής σημείωσε αύξηση κατά +41% (από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια της αύξησης της Μέσης Διάρκειας Παραμονής που σημείωσαν όλες οι επιμέρους αγορές, με εξαίρεση την αγορά της Κύπρου (-5%, από 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+28%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 9,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Γερμανία (+48%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), ΗΠΑ (+55%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιταλία (+94%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Γαλλία (+13%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Τουρκία (+14%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2021) και Λοιπές (+49%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Στοιχεία για την αγορά της Αυστραλίας το 2021 δεν δημοσιεύτηκαν λόγω χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Αττικής υπολείπεται κατά -18% και -9% της συνολικής Μέσης Διάρκειας Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016 και 2019 αντίστοιχα ενώ το 2021 την έχει υπερκεράσει κατά 1%.

Πίνακας 60: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

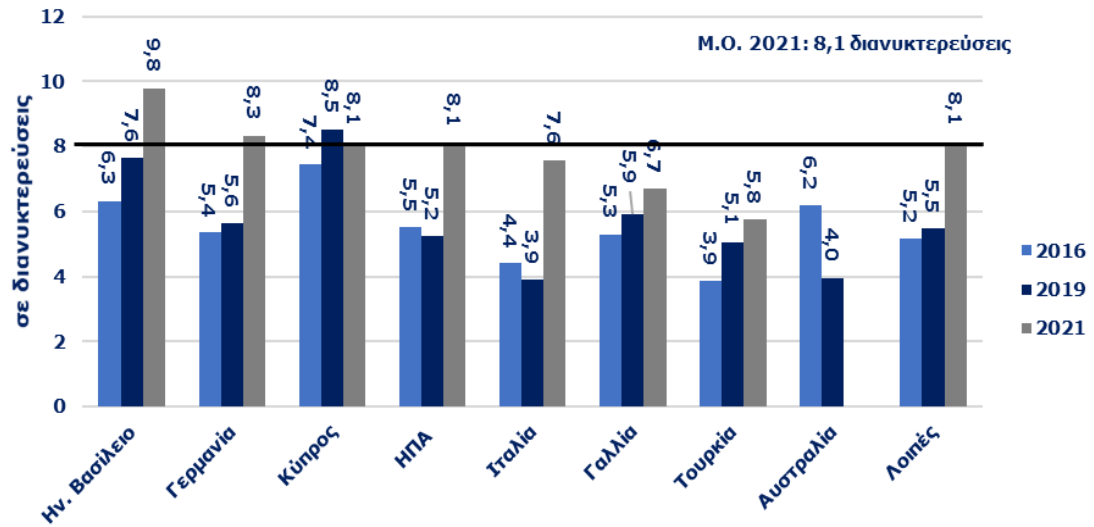
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Αττικής ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021						
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Ην. Βασίλειο	6,3	7,6	9,8	21%	28%	
Γερμανία	5,4	5,6	8,3	5%	48%	
Κύπρος	7,4	8,5	8,1	15%	-5%	
ΗΠΑ	5,5	5,2	8,1	-5%	55%	
Ιταλία	4,4	3,9	7,6	-11%	94%	
Γαλλία	5,3	5,9	6,7	11%	13%	
Τουρκία	3,9	5,1	5,8	31%	14%	
Αυστραλία	6,2	4,0	(:)	-36%		
Λοιπές	5,2	5,5	8,1	6%	49%	
Περιφέρεια	5,5	5,7	8,1	4%	41%	

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Το σύμβολο (:) υποδηλώνει στοιχεία μη-δημοσιευμένα λόγω μικρής αντιπροσωπευτικότητας

Η εικόνα στη Μέση Διάρκεια Παραμονής στις επιμέρους αγορές σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας ήταν μικτή, με τις αγορές της Κύπρου (7,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και του Ην. Βασιλείου (6,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,6 διανυκτερεύσεις το 2019 και 9,8 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, την αγορά της Γερμανίας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (5,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, την αγορά της Αυστραλίας (6,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ΗΠΑ (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2016, της Γαλλίας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο για το 2019 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από τις αγορές της Ιταλίας (4,4 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Τουρκίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 5,8 διανυκτερεύσεις το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 73: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

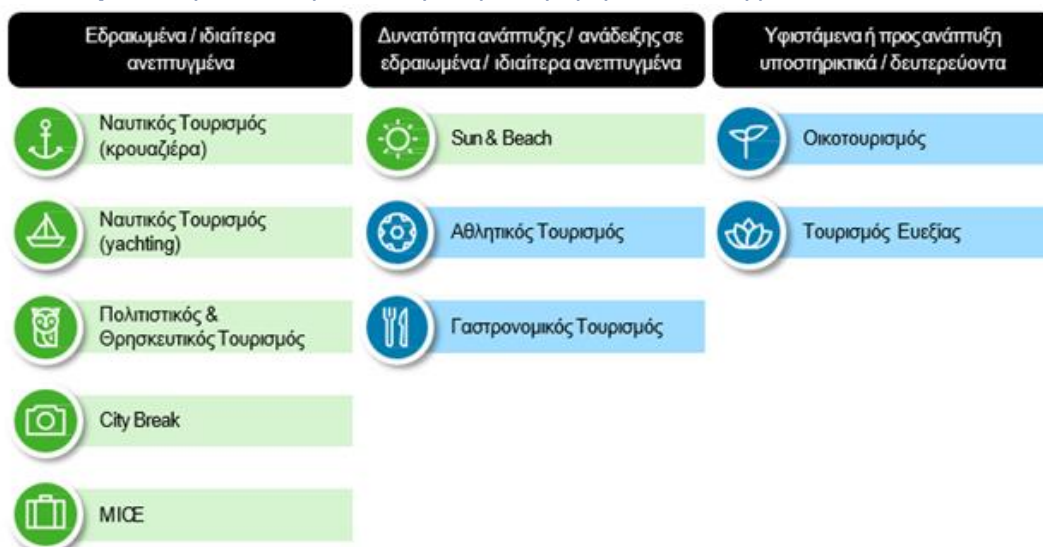
Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Αττικής τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Αττικής».

Η Περιφέρεια Αττικής αποτελεί έναν από τους πιο εδραιωμένους, δημοφιλείς και εμβληματικούς προορισμούς της χώρας, με σημαντική αναπτυξιακή δυναμική σε όλα τα προϊόντα λόγω της εξαιρετικά καλής προσβασιμότητας και των σημαντικών πόρων και υποδομών που διαθέτει, ως το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας, ενώ τα σημαντικά έργα και οι επενδύσεις που έχουν ξεκινήσει/αναμένεται να υλοποιηθούν στο παραλιακό μέτωπο πρόκειται να συμβάλλουν στην ανάπλαση αυτού και στην περαιτέρω τουριστική του αξιοποίηση. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Αττικής και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Η Περιφέρεια Αττικής μπορεί να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία σε επιμέρους προορισμούς όπως η μητροπολιτική Αθήνα και οι περί αυτήν περιοχές της Αττικής, η Αθηναϊκή Ριβιέρα και τα Νησιά του Αργοσαρωνικού.

Πίνακας 61: Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Αττικής

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Η δημιουργία Διεθνούς Συνεδριακού Κέντρου για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού και την καθιέρωση της Ελλάδας ως σημαντικού διεθνούς συνεδριακού προορισμού
- Η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου και η περιβαλλοντική προστασία του
- Η ανάπτυξη του Ελληνικού
- Η αναβάθμιση του κέντρου της πόλης των Αθηνών και του Πειραιά
- Δράσεις βελτίωσης υποστηρικτικών υποδομών μουσείων, αρχαιολογικών χώρων και λοιπών πόρων πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος
- Δράσεις αποκατάστασης και επανένταξης στην πόλη του κτιριακού αποθέματος της Αθήνας, του Πειραιά και των νησιών του Αργοσαρωνικού
- Δράσεις βελτίωσης, ανάδειξης και προστασίας πολιτιστικών πόρων και υποδομών της Αθήνας, του Πειραιά και των νησιών του Αργοσαρωνικού
- Βελτίωση λιμενικών υποδομών και ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας
- Δημιουργία ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για την Περιφέρεια Αττικής

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυση της εποχικότητας.

Πίνακας 62: Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Αττικής
Υφιστάμενες εδραιωμένες αγορές

Υφιστάμενες ή / και νέες αγορές-στόχοι προς ανάπτυξη

Εγχώριος τουρισμός

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+29,2% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυνση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 5,4 π.μ. στις ετήσιες επισκέψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+19,2%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+13,9%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+4,7%)

- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+35,2%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+54,0%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 5,6 π.μ. αντίστοιχα).

Πίνακας 63: Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Αττικής για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Βασικά Μεγέθη		Περιφέρεια Αττικής Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο				Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο		
Επισκέψεις	2019	14,3%	26,5%	37,8%	21,4%	5.923.290	29,2%
	Στόχος	15,9%	29,3%	32,4%	22,3%	7.650.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	16,6%	25,2%	36,4%	21,9%	34.028.020	35,2%
	Στόχος	18,3%	28,0%	30,7%	23,0%	46.013.179	
Έσοδα (σε €)	2019	15,2%	26,9%	36,7%	21,3%	2.591.771.728	54,0%
	Στόχος	16,7%	29,9%	31,1%	22,4%	3.990.539.003	

Περιφέρεια Αττικής			
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	% Δ Στόχος 2030/2019
ΜΔΕ (€)	438	522	19,2%
ΜΔΔ (€)	76	87	13,9%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	5,7	6,0	4,7%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ- ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ¹², 2015-2021

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-54%, από 402

¹² Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019 και 2021 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

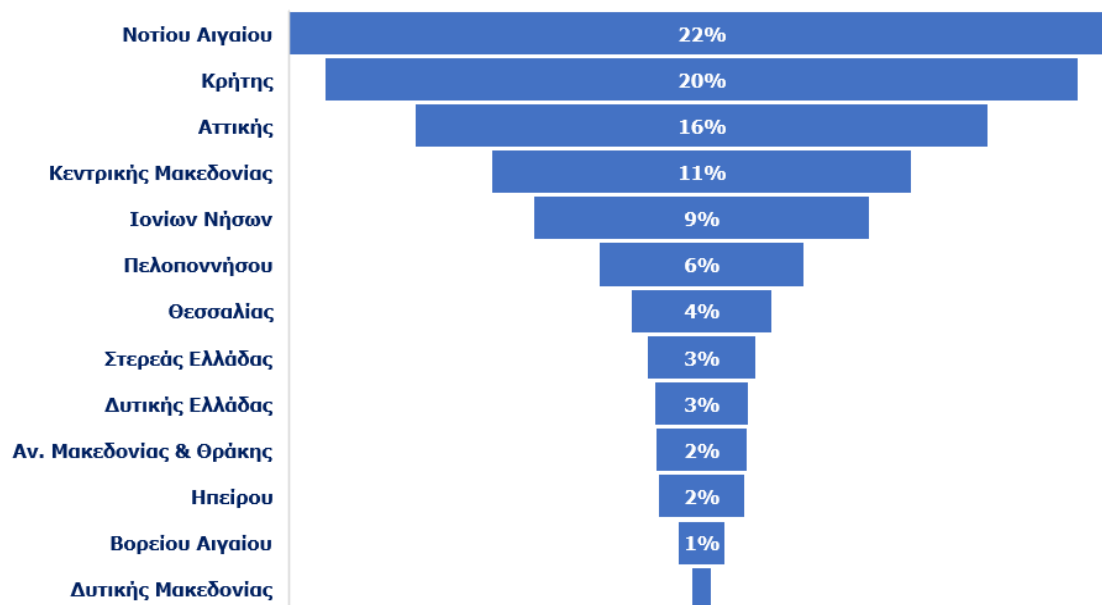
Πίνακας 64: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	3.253.906	79%	-43%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	2.970.799	52%	-41%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	1.658.459	29%	-46%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	1.325.386	67%	-42%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	556.126	41%	-51%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	424.945	59%	-48%
Δυτικής Ελλάδας	645.768	704.592	373.859	9%	-47%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	360.118	19%	-50%
Ηπείρου	385.687	611.459	340.259	59%	-44%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	182.843	14%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	78.556	24%	-48%
Ελλάδα	18.478.701	27.063.766	14.595.911	46%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +27% (από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +32% (από 2,6 εκατ. το 2015 σε 3,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +17% (από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+22%, από 2,6 εκατ. το 2015 σε 3,2 εκατ. το 2019), Ανατολικής Αττικής (+57%, από 425 χιλ. το 2015 σε 667 χιλ. το 2019), Νότιος Τομέας Αθηνών (+22%, από 304 χιλ. το 2015 σε 370 χιλ. το 2019), Πειραιώς (+24%, από 217 χιλ. το 2015 σε 268 χιλ. το 2019), Νήσων (+47%, από 102 χιλ. το 2015 σε 150 χιλ. το 2019), Βόρειος Τομέας Αθηνών (+22%, από 123 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτική Αττική (+129%, από 30 χιλ. το 2015 σε 68 χιλ. το 2019) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (+25%, από 9 χιλ. το 2015 σε 11 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών (71%) σε όρους αφίξεων υπερτερεί των ημεδαπών (29%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2021 το 16% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -53% σε σύγκριση με το 2019 (από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -58% (από 3,5 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -43% (από 1,4 εκατ. το 2019 σε 796 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-58%, από 3,2 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-48%, από 667 χιλ. το 2019 σε 346 χιλ. το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (-51%, από 370 χιλ. το 2019 σε 182 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-48%, από 268 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), Νήσων (-19%, από 150 χιλ. το 2019 σε 121 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-45%, από 151 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Δυτικής Αττικής (-27%, από 68 χιλ. το 2019 σε 50 χιλ. το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-24%, από 11 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 οι αφίξεις αλλοδαπών (65%) σε ξενοδοχειακά καταλύματα υπερτερούν αυτές των ημεδαπών (35%).

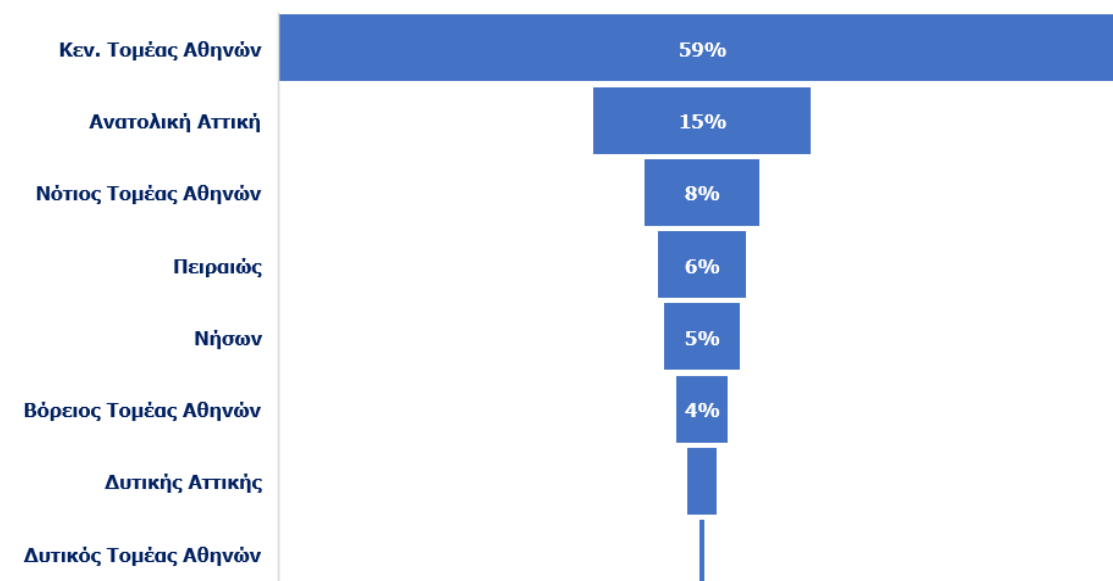
Πίνακας 65: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.916.641	2.438.305	964.685	27%	-60%
	Ημεδαποί	679.709	721.854	370.572	6%	-49%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	296.834	480.794	242.461	62%	-50%
	Ημεδαποί	128.069	185.710	103.674	45%	-44%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	181.505	209.470	85.404	15%	-59%
	Ημεδαποί	122.342	160.618	96.437	31%	-40%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	116.517	163.750	79.243	41%	-52%
	Ημεδαποί	100.235	104.224	60.695	4%	-42%
Νήσων	Αλλοδαποί	35.830	59.550	41.363	66%	-31%
	Ημεδαποί	65.767	90.142	79.926	37%	-11%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	49.234	61.529	23.729	25%	-61%
	Ημεδαποί	74.103	89.538	58.844	21%	-34%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	18.236	43.897	31.499	141%	-28%
	Ημεδαποί	11.686	24.481	18.135	109%	-26%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.193	1.379	326	16%	-76%
	Ημεδαποί	7.708	9.752	8.185	27%	-16%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2.615.990	3.458.674	1.468.710	32%	-58%
	Ημεδαποί	1.189.619	1.386.319	796.468	17%	-43%
Σύνολο Περιφέρειας		3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών (59%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (15%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (8%), Πειραιώς (6%), Νήσων (5%), Βορείου Τομέα Αθηνών (4%), Δυτικής Αττικής (2%) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (0,4%).

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

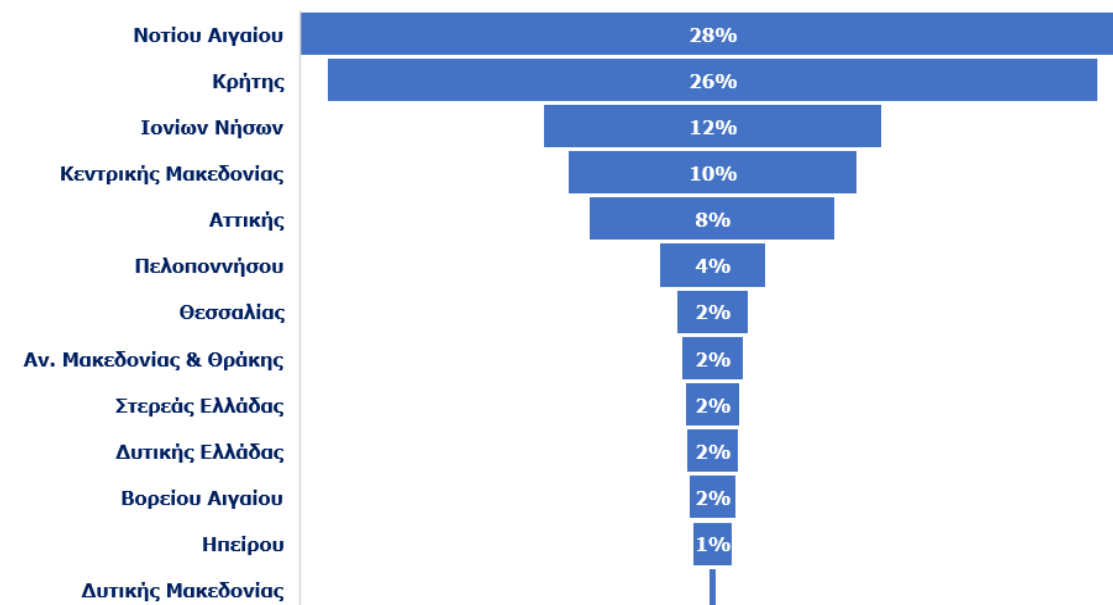
Πίνακας 66: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	16.522.661	63%	-46%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	15.438.808	33%	-45%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	6.769.045	52%	-47%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	5.792.499	32%	-46%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	1.428.986	34%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	1.238.431	20%	-42%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	1.102.170	61%	-49%
Δυτικής Ελλάδας	1.740.236	1.999.273	1.061.237	15%	-47%
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	803.131	75%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	167.669	8%	-46%
Ελλάδα	76.772.113	109.206.980	58.344.644	42%	-47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +28% (από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,6 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +14% (από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (+24%, από 5,3 εκατ. το 2015 σε 6,5 εκατ. το 2019), Ανατολικής Αττικής (+68%, από 920 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Νότιος Τομέας Αθηνών (+14%, από 727 χιλ. το 2015 σε 828 χιλ. το 2019), Νήσων (+40%, από 297 χιλ. το 2015 σε 417 χιλ. το 2019), Πειραιώς (+25%, από 383 χιλ. το 2015 σε 480 χιλ. το 2019), Βόρειος Τομέας Αθηνών (+19%, από 231 χιλ. το 2015 σε 275 χιλ. το 2019), Δυτικής Αττικής (+8%, από 148 χιλ. το 2015 σε 160 χιλ. το 2019) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (+62%, από 14 χιλ. το 2015 σε 23 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών (74%) σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (26%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2021 το 8% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -52% σε σύγκριση με το 2019 (από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -56% (από 7,6 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (-56%, από 6,5 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Ανατολικής Αττικής (-51%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 763 χιλ. το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (-46%, από 828 χιλ. το 2019 σε 445 χιλ. το 2021), Νήσων (-22%, από 417 χιλ. το 2019 σε 325 χιλ. το 2021), Πειραιώς (-46%, από 480 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-41%, από 275 χιλ. το 2019 σε 161 χιλ. το 2021), Δυτικής Αττικής (-54%, από 160 χιλ. το 2019 σε 74 χιλ. το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (-37%, από 23 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (67% έναντι 33%).

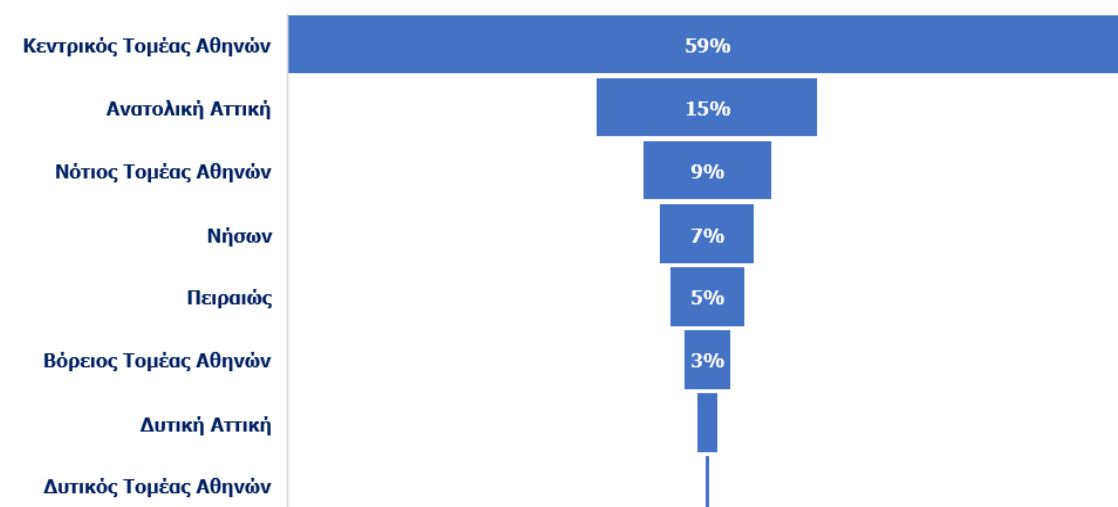
Πίνακας 67: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	3.978.110	5.180.449	2.144.825	30%	-59%
	Ημεδαποί	1.295.733	1.353.886	741.334	4%	-45%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	675.765	1.181.840	554.147	75%	-53%
	Ημεδαποί	244.365	361.353	208.398	48%	-42%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	455.452	509.270	245.337	12%	-52%
	Ημεδαποί	271.205	318.859	199.494	18%	-37%
Νήσων	Αλλοδαποί	128.486	196.215	130.320	53%	-34%
	Ημεδαποί	168.962	220.303	195.066	30%	-11%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	197.237	285.915	140.176	45%	-51%
	Ημεδαποί	186.011	194.520	117.381	5%	-40%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	107.204	119.940	54.217	12%	-55%
	Ημεδαποί	123.353	154.637	106.447	25%	-31%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	117.108	127.391	48.375	9%	-62%
	Ημεδαποί	30.864	33.101	25.986	7%	-21%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2.121	2.930	640	38%	-78%
	Ημεδαποί	12.150	20.238	13.919	67%	-31%
Σύνολο	Αλλοδαποί	5.661.483	7.603.950	3.318.037	34%	-56%
	Ημεδαποί	2.332.643	2.656.897	1.608.025	14%	-39%
Σύνολο Περιφέρειας		7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (59%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (15%), Νοτίου Τομέα Αθηνών (9%), Νήσων (7%), Πειραιώς (5%), Βορείου Τομέα Αθηνών (3%), Δυτικής Αττικής (2%) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (0,3%).

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.4.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-13%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (-0,03%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (-8%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), της Πελοποννήσου (-1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Θεσσαλίας (-4%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Δυτικής Μακεδονίας (-13%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), της Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), της Στερεάς Ελλάδας (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ηπείρου (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αττικής (+1%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν οριακή μείωση κατά -1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (+1%, από 2,6

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

Πίνακας 68: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κρήτης	6,4	5,6	5,2	-13%	-6%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,0	5,2	0%	3%
Ιονίων Νήσων	6,1	5,6	5,1	-8%	-9%
Νοτίου Αιγαίου	5,9	5,3	5,1	-9%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,5	3,5	2%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,0	3,4	1%	15%
Δυτικής Ελλάδας	2,7	2,8	2,8	5%	0%
Πελοποννήσου	2,7	2,6	2,7	-1%	1%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	1%	-2%
Θεσσαλίας	2,4	2,3	2,6	-4%	11%
Ηπείρου	2,3	2,5	2,4	10%	-7%
Αττικής	2,1	2,1	2,2	1%	3%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,1	2,1	-13%	4%
Ελλάδα	4,2	4,0	4,0	-3%	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +1% (από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +2% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Νήσων (-5%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Τομέα Αθηνών (-6%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Τομέα Αθηνών (-3%, από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Αττικής (-53%, από 4,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ενώ αντίθετα οι Ενότητες Ανατολικής Αττικής (+7%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικού Τομέα Αθηνών (+2%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πειραιώς (+1%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικού Τομέα Αθηνών (+30%, από 1,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +3% (από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 1,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Νήσων (-4%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Ανατολικής Αττικής (-5%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικού Τομέα Αθηνών (-18%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-36%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Νοτίου Τομέα Αθηνών (+9%, από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικού Τομέα Αθηνών (+5%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Τομέα Αθηνών (+7%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πειραιώς (+3%, από 1,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,8 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Νήσων	Αλλοδαποί	3,6	3,3	3,2	-8%	-4%
	Ημεδαποί	2,6	2,4	2,4	-5%	0%
Νότιος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,5	2,4	2,9	-3%	18%
	Ημεδαποί	2,2	2,0	2,1	-10%	4%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	2,3	2,5	2,3	8%	-7%
	Ημεδαποί	1,9	1,9	2,0	2%	3%
Κεντρικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,1	2,1	2,2	2%	5%
	Ημεδαποί	1,9	1,9	2,0	-2%	7%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,2	1,9	2,3	-10%	17%
	Ημεδαποί	1,7	1,7	1,8	4%	5%
Πειραιώς	Αλλοδαποί	1,7	1,7	1,8	3%	1%
	Ημεδαποί	1,9	1,9	1,9	1%	4%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1,8	2,1	2,0	20%	-8%
	Ημεδαποί	1,6	2,1	1,7	32%	-18%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	6,4	2,9	1,5	-55%	-47%
	Ημεδαποί	2,6	1,4	1,4	-49%	6%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2,2	2,2	2,3	2%	3%
	Ημεδαποί	2,0	1,9	2,0	-2%	5%
Σύνολο Περιφέρειας		2,1	2,1	2,2	1%	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019) επιδείνωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 42,9% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

Πίνακας 70: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021
Ιονίων Νήσων	60%	57%	53%
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	51%
Κρήτης	62%	57%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	39%
Αττικής	47%	49%	34%
Πελοποννήσου	27%	32%	31%
Θεσσαλίας	30%	32%	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	31%
Δυτικής Ελλάδας	34%	33%	30%
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	29%
Ηπείρου	26%	30%	26%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	16%
Ελλάδα	49%	49%	43%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.4.8 Πληρότητα των Ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2015 σε 49% το 2019). Επιμέρους όλες οι Ενότητες σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση τις Ενότητες Δυτικής Αττικής (από 41% το 2015 σε 40% το 2019) και Νήσων (από 22,4% το 2015 σε 22,0% το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (από 59% το 2015 σε 60% το 2019), Πειραιώς (από 37% το 2015 σε 43% το 2019), Ανατολικής Αττικής (από 34% το 2015 σε 39% το 2019), Νότιος Τομέας Αθηνών (από 44% το 2015 σε 46% το 2019), Βόρειος Τομέας Αθηνών (από 33% το 2015 σε 35% το 2019) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (από 7% το 2015 σε 9% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας σημείωσε επιδείνωση (από 49% το 2019 σε 34% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Νήσων (από 22% το 2019 σε 37% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Κεντρικός Τομέας Αθηνών (από 60% το 2019 σε 35% το 2021), Πειραιώς (από 43% το 2019 σε 34% το 2021), Νότιος Τομέας Αθηνών (από 46% το 2019 σε 33% το 2021), Ανατολικής Αττικής (από 39% το 2019 σε 32% το 2021), Δυτικής Αττικής (από 40% το 2019 σε 31% το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (από 35% το 2019 σε 26% το 2021) και Δυτικός Τομέας Αθηνών (από 9% το 2019 σε 9% το 2021).

Πίνακας 71: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Νήσων	22%	22%	37%
Κεντρικού Τομέα Αθηνών	59%	60%	35%
Πειραιώς	37%	43%	34%
Νοτίου Τομέα Αθηνών	44%	46%	33%
Ανατολικής Αττικής	34%	39%	32%
Δυτικής Αττικής	41%	40%	31%
Βορείου Τομέα Αθηνών	33%	35%	26%
Δυτικού Τομέα Αθηνών	7%	9%	9%
Αττική	47%	49%	34%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2021

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645 χιλ.,

από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

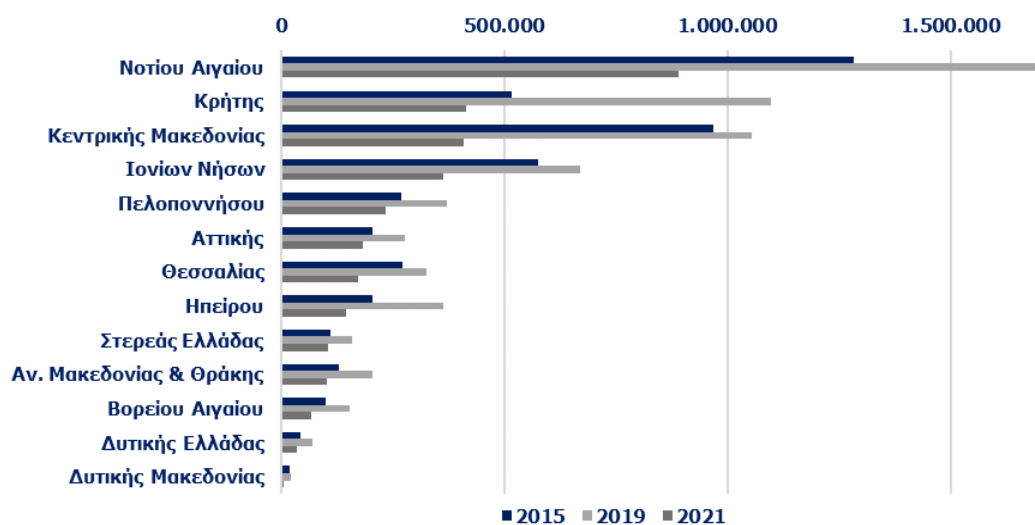
Πίνακας 72: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	655.038	106%	-52%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	233.980	-14%	-56%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	355.993	125%	-65%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	58.125	24%	-28%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	313.867	21%	-67%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	96.008	-39%	-17%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	331.812	24%	-48%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	32.184	-41%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	81.929	81%	-55%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	152.710	13%	-19%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	82.614	55%	-33%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	102.200	24%	-34%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	58.630	28%	-67%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	113.281	11%	-22%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	59.335	139%	-77%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	86.026	11%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	12.403	2372%	-66%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	93.240	12%	-23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	73.274	80%	-56%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	29.740	-4%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	32.132	11%	-70%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	36.206	679%	-26%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.760	24.186	9.378	106%	-61%
	Ημεδαποί	31.494	45.720	26.757	45%	-41%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	1.064	27%	-71%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	5.401	13%	-69%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	3.034.733	5.029.876	2.067.469	66%	-59%
	Ημεδαποί	1.659.619	1.632.747	1.065.858	-2%	-35%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε σύγκριση με το 2015 αυξήθηκε οριακά (από 65% το 2015 σε 66% το 2021) σε αντίθεση με το μερίδιο των ημεδαπών που μειώθηκε οριακά (35% το 2015 έναντι 34% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

Διάγραμμα 78: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +36% (από 204 χιλ. το 2015 σε 278 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +55% (από 80 χιλ. το 2015 σε 124 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +24% (από 124 χιλ. το 2015 σε 154 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -33% (από 278 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -33% (από 124 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -34% (από 154 χιλ. το 2019 σε 102 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 6% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

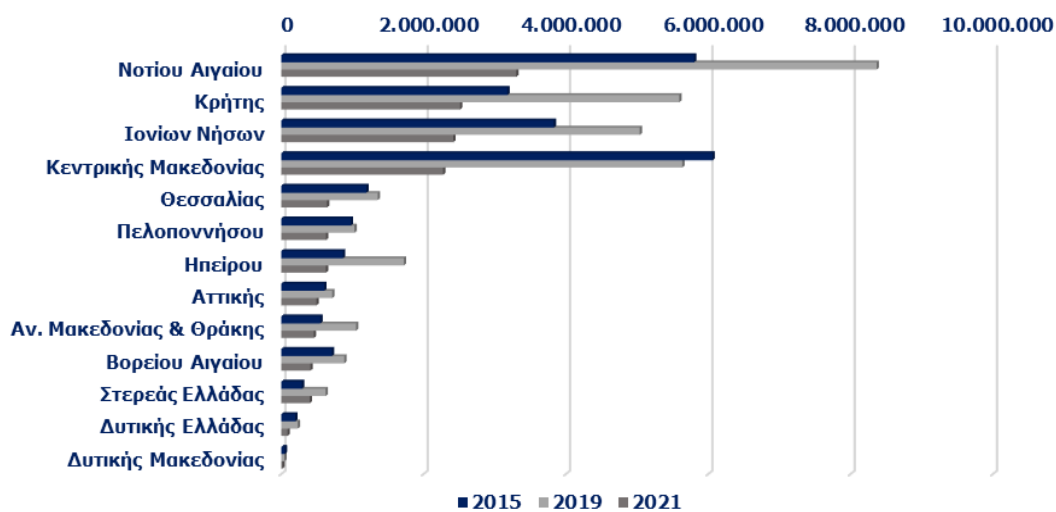
Πίνακας 73: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	2.456.750	113%	-60%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	844.489	-23%	-63%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	2.318.695	78%	-56%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	193.923	54%	-43%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	2.196.233	40%	-54%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	219.538	-36%	-17%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	1.943.792	0%	-63%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	329.655	-50%	-21%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	254.665	18%	-71%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	387.850	5%	-21%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	256.384	39%	-54%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	372.492	-18%	-21%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	343.787	131%	-76%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	283.605	24%	-11%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	232.365	25%	-36%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	261.245	13%	-26%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	344.155	98%	-62%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	112.483	58%	-21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	246.527	-4%	-62%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	162.951	553%	-32%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	63.704	5113%	-74%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	335.937	33%	-12%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	54.848	84.228	19.080	54%	-77%
	Ημεδαποί	140.380	146.720	67.930	5%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.982	6%	-69%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	14.069	-16%	-61%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	17.684.462	26.397.106	10.678.119	49%	-60%
	Ημεδαποί	6.613.860	5.880.459	3.586.167	-11%	-39%
Σύνολο Χώρας		24.298.322	32.277.565	14.264.286	33%	-56%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2021 έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση (από 73% το 2015 σε 75% το 2021) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 25% το 2021).

Διάγραμμα 79: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +19% (από 603 χιλ. το 2015 σε 715 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +25% (από 290 χιλ. το 2015 σε 362 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +13% (από 313 χιλ. το 2015 σε 354 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -31% (από 715 χιλ. το 2019 σε 494 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -36% (από 362 χιλ. το 2019 σε 232 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -26% (από 354 χιλ. το 2019 σε 261 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 3% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -10% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+13%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (+11%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+49%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-17%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-19%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-15%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-5%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (-24%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (-13%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το

2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 74: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	6,7	7,5	6,6	13%	-12%
	Ημεδαποί	6,3	6,9	6,8	8%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	6,5	5,2	6,5	-21%	26%
	Ημεδαποί	3,4	4,2	3,3	25%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	7,1	6,1	7,7	-14%	25%
	Ημεδαποί	5,8	4,8	4,5	-16%	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6,7	5,6	6,2	-18%	11%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	3,4	-17%	-4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	4,9	5,4	4,7	10%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,9	3,8	64%	-2%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,6	5,4	5,8	-3%	7%
	Ημεδαποί	2,7	3,0	3,3	12%	9%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,1	6,6	5,1	111%	-22%
	Ημεδαποί	2,6	3,1	3,6	19%	16%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	5,2	4,8	4,3	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,4	-5%	2%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,3	4,5	3,8	4%	-16%
	Ημεδαποί	4,8	4,3	3,6	-10%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,9	3,0	3,1	-23%	4%
	Ημεδαποί	3,5	2,5	2,4	-27%	-3%
Αττικής	Αλλοδαποί	3,6	2,9	2,8	-20%	-4%
	Ημεδαποί	2,5	2,3	2,6	-9%	11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2,1	1,8	1,9	-17%	6%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,6	-25%	27%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	4,7	3,5	2,0	-25%	-42%
	Ημεδαποί	4,5	3,2	2,5	-28%	-21%
	Αλλοδαποί	5,8	5,2	5,2	-10%	-2%
	Ημεδαποί	4,0	3,6	3,4	-10%	-7%
Σύνολο Χώρας		5,2	4,8	4,6	-6%	-6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -13% (από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -20% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -9% (από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Αττικής σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +4% (από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -4% (από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +11% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

5.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021

5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

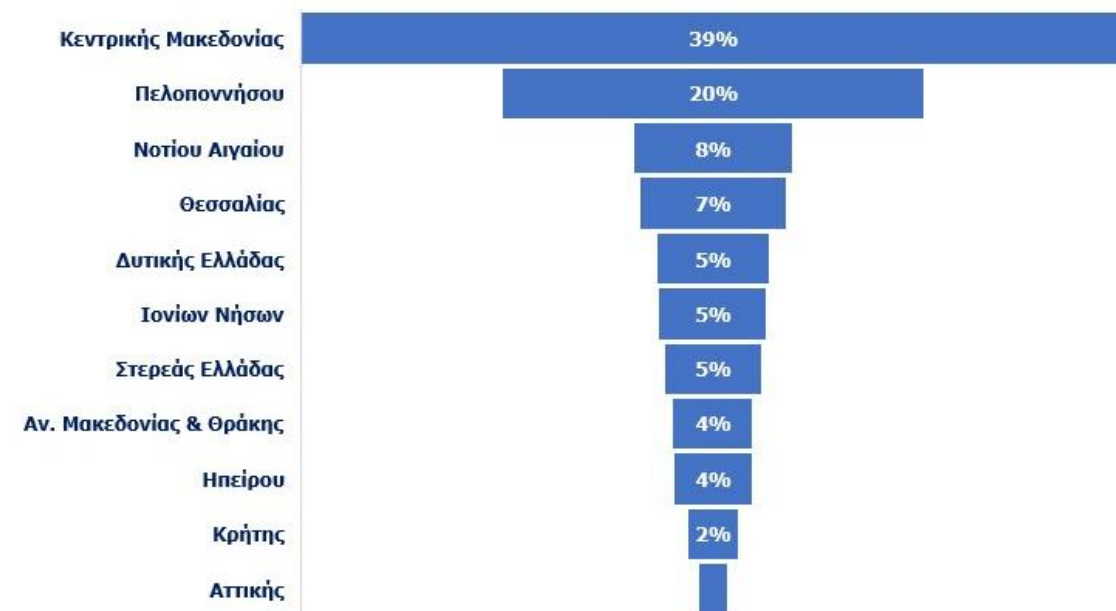
Πίνακας 75: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	111.571	38%	-18%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	57.308	37%	-35%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	21.633	37%	-63%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	20.032	50%	-32%
Δυτικής Ελλάδας	23.165	32.208	15.414	39%	-52%
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	14.674	62%	-43%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	13.047	5%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	10.900	58%	-68%
Ηπείρου	11.761	22.027	10.570	87%	-52%
Κρήτης	12.312	14.345	6.998	17%	-51%
Αττικής	12.729	13.786	3.962	8%	-71%
Βορείου Αιγαίου	0	791	0		-100%
Ελλάδα	342.478	475.668	286.109	39%	-40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειαία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (39%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 59% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

Διάγραμμα 80: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +8% (από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 11 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +39% (από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ανατολικής Αττικής (-21%, από 4 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και Βορείου Τομέα Αθηνών (-36%, από 2 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Δυτικού Τομέα Αθηνών (+36%, από 6 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (+31%, από 806 αφίξεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (86% έναντι 14%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2021 το 1% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -71% σε σύγκριση με το 2019 (από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -68% (από 12 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -89% (από 2 χιλ. το 2019 σε 223 αφίξεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-60%, από 9 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), Ανατολική Αττική (-82%, από 3 χιλ. το 2019 σε 551 αφίξεις το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 1 χιλ. το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (94% έναντι 6%).

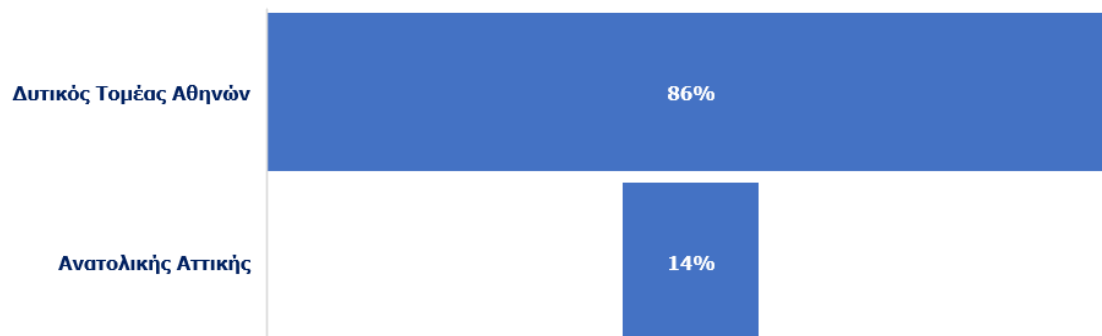
Πίνακας 76: Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	6.296	8.567	3.408	36%	-60%
	Ημεδαποί	13	7	3	-46%	-57%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	3.183	1.846	331	-42%	-82%
	Ημεδαποί	634	1.162	220	83%	-81%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	1.674	1.135	0	-32%	-100%
	Ημεδαποί	123	12	0	-90%	-100%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	171	292	0	71%	-100%
	Ημεδαποί	635	765	0	20%	-100%
Σύνολο	Αλλοδαποί	11.324	11.840	3.739	5%	-68%
	Ημεδαποί	1.405	1.946	223	39%	-89%
Σύνολο Περιφέρειας		12.729	13.786	3.962	8%	-71%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 86% και ακολουθεί η Ενότητα Ανατολικής Αττικής (14%).

Διάγραμμα 81: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

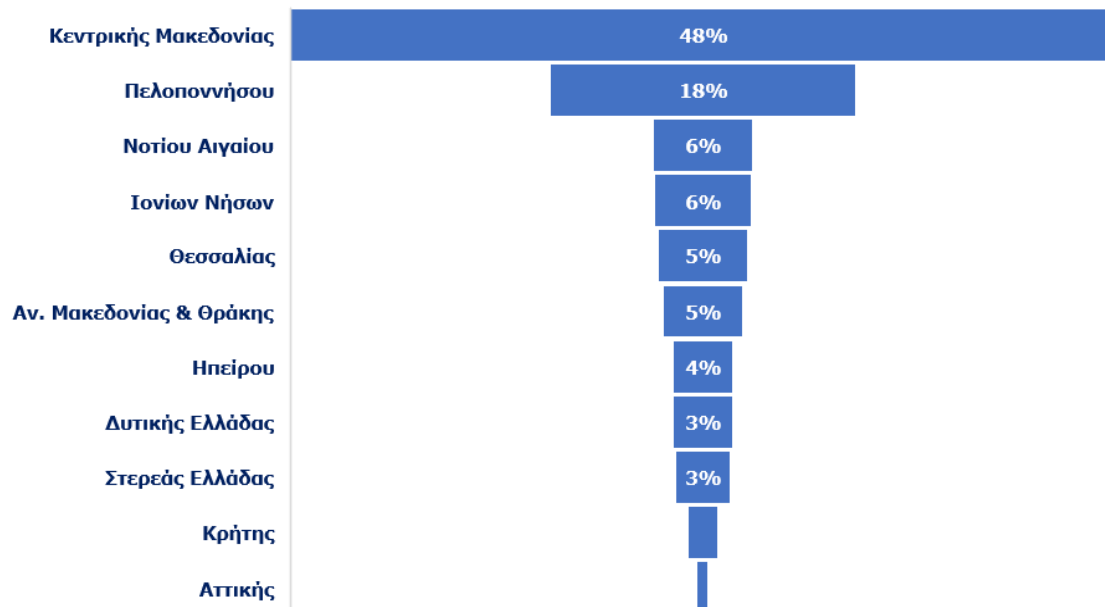
Πίνακας 77: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	615.988	35%	-29%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	227.824	25%	-30%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	74.705	39%	-61%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	72.794	67%	-43%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	66.702	86%	-34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	59.121	54%	-64%
Ηπείρου	50.850	75.119	45.357	48%	-40%
Δυτικής Ελλάδας	88.571	108.484	44.643	22%	-59%
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	40.173	15%	-43%
Κρήτης	43.984	44.344	22.240	1%	-50%
Αττικής	37.732	31.049	8.336	-18%	-73%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	0		-100%
Ελλάδα	1.560.229	2.109.923	1.277.883	35%	-39%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και της Πελοποννήσου (18%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 66% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

Διάγραμμα 82: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά -18% (από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 26 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -54% (από 12 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών (+38%, από 13 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ανατολικής Αττικής (-38%, από 11 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019), Βορείου Τομέα Αθηνών (-64%, από 8 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Αττικής (-40%, από 6 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (83% έναντι 17%).

Η Περιφέρεια Αττικής αντιπροσώπευε το 2021 το 1% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -73% σε σύγκριση με το 2019 (από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -71% (από 26 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -82% (από 5 χιλ. το 2019 σε 964 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-63%, από 18 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Ανατολική Αττική (-75%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 3 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 3 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (88% έναντι 12%).

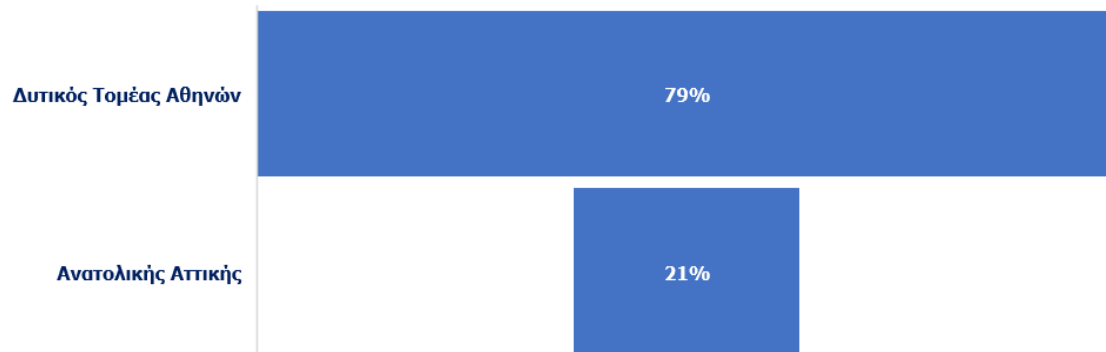
Πίνακας 78: Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Δυτικού Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	12.804	17.720	6.561	38%	-63%
	Ημεδαποί	20	12	27	-40%	125%
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	8.284	3.774	811	-54%	-79%
	Ημεδαποί	3.162	3.357	937	6%	-72%
Βορείου Τομέα Αθηνών	Αλλοδαποί	4.211	2.736	0	-35%	-100%
	Ημεδαποί	3.534	45	0	-99%	-100%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	897	1.484	0	65%	-100%
	Ημεδαποί	4.820	1.921	0	-60%	-100%
Σύνολο	Αλλοδαποί	26.196	25.714	7.372	-2%	-71%
	Ημεδαποί	11.536	5.335	964	-54%	-82%
Σύνολο Περιφέρειας		37.732	31.049	8.336	-18%	-73%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Δυτικού Τομέα Αθηνών το 2021 αντιπροσώπευε το 79% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας με την Ενότητα Ανατολικής Αττικής (21%) να ακολουθεί.

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

5.6.1 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+3%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+9%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (-2%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Ήπειρο (-21%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοπόννησο (-8%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτη (-13%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτική Ελλάδα (-12%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αττική (-24%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Στο Βόρειο Αιγαίο δεν καταγράφηκε κίνηση στα κάμπινγκ το 2015 ενώ το 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής ήταν 2,5 διανυκτερεύσεις.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

Πίνακας 79: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	6,5	6,4	5,5	-2%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,8	5,4	-3%	12%
Ιονίων Νήσων	4,8	5,0	5,0	3%	0%
Ηπείρου	4,3	3,4	4,3	-21%	26%
Πελοποννήσου	4,0	3,7	4,0	-8%	7%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,3	3,5	1%	4%
Θεσσαλίας	2,8	3,5	3,3	24%	-4%
Κρήτης	3,6	3,1	3,2	-13%	3%
Στερεάς Ελλάδας	3,0	3,3	3,1	9%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	3,8	3,4	2,9	-12%	-14%
Αττικής	3,0	2,3	2,1	-24%	-7%
Βορείου Αιγαίου		2,5			-100%
Ελλάδα	4,6	4,4	4,5	-3%	1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.2 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην επικράτεια της κατά -24% (από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσε μείωση κατά -6% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -67% (από 8,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα του Δυτικού Τομέα Αθηνών (+2%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ανατολικής Αττικής (-21%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Τομέα Αθηνών (-44%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Αττικής (-55%, από 7,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Περιφέρεια Αττικής την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ της επικράτειας της κατά -7% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -9% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +58% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την Ενότητα Ανατολικής Αττικής (+34%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Δυτικός Τομέας Αθηνών (-7%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 1,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Βόρειος Τομέας Αθηνών (-100%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Αττικής (-100%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

Πίνακας 80: Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Αττικής ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019- 2021	%Δ 2020- 2021
Ανατολικής Αττικής	Αλλοδαποί	2,6	2,0	2,5	-21%	20%
	Ημεδαποί	5,0	2,9	4,3	-42%	47%
Δυτικός Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,0	2,1	1,9	2%	-7%
	Ημεδαποί	1,5	1,7	9,0	11%	425%
Βόρειος Τομέας Αθηνών	Αλλοδαποί	2,5	2,4		-4%	-100%
	Ημεδαποί	28,7	3,8		-87%	-100%
Δυτικής Αττικής	Αλλοδαποί	5,2	5,1		-3%	-100%
	Ημεδαποί	7,6	2,5		-67%	-100%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2,3	2,2	2,0	-6%	-9%
	Ημεδαποί	8,2	2,7	4,3	-67%	58%
Σύνολο Περιφέρειας		3,0	2,3	2,1	-24%	-7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία¹³ τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό¹⁴.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁵, ΚΠΦ¹⁶, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

¹³ Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

¹⁴ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁵ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹⁶ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 81: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5*, 4*, 3* και 2*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2*, 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4*, 3* και 2* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ

ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 82: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 82, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 81.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Αττικής βασίζεται στην ταυτοποίηση 160 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 14.252 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 55% των μονάδων και το 68% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 41% των μονάδων και το 54% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 38% των μονάδων και το 46% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 15% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 83: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	6.594	9.962	7.061	7.327
Κύκλος Εργασιών	398.232.446	277.121.892	108.554.126	60.742.404
ΚΠΦΤΑ	92.722.678	76.527.064	25.666.858	4.245.642
ως % του Κύκλου Εργασιών	23%	28%	24%	7%
ΚΠΦ	10.782.093	49.293.461	16.400.214	-1.283.283
ως % του Κύκλου Εργασιών	3%	18%	15%	-2%
Καθαρά Πάγια	620.940.516	156.990.611	43.721.760	1.800.587
Ίδια Κεφάλαια	863.700.932	471.302.574	201.028.757	87.006.109
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	689.200.776	76.350.919	30.246.762	27.780.053
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,2	0,2	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	7,4	1,0	1,2	6,5

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 845 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 1,6 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 823 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 823 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τις άλλες κατηγορίες, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια. Αναφορικά με τους δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), τα 5* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα ΚΠΦΤΑ ενώ όσον αφορά στα ΚΠΦ τα υψηλότερα καταγράφονται στα 4* ξενοδοχεία.

- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 5* και 3* ως ικανοποιητικός ενώ των 2* ως χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4* και 3* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός, των 5* ως χαμηλός ενώ των 2* είναι αρνητικός.
- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς για όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, με εξαίρεση τον δείκτη Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά ΚΠΦΤΑ για τα 5* και 2* ξενοδοχεία που κρίνεται ως υψηλός.

Πίνακας 84: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Αττικής, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Αττικής, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	60.393	27.818	15.374	8.290
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	94.168	15.759	6.192	246
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	130.983	47.310	28.470	11.875
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	104.519	7.664	4.284	3.791

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 84, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5* (βλ. Πίνακα 81) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα στην Περιφέρεια Αττικής - εξαίρεση αποτελούν μόνο τα Καθαρά Πάγια και τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο για τα 2* ξενοδοχεία. Σε ότι αφορά στα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο, αυτό ισχύει μόνο για τα ξενοδοχεία 5* και 2* ενώ στις κατηγορίες 4* και 3* ισχύει το αντίστροφο.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι σχεδόν 1,8 υψηλότερος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Πάγια και επενδεδυμένα Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι περίπου εξαπλάσια και τριπλάσια αντίστοιχα στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Πάγια και επενδεδυμένα Κεφάλαια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η

εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 81.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2021

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.096 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2021 βασίζονται σε 260.429 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 85: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-21		
Περιφέρεια	2019	2021
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,7%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	89,0%
Κεν. Μακεδονία	86,9%	87,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,8%
Δωδεκάνησα	86,4%	87,6%
Κρήτη	87,1%	87,1%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,8%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Πελοπόννησος	86,2%	86,7%
Ιόνια Νησιά	85,3%	86,0%
Αττική	85,9%	85,8%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	85,4%
GRI	87,1%	87,6%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 85 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της

χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2021), Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες: Κυκλάδες (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 86,9% το 2019 σε 87,8% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 86,7% το 2019 σε 87,8% το 2021), Δωδεκάνησα (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021), Κρήτη (από 87,1% το 2019 σε 87,1% το 2021), Στερεά Ελλάδα (από 85,8% το 2019 σε 86,8% το 2021), Πελοπόννησος (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Ιόνια Νησιά (από 85,3% το 2019 σε 86,0% το 2021). Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 85,4% και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που διαθέτουμε στοιχεία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 86: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής ανά κατηγορία αστεριού, 2019-21		
	2019	2021
5*	88,8%	88,0%
4*	85,7%	86,0%
3*	85,4%	85,3%
1*- 2*	84,6%	84,7%
GRI	85,9%	85,8%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Αττικής σημείωσε οριακή επιδείνωση την περίοδο 2019-2021 (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Αττικής είναι ότι καταγράφει το δεύτερο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης από όλες τις εξεταζόμενες Περιφέρειες, πίσω μόνο από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Επιμέρους, η εικόνα ανά κατηγορία αστεριού είναι μικτή την περίοδο 2019-2021, με τα 4* (από 85,7% το 2019 σε 86,0% το 2021) και τα 1*-2* (από 84,6% το 2019 σε 84,7% το 2021) να εμφανίζουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών τους ενώ τα 5* (από 88,8% το 2019 σε 88,0% το 2021) και τα 3* (από 85,4% το 2019 σε 85,3% το 2021) επιδείνωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών τους.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Αττικής (βλ. [ΦΕΚ 156/Α/1.8.2014](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Άρθρο 1 - Ορισμός και περιεχόμενο του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας – Αττικής

Το νέο ΡΣΑ επέχει ταυτόχρονα και θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Αττικής, σύμφωνα με την παρ. 8α του άρθρου 6 του ν. 4269/2014 (Α' 142).

Άρθρο 2 - Χρονική διάρκεια

Το νέο ΡΣΑ στηρίζεται σε προβολές πληθυσμιακών και οικονομικών μεγεθών και αναπτυξιακών προβλέψεων με χρονική διάρκεια έως και το έτος 2021.

Άρθρο 4 - Ισορροπη οικονομική ανάπτυξη, ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας – Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων

Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας–Αττικής και η χωρικά στοχευμένη εξειδίκευση σε σχέση με τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα επιδιώκεται μεταξύ άλλων με:

δ) ενίσχυση της βιομηχανίας και της επιχειρηματικότητας με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και επιδίωξη οργάνωσης των επιχειρήσεων σε συστάδες ομοειδών ή και συμπληρωματικών (clusters),

ε) αύξηση της ελκυστικότητας της Αθήνας–Αττικής ως τουριστικού προορισμού με διεθνή ακτινοβολία, με:

αα) ενίσχυση της τουριστικής υποδομής, διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, επέκταση της τουριστικής περιόδου και

ββ) δικτύωση των πολιτιστικών πόλων και του φυσικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 9 - Κατευθύνσεις για την οργάνωση Χωρικών Ενοτήτων

1.1. Χωρική Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας:

Το Μητροπολιτικό κέντρο Αθήνας αποτελεί το επιτελικό κέντρο της Μητροπολιτικής Περιοχής και της χώρας. Επιδιώκεται, σε όλους τους τομείς η γενικότερη ενίσχυση του ρόλου του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η αναβάθμιση των πολιτιστικών της πόρων, η συμπλήρωση και η αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών Μητροπολιτικού επιπέδου στην κατεύθυνση προώθησης του αστικού τουρισμού, όπως συνεδριακού, εκθεσιακού, αθλητικού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού, αναψυχής, υγείας, καθώς και η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της πόλης και η αναβάθμιση του κοινωνικού εξοπλισμού.

1.5. Χωρική Υποενότητα Νότιας Αθήνας:

Διατηρείται ο χαρακτήρας της ως περιοχή κυρίως κατοικίας, αλλά και τουρισμού, αναψυχής και εμπορίου.

2. Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής:

2.1. Χωρική Υποενότητα Μεσογείων

α) Η Χωρική Υποενότητα Μεσογείων συνιστά την ευρύτερη περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, του οποίου ο ρόλος ως κυρίας από αέρος πύλης εισόδου στη χώρα απαιτεί τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβάλλοντος χώρου.

δ) Κατεύθυνση για τη Χωρική Υποενότητα αποτελεί επίσης η προώθηση κατά προτεραιότητα του συνεδριακού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού και περιηγητικού τουρισμού.

2.2. Χωρική Υποενότητα Λαυρεωτικής

β) Με βάση τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και την ύπαρξη πολιτιστικής κληρονομιάς διεθνούς ακτινοβολίας, βασική προωθητική δραστηριότητα για την περιοχή αποτελεί η ανάδειξη αυτών των στοιχείων και η αναβάθμιση της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή μέσω και της σύνδεσής τους με το Λιμένα του Λαυρίου.

δ) Προωθείται η ισχυροποίηση της δυναμικής του Λαυρίου με ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς του και σύνδεσή της με την έρευνα και καινοτομία, η οργάνωση των δραστηριοτήτων και η ενίσχυση υποδομών του τουρισμού.

3. Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής

3.1. Χωρική Υποενότητα Θρυσίου

Μεταξύ άλλων άξονας προτεραιότητας είναι:

ζ) η ενίσχυση του πολιτιστικού και τουριστικού χαρακτήρα της Ελευσίνας, η οποία αποτελεί περιοχή αρχαιολογικών μνημείων διεθνούς ακτινοβολίας.

3.2. Χωρική Υποενότητα Μεγαρίδας

α) Επιδιώκεται η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων στον πρωτογενή τομέα, η διασφάλιση και ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, στις περιοχές Μεγάρων, Ερυθρών και Οινόης με προοπτική πρωτογενούς καθετοποίησης και σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με την τουριστική ανάπτυξη.

4. Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής

α) Προωθείται η ανάπτυξη του τουρισμού υπό το πρίσμα της δικτύωσης με την περιοχή της Αθήνας–Αττικής, προκειμένου ο νησιωτικός χώρος της Περιφέρειας να αποτελεί συνδυασμένο προορισμό διεθνούς εμβέλειας.

β) Προκρίνεται η ήπια ανάπτυξη, ανάλογα με τα κατά τόπους συγκριτικά πλεονεκτήματα, με έμφαση στο σεβασμό της ευαισθησίας του νησιώτικου και παράκτιου τοπίου και περιβάλλοντος. Η ήπια οικιστική ανάπτυξη πρέπει να συσχετίζεται με την αναζωογόνηση των φθινόντων οικισμών και την περιορισμένη επέκταση των υπαρχόντων.

γ) Προωθούνται ειδικά επιλεγμένες μορφές τουρισμού και η διασύνδεσή τους με δίκτυο πολιτισμικών και τουριστικών, χερσαίων και θαλάσσιων διαδρομών.

Άρθρο 10 - Οικιστικό Δίκτυο και Δίκτυο Πολεοδομικών Κέντρων

3.1. Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας – Πειραιά

α) Για το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας, επιδιώκεται μεταξύ άλλων:

εε) Ο καθορισμός του ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού.

Άρθρο 16 - Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και διαχείριση του παράκτιου χώρου

2. Οι στόχοι και κατευθύνσεις γενικά για τον παράκτιο χώρο περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

α) Αξιοποίηση, προκειμένου να συμβάλλει στην ανάδειξη της Αθήνας-Αττικής σε τουριστικό πόλο διεθνούς ακτινοβολίας, με δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής.

3. Εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας **Σχέδιο-Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)**, το οποίο μπορεί να αναφέρεται είτε στη στενή ζώνη δημόσιου χαρακτήρα (κρίσιμη ζώνη), είτε σε ευρύτερες ζώνες επιρροής του παράκτιου χώρου (δυναμική ζώνη), είτε και στις δύο. Τα ΣΟΔΑΑ εκπονούνται κατά Χωρικές Ενότητες, περιέχουν κατευθύνσεις προς τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, το δε περιεχόμενό τους αναλύεται στο Παράρτημα VI.

Άρθρο 30 - Οργάνωση Συστήματος Μεταφορών

1. Διευρωπαϊκά και Υπεραστικά Δίκτυα Μεταφορών: αεροδρόμια, λιμάνια και τερματικοί σταθμοί.

- α) **Κύριος επιβατικός– εμπορευματικός Αερολιμένας** είναι ο διεθνής αερολιμένας «Ελευθέριος Βενιζέλος», ως κόμβος εθνικής, ευρωπαϊκής και διηπειρωτικής σημασίας.
- β) **Κύριοι επιβατικοί λιμένες** είναι ο κεντρικός επιβατικός λιμένας Πειραιά και συμπληρωματικά οι επιβατικοί λιμένες Λαυρίου και Ραφήνας.
- γ) **Κύριοι επιβατικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί** είναι οι Αθηνών – Πειραιά, καθώς και το σιδηροδρομικό κέντρο Αχαρνών (ΣΚΑ).
- δ) **Κύριοι σιδηροδρομικοί άξονες** είναι ο κλάδος σιδηροδρομικού σταθμού Πειραιά, σιδηροδρομικού σταθμού Αθηνών ΣΚΑ – Βόρεια Ελλάδα, ο κλάδος ΣΚΑ – Κόρινθος – Κιάτο – Πάτρα στη νέα χάραξη Σιδηροδρομικής Γραμμής Υψηλής Ταχύτητας (ΣΓΥΤ).
- ε) Νέος **κεντρικός σταθμός υπεραστικών λεωφορείων εξωτερικού και εσωτερικού**, όπως ΚΤΕΛ: πλησίον του σταθμού Μετρό Ελαιώνας και σε άμεση γειτνίαση με το εθνικό οδικό δίκτυο.

2. Δίκτυα Δημόσιας Συγκοινωνίας, Μέσα Σταθερής Τροχιάς

Οι δημόσιες συγκοινωνίες μητροπολιτικής εξυπηρέτησης οργανώνονται σε δύο (2) βασικά δίκτυα, το πρωτεύον και το δευτερεύον.

3. Συγκοινωνιακά κέντρα, σταθμοί μετεπιβίβασης και αμαξοστάσια

4. Κύριο Οδικό Δίκτυο Αττικής

β) Οι άξονες που συγκροτούν το κύριο οδικό δίκτυο Αττικής ιεραρχούνται σε άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και σε πρωτεύοντες και δευτερεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας.

γ) Οι άξονες διαπεριφερειακής σημασίας, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστικά ελεύθερων και ταχειών λεωφόρων, διαχειρίζονται τις μεγαλύτερες ροές μετακινήσεων, αγαθών και προσώπων μεταξύ των κύριων πυλών – εισόδων στην Αττική.

δ) Οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας λειτουργούν ως βασικοί διανεμητήριοι για τις κυριότερες ροές εισόδου στον πυρήνα του πολεοδομικού συγκροτήματος. Στο σύνολό τους οι πρωτεύοντες άξονες μητροπολιτικής σημασίας, σε συνεργασία με τους άξονες διαπεριφερειακής σημασίας και, ιδιαίτερα, με την **Αττική Οδό**, συγκροτούν περιμετρικούς δακτυλίους, σε τρεις διαβαθμίσεις εγγύτητας ως προς την κεντρική περιοχή.

5. Πολιτική στάθμευσης

Οι βασικές κατευθύνσεις της πολιτικής στάθμευσης περιλαμβάνουν:

ε) Καθορισμός χώρων στάσης και στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων, με πρωτοβουλία των εμπλεκόμενων δήμων σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και τον Οργανισμό Αθήνας.

6. Παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας υπερτοπικού και τοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 33 - Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας

Η αρμοδιότητα επί του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας–Αττικής ανήκει στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας. Από την κατάργηση του ΟΡΣΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4250/2014 (Α' 74), η ως άνω αρμοδιότητα μεταφέρεται στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού

Αθήνας-Αττικής που συστήθηκε με την παρ. 4α του άρθρου 12 του ν. 4250/2014 και υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 28 - Τουρισμός

1. Για την οργάνωση των δραστηριοτήτων του τουρισμού στην Αττική ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΑΠ 67659/2013, Β' 3155).

Βασικοί στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

- α) Ενδυνάμωση της ελκυστικότητας της Αθήνας-Αττικής ως ευρωπαϊκού μητροπολιτικού τουριστικού προορισμού με διεθνή και εθνική ακτινοβολία.
- β) Εδραίωση του ρόλου της Αθήνας-Αττικής ως «Πόλης – Πύλης» σε επίπεδο χώρας για τον τουρισμό και συγκράτηση κατά το δυνατόν της τουριστικής κίνησης με συγκρότηση αναγνωρίσιμης τουριστικής ταυτότητας.
- γ) Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη με στόχους την οικονομική ευημερία, την κοινωνική και ενδοπεριφερειακή συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία.

2. Επί μέρους στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα τουρισμού είναι οι εξής:

- α) Η εξασφάλιση της προστασίας και της βιωσιμότητας των φυσικών πόρων και περιβαλλοντική αναβάθμιση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος.
- β) Η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και η προώθηση του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης των υφιστάμενων καταλυμάτων, καθώς και της ανάπτυξης νέων με όρους «πράσινης ανάπτυξης».
- γ) Η βελτίωση της απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας του τομέα στην Αττική, με την προσαρμογή και τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος.
- δ) Η διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από το διεθνή και από τον εθνικό χώρο.
- ε) Η ορθολογική οργάνωση και η ανάπτυξη του τομέα, βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και χαρακτηριστικών των περιοχών, στα πλαίσια των επιμέρους χωρικών ενοτήτων.
- στ) Η αξιοποίηση των ολυμπιακών εγκαταστάσεων.
- ζ) Η προώθηση της Αττικής, ως προορισμού συνεδριακού τουρισμού (MICE), και η ενίσχυση της τουριστικής έλξης της Αττικής, ως αυτόνομου προορισμού αστικού τουρισμού σύντομης διάρκειας (city break), με κατάλληλες επενδύσεις

και εγκαταστάσεις που θα ενισχύσουν τη θέση της πόλης ως παγκόσμιου πόλου έλξης.

- η) Η ανάπτυξη στην Αττική ειδικών και εναλλακτικών νέων μορφών τουρισμού, όπως ιδίως ο συνεδριακός, ο θαλάσσιος και ο ιατρικός τουρισμός. Οι νέες μορφές τουρισμού περιλαμβάνουν το συνεδριακό, τον ιατρικό τουρισμό. Οι υποδομές για την ανάπτυξη των νέων μορφών τουρισμού αναφέρονται ενδεικτικά στο Παράρτημα XIII.
- θ) Η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας εγκαταστάσεων ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και εξυπηρέτησης των επιβατών τους, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των ωφελειών από την ανάπτυξη της κρουαζιέρας στην Αττική, καθώς επίσης και η αντιμετώπιση πιθανών επιπτώσεων στους τόπους προορισμού και επισκέψεων. Κατευθύνσεις δίνονται στο Παράρτημα XIII.

3. Οι κατευθύνσεις χωρικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού είναι οι εξής:

- α) Προωθείται η χωρική διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς, ανάλογα με το χαρακτήρα και τις δυνατότητες κάθε χωροταξικής ενότητας και τις αλληλεξαρτήσεις με τις παρακείμενες Περιφέρειες Πελοποννήσου (Κορινθία, Αργολίδα) και Στερεάς Ελλάδας (Βοιωτία, Εύβοια, Φωκίδα), Κυκλάδων (Β-ΒΔ Κυκλάδες), με χωρική κατανομή των ανάλογων μέτρων τουριστικής πολιτικής για την ανάπτυξή της.
- β) Ο κατεξοχήν τρόπος ανάπτυξης του τουρισμού είναι ο αστικός τουρισμός.
- γ) Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης τουριστικής υποδομής, καθώς και η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.
- δ) Ειδικά για το κέντρο της Αθήνας, η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της υποβάθμισης του ιστορικού κέντρου της, πρόκειται να συμβάλει στην ανάδειξη του ως πυρήνα city break τουρισμού. Γι' αυτό, οι όποιες πολιτικές και παρεμβάσεις στο κέντρο της Αθήνας οφείλουν να λαμβάνουν ως σημαντική συνιστώσα του σχεδιασμού την πολιτική για ανάδειξη του κέντρου ως τουριστικού πόλου.
- ε) Ο σχεδιασμός και η ανάδειξη ειδικών διαδρομών περιπάτου και επισκέψεων που αναδεικνύουν τα ιστορικά χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με τα ενδιαφέροντα της σύγχρονης πόλης.
- στ) Η δημιουργία και η ανάδειξη διαδρομών και δικτύων περιοχών που συγκεντρώνουν στοιχεία φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Κυριότερες τέτοιες περιοχές είναι ο Μαραθώνας, το Τατόι, η Μακρόνησος, το Σούνιο, η

ευρύτερη περιοχή της Λαυρεωτικής, η Ελευσίνα και το νησιωτικό σύμπλεγμα της Αττικής.

- ζ) Η επανάχρηση του υφιστάμενου κτηριακού αποθέματος οποιασδήποτε χρήσης, για τη μετατροπή του σε τουριστικά καταλύματα.
- η) Η κατασκευή νέων καταλυμάτων επιτρέπεται εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ ή σε οργανωμένες τουριστικές αναπτύξεις μεγάλης κλίμακας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην επόμενη περίπτωση θ'.
- θ) Η χωροθέτηση των τουριστικών υποδομών μεγάλης κλίμακας γίνεται κατά προτεραιότητα εντός των θεσμοθετημένων ζωνών των ΓΠΣ και ΖΟΕ, όπου επιτρέπεται η χρήση ή με βάση τις διατάξεις για τους οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 4179/2013.
- ι) Η εξυπηρέτηση των θεματικών πάρκων επιτυγχάνεται κατά προτεραιότητα από μέσα σταθερής τροχιάς και σε συνέργεια με αναπτυξιακούς πόλους και χώρους πρασίνου, αστικού και περιαστικού.

4. Η ελκυστικότητα της Αθήνας ως παγκόσμιου τουριστικού προορισμού επιδιώκεται και μέσω παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη δικτύωση της περιφέρειας, όπως:

- α) Αναπλάσεις σε περιοχές ολόκληρου του πολεοδομικού συγκροτήματος και κατά προτεραιότητα των ιστορικών κέντρων και του παράκτιου μετώπου.
- β) Σύνδεση του θαλάσσιου μετώπου με τον οικιστικό ιστό και απόδοσή του στους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- γ) Αναπλάσεις των πυλών – εισόδων της Περιφέρειας, όπως τα λιμάνια, οι εθνικές οδοί και οι τερματικοί σταθμοί του δικτύου σιδηροδρόμων και υπεραστικών λεωφορείων.
- δ) Προστασία, ανάδειξη και συνδυασμένη προβολή των πόρων του ευρύτερου περιαστικού χώρου.
- ε) Βελτίωση της εικόνας των δημόσιων χώρων και της εικόνας των κτηρίων.
- στ) Δικτύωση με μέσα σταθερής τροχιάς των προορισμών του αστικού τουρισμού και των μεγάλων πόλων τουριστικής έλξης στον εξωαστικό χώρο.
- ζ) Διευκόλυνση της πρόσβασης στους τουριστικούς προορισμούς από τις βασικές διεθνείς και εθνικές πύλες εισόδου. Διαμόρφωση προϋποθέσεων για τη διακίνηση μεγαλύτερου ποσοστού επισκεπτών με ήπιους τρόπους μετακίνησης.
- η) Η διαμόρφωση του συγκοινωνιακού και κυκλοφοριακού σχεδιασμού με τρόπο που να εξυπηρετεί και τις ανάγκες της τουριστικής δραστηριότητας. Προκειμένου η Αττική να καταστεί ελκυστικός προορισμός city break και

κρουαζιέρας και λόγω των συγκεκριμένων απαιτήσεων των ως άνω μορφών τουρισμού, προβλέπεται η κατάρτιση ειδικού σχεδίου με κατευθύνσεις κυκλοφοριακής οργάνωσης και πολεοδομικών παρεμβάσεων προς ενσωμάτωση στον υποκείμενο σχεδιασμό.

Παράρτημα ΙΙ - Άρθρο 12, Παράγραφος 5

Κατευθύνσεις πολιτικής και εργαλεία ανά κατηγορία περιοχών :

α) Ζώνες συγκέντρωσης **εντατικών αναπτυξιακών οικονομικών δραστηριοτήτων**, που περιλαμβάνουν λιμενικές ζώνες, περιοχές υφιστάμενων βιομηχανικών συγκεντρώσεων κλάδων που εξαρτώνται από τις θαλάσσιες μεταφορές, περιοχές διέλευσης δικτύων υποδομής και εν γένει περιοχές εντατικών αναπτυξιακών χρήσεων, η χωροθέτηση των οποίων είναι αναγκαία σε παράκτια ζώνη.

β) Πόλοι **σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής** που περιλαμβάνουν πυρήνες τουριστικής υποδομής και άλλων συμβατών με την ακτή χρήσεων υπερτοπικής αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού που είναι δυνατόν να χωροθετούνται και σε περιοχές της κατηγορίας (γ).

- Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών, με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης μετά από εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής.
- Προστασία των υφιστάμενων μικρών αλιευτικών καταφυγίων από τουριστικές πιέσεις και εξειδικευμένη χωροθέτηση νέων, με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν αποκλειστικά επαγγελματική αλιευτική δραστηριότητα.
- Οργάνωση των περιοχών συγκέντρωσης ξενοδοχειακών μονάδων με πολεοδομικά εργαλεία και έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης, μετά από εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας του περιβάλλοντος αστικού ή φυσικού χώρου. Προσανατολισμός της ανάπτυξης νέων μονάδων μόνο σε οργανωμένες ζώνες προς πολεοδόμηση, που υποδεικνύονται από Σχέδια εξειδίκευσης του νέου ΡΣΑ, ή τα ΓΠΣ.
- Διαφύλαξη, προστασία και ανάδειξη της νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως στις ξενοδοχειακές μονάδες και τις ακτές κολύμβησης του ΕΟΤ. Ανακαίνισή τους με απομάκρυνση πρόσθετων χρήσεων και κατασκευών που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και υποβαθμίζουν την ποιότητα της παράκτιας τουριστικής υποδομής.

- Επανάχρηση μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας με στόχο την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και ταυτότητας του παράκτιου χώρου ως χωρικού κεφαλαίου της Αττικής και ένταξής του στο τουριστικό προϊόν.
- Θαλάσσια διασύνδεση των παράκτιων ιστορικών, πολιτισμικών και αρχαιολογικών μνημείων, καθώς και των σύγχρονων λιμενικών υποδομών.
- Ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της ακόλουθης κατηγορίας (γ) ως προς την πρόσβαση του κοινού και τη διασφάλιση του κοινόχρηστου χαρακτήρα της ζώνης αιγιαλού και παραλίας.

γ) Ζώνες **ήπιας αναψυχής τουρισμού και παραθερισμού** που περιλαμβάνουν περιοχές κύριας και παραθεριστικής κατοικίας, με περιβάλλουσες ζώνες αστικού πρασίνου, ακτές κολύμβησης, αστικές παράκτιες ζώνες με τάσεις αποβιομηχάνισης ή ζώνες απελευθερωμένες από λιμενικές δραστηριότητες.

- Διεύρυνση και ενίσχυση του δημόσιου, κοινόχρηστου χαρακτήρα της κρίσιμης παράκτιας ζώνης για όσο το δυνατόν περισσότερες και πολυπληθέστερες ομάδες χρηστών.
- Ανάπτυξη τμημάτων της ως πόλων ήπιας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού με ανάπλαση, αναβάθμιση, συμπλήρωση, εξυγίανση των ήδη υπάρχουσών δραστηριοτήτων, χωρίς αλλοίωση του φυσικού χαρακτήρα του παράκτιου δημόσιου χώρου και χωρίς προσθήκη νέων εγκαταστάσεων στις ήδη διαμορφωμένες.
- Αύξηση της προσπελασιμότητας, βελτίωση ή εξασφάλιση κάθετων προσβάσεων σύνδεσης με τον αστικό ιστό και πρωτοδότηση μετακινήσεων με θαλάσσια μαζική συγκοινωνία, όπου αυτό είναι εφικτό. Κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση με την οργάνωση προσελεύσεων με δημόσια συγκοινωνία, αποθάρρυνση της χρήσης του αυτοκινήτου ΙΧ με πρόβλεψη χώρων στάθμευσης σε απόσταση από την ακτή και ειδική τιμολογιακή πολιτική.
- Εξασφάλιση της συνέχειας της ζώνης του Θαλάσσιου Μετώπου και αποτροπή της επέκτασης της οικιστικής χρήσης με φυσικά εμπόδια και διαμορφώσεις και κατάλληλη θεσμοθέτηση μέσω των Πολεοδομικών Μελετών. Μετατροπή των οδικών αξόνων ταχείας διέλευσης, οι οποίοι αναπτύσσονται μεταξύ ακτής και αστικού ιστού, σε Αστικές Λεωφόρους.
- Ανάλογη λειτουργική μετατροπή σε πεζόδρομο ή οδό ήπιας κυκλοφορίας των παράλληλων με την ακτή οδών με κατά προτεραιότητα διάνοξη εξωτερικών, περιμετρικών του σχεδίου, δρόμων, ή λήψη άλλων μέτρων που θα αποφορτίσουν την οδική χρήση της παραλιακής οδού.
- Περιορισμό της πολεοδόμησης σε επίπεδο «οικιστικού συνεχούς» με την παρεμβολή ευρέων ζωνών πρασίνου και τη διασύνδεσή τους με το δίκτυο

πρασίνου του αστικού ιστού της εκάστοτε ενδοχώρας. Παράλληλος έλεγχος της ανάπτυξης στην περιβάλλουσα ζώνη με προστασία του φυσικού τοπίου και απαγόρευση πολεοδόμησης περιοχών μεγάλων κλίσεων. Προώθηση οργανωμένων μορφών πολεοδόμησης στις εκτάσεις των οποίων δεν έχει ακόμα εγκριθεί η ΠΜΕ με αποτροπή της κατάτμησης.

- Απομάκρυνση ασύμβατων με την ακτή και τον κοινόχρηστο χαρακτήρα της δραστηριοτήτων και αποσυμφόρησή της από εντατικές - αποκλειστικές χρήσεις. Μετεγκατάσταση των νομίμως υφιστάμενων εξ αυτών στο εσωτερικό της έκτασης, με πολεοδομικά εργαλεία, για να αποδεσμεύεται η έκταση εγγύτερα στην ακτή.
- Οργάνωση των τουριστικών υποδομών, όπως μαρινών και ξενοδοχείων, με λήψη μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας και αναβάθμισης για το θαλάσσιο περιβάλλον και τον προσκείμενο αστικό ιστό.
- Εφαρμογή ήπιων τεχνικών για τα λιμενικά έργα, σε συνάρτηση με τη θαλάσσια δυναμική.
- Εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και αισθητικής αστικού περιβάλλοντος και τοπίου, με έλεγχο των κατασκευών και της ηχορύπανσης στο δημόσιο και ιδιωτικό χώρο, τήρηση ειδικών προδιαγραφών για τη φύτευση, διατήρηση και ανάδειξη μνημείων νεότερης αρχιτεκτονικής.
- Επανάχρηση μνημείων βιομηχανικής αρχαιολογίας, με στόχο την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και ταυτότητας ως χωρικού κεφαλαίου της Αττικής.

Παράρτημα VI - Άρθρο 16, Παράγραφος 3

1. Το **Σχέδιο – Πλαίσιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Ακτών της Αττικής (ΣΟΔΑΑ)** εκπονείται από τον Οργανισμό Αθήνας και ρυθμίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όρους δόμησης με εξειδίκευση στην κρίσιμη ή στη δυναμική παράκτια ζώνη. Προβλέπει κατευθύνσεις σχεδιασμού για τα επόμενα στάδια και θεσπίζει ειδικά διαχειριστικά μέτρα, όπου τούτο είναι αναγκαίο.

2. Η παρακολούθηση και ο συντονισμός για την εφαρμογή των ΣΟΔΑΑ και των κατευθύνσεων του ΡΣΑ για τον παράκτιο χώρο αναλαμβάνεται από τον Οργανισμό Αθήνας.

Παράρτημα VI - Άρθρο 16, Παράγραφος 4

Για την εξειδίκευση των στόχων, αρχών και κατευθύνσεων του ΣΟΔΑΑ, διακρίνονται κατ' ελάχιστον οι ακόλουθες κατηγορίες περιοχών, που επιδέχονται και περαιτέρω εξειδίκευση. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

1. Ζώνες συγκέντρωσης **αναπτυξιακών οικονομικών δραστηριοτήτων**.
2. Πόλοι **σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής**, οι οποίοι περιλαμβάνουν πυρήνες τουριστικής υποδομής, όπως είναι μαρίνες και ξενοδοχεία και άλλων συμβατών με την ακτή χρήσεων υπερτοπικής αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, όπως ο ναυταθλητισμός, το ενυδρείο.
3. Ζώνες **ήπιας αναψυχής, τουρισμού και παραθερισμού**.
4. Ζώνες **προστασίας και ανάδειξης φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος**, που περιλαμβάνουν ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές, δασικές εκτάσεις, βραχώδεις παράκτιους φυσικούς σχηματισμούς, εκτάσεις γεωργικής γης σε ακτίνα δύο (2) χιλιομέτρων από την ακτογραμμή και λοιπούς αστικούς και περιαστικούς ελεύθερους χώρους.
5. Τα **δημόσια ακίνητα**
Τα δημόσια ακίνητα του παράκτιου χώρου αναπτύσσονται κατά προτεραιότητα ως υποδοχείς σύνθετων χρήσεων τουρισμού, αναψυχής και κατοικίας.

Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις πολιτικής για τον παράκτιο χώρο, τους οποίους καλείται να εξειδικεύσει το ΣΟΔΑΑ, ανά υποπεριοχή ή ζώνη περιλαμβάνουν:

2. Πόλοι σημειακής ανάπτυξης τουριστικής υποδομής και αναψυχής
 - Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών των υφιστάμενων μαρινών με έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης και με μέριμνα για να μην υποθηκεύονται οι στόχοι του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές περιοχές.
 - Εξασφάλιση πρόσβασης σε ζώνες περιπάτου, ή σε ακτές κολύμβησης, προώθηση μετακινήσεων με ΜΜΜ.
 - Προστασία των υφιστάμενων μικρών αλιευτικών καταφυγίων από τουριστικές πιέσεις και εξειδικευμένη χωροθέτηση νέων με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν επαγγελματική αλιευτική δραστηριότητα.
 - Οργάνωση των περιοχών συγκέντρωσης υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων με πολεοδομικά εργαλεία και έλεγχο των τάσεων εντατικοποίησης της χρήσης στα πλαίσια των στόχων του παρόντος για τις περιβάλλουσες αστικές ή φυσικές περιοχές. Προσανατολισμός της ανάπτυξης νέων μονάδων

σε οργανωμένες ζώνες προς πολεοδόμηση (αποφυγή της εκτός σχεδίου δόμησης).

5. Δημόσια Ακίνητα:

- Προώθηση προγραμμάτων αξιοποίησης με τη μορφή οργανωμένων υποδοχέων ανάπτυξης.
- Ανάπλαση, εξυγίανση, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση υφιστάμενων τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών με στόχο την προσέλκυση τουρισμού υψηλού επιπέδου και τη δημιουργία θυλάκων τουριστικής καινοτομίας και πρότυπης αναψυχής σε συνδυασμό με κατοικία.
- Προώθηση νέων μορφών θεματικού τουρισμού με συνδυασμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δράσεων τουρισμού, αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού και εξασφάλιση κατασκευών και εγκαταστάσεων υψηλής ποιότητας και αισθητικής με ένταξη στον περιβάλλοντα χώρο και το τοπίο και με ειδική μέριμνα για την ανάδειξη, προβολή και διατήρηση του υπάρχοντος φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου.

Παράρτημα XIII - Άρθρο 28, Παράγραφος 2

1. Προωθούνται υποδομές, κατά προτεραιότητα, για την ανάπτυξη των εξής μορφών τουρισμού:

Πολιτιστικός, περιηγητικός, συνεδριακός, εκθεσιακός, επιχειρηματικός, θαλάσσιος, κρουαζιέρα, τουρισμός φύσης, παραθεριστικός, αθλητικός – προπονητικός, τουρισμός μεγάλων γεγονότων (mega events), τουρισμός σπορ αέρος, προσκυνηματικός, αγροτουρισμός, γαστριμαργικός, ιαματικός και θεραπευτικός, αναψυχής και διασκέδασης.

2. Οι τουριστικές υποδομές λειτουργούν συμπληρωματικά και δημιουργούν συνέργειες με τις υποδομές αναψυχής και αθλητισμού. Αναλυτικότερα:

- α) Πολιτιστικός και Περιηγητικός:** Βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τους πολιτιστικούς πόρους. Στο πλαίσιο προώθησης του πολιτιστικού τουρισμού, ενδυναμώνεται ο ρόλος της Αθήνας ως αφετηρίας των περιηγήσεων.
- β) Συνεδριακός τουρισμός:** Προωθείται η δημιουργία διεθνούς συνεδριακού κέντρου στο Φαληρικό Όρμο (κτίριο tae-kwon-do), καθώς και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων εγκαταστάσεων μικρότερης κλίμακας σε συνδυασμό με καταλύματα υψηλών προδιαγραφών ή σε συνδυασμό με εγκαταστάσεις ΑΕΙ ή ερευνητικών κέντρων.

- γ) **Θαλάσσιος τουρισμός και αναψυχή:** Προβλέπεται η ολοκλήρωση του προγράμματος έργων λιμένων, η συμπλήρωση, αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των υπόλοιπων λιμένων αναψυχής, η δημιουργία νέων λιμένων αναψυχής και καταφυγίων τουριστικών σκαφών. Δίδεται έμφαση στις κρουαζιέρες και αναβαθμίζεται σχετικά ο ρόλος των Επιβατικών Λιμένων Πειραιά και Λαυρίου, όπως αναφέρεται και στην παρ. 1β του άρθ. 30. Υποστηρίζεται ο καταδυτικός τουρισμός και ο ναυταθλητισμός.
- δ) **Γήπεδα Γκολφ:** Για τη δημιουργία νέων γηπέδων, πλην του υφιστάμενου στη Γλυφάδα, πρέπει να εξασφαλίζονται οι αναγκαίοι υδάτινοι πόροι από αφαλάτωση και επεξεργασία λυμάτων.
- ε) **Τουρισμός – ημερήσια αναψυχή:** Αναπτύσσεται στους υπερτοπικούς πόλους αναψυχής, στα Θεματικά Πάρκα, στους χώρους πρασίνου, στο παράκτιο μέτωπο σε συνδυασμό με θαλάσσια αναψυχή και κολύμβηση, καθώς και στους ορεινούς όγκους, σε συνδυασμό με τον τουρισμό φύσης και τον ήπιο ορεινό τουρισμό.
- στ) **Θεματικά Πάρκα:** Τα Περιαστικά Μητροπολιτικά Πάρκα πρασίνου, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του άρθρου 18, ιδιαίτερα του Τατοΐου, των αρχαίων λατομείων Πεντέλης, των αρχαίων μεταλλείων Σουνίου, του πολιτιστικού πάρκου της Βραυρώνας θα αποτελέσουν θεματικά πάρκα. Επίσης προωθούνται, καταρχήν Θεματικά Πάρκα, σε συνάρτηση με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας και σε κόμβους μεταφορών σε συνδυασμό και με το απόθεμα πολιτιστικών και φυσικών πόρων στις Χωρικές Ενότητες Δυτικής και Βόρειας Αττικής.
- ζ) **Ζωολογικό Πάρκο:** Χωροθετείται στα Μεσόγεια – Σπάτα σε συνέχεια του υφιστάμενου Επιχειρηματικού Πάρκου. Το όριο και οι όροι δόμησης καθορίζονται με απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ, μετά από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ.
- η) **Αθλητικός τουρισμός:** Προωθείται η ανάπτυξη του προπονητικού τουρισμού μέσω της αξιοποίησης της ολυμπιακής αθλητικής υποδομής για μεγάλες διοργανώσεις και του Ολυμπιακού Πάρκου ως αξιοθέατου. Προωθείται, επίσης, η ανάπτυξη σπορ αέρος με χρήση του αεροδρομίου Τατοΐου και των αερολεσχών. Προωθείται η ανάδειξη της διοργάνωσης των Μαραθωνίων.
- θ) **Παραθεριστικός τουρισμός:** Κυρίως στη Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής και στο παράκτιο χώρο.
- ι) **Τουρισμός φύσης – ήπιος ορεινός τουρισμός:** Προωθείται η διαμόρφωση ενιαίου περιαστικού πάρκου αναψυχής, πολιτισμού και πεζοπορίας στους ορεινούς όγκους του Υμηττού και του Αιγάλεω, η δημιουργία διαδρομών και δραστηριοτήτων (δημιουργία υποδομών παρατήρησης της φύσης), δικτύου

μονοπατιών στους ορεινούς όγκους Αιγάλεω, Υμηττού, Πάρνηθας, Πεντέλης, Λαυρεωτικής, Γερανείων, Πάστρα, Πατέρα, στο περιαστικό πράσινο και σε ενδιαφέρουσες περιβαλλοντικά ή αρχαιολογικά περιοχές, όπως τα αρχαία λατομεία Πεντέλης, οι αρχαιολογικοί χώροι Αιγοσθένων και Ελευθερών.

- ια) **Ιαματικός τουρισμός:** Προωθείται κυρίως στα Μέθανα και στη Λίμνη Βουλιαγμένης.
- ιβ) **Τουρισμός Υγείας:** Ενθαρρύνεται, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2.1.δ.
- ιγ) **Αγροτουρισμός:** Ενθαρρύνεται με τη στήριξη αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον. Ειδικότερα, έμφαση δίνεται στα νησιά της Περιφέρειας.

3. Για την ανάπτυξη της **κρουαζιέρας** και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών που προκύπτουν από αυτή, συνυπολογίζονται στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού οι απαιτήσεις και επιπτώσεις στους τόπους προορισμού και επισκέψεων. Ειδικότερα για τις περιπτώσεις που επιδιώκεται η δημιουργία κόμβου αφετηρίας – επιβίβασης και αποβίβασης, η οποία πρόκειται να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη ανά επισκέπτη σε σχέση με την απλή επίσκεψη, πρέπει να διαμορφωθεί ελκυστικό περιβάλλον και εναλλακτικοί προορισμοί με σκοπό τη διάχυση στην Αττική των θετικών επιπτώσεων των επισκέψεων και την άμβλυνση της κυκλοφοριακής επιβάρυνσης, αλλά και άλλων πιέσεων που δημιουργούνται όταν οι προορισμοί είναι περιορισμένοι. Για το λόγο αυτόν, προτείνεται η δυνατότητα κατάρτισης ειδικών σχεδίων εμπλουτισμού και διαχείρισης προορισμών, τα οποία θα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων για την ενσωμάτωσή τους στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού, αλλά και για την κατάρτιση προγράμματος δράσης δεσμευτικού προς τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

